JulkICT-osasto
Henkilötunnuksen uudistamisen hanke

Henkilötunnuksen uudistamisen hankkeen hallituksen esityksen vaikutustenarvioinnin täydennys

Koontimuistio vaikutustenarviointikyselyn vastauksista

30.6.2022

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Sisällys

1. Johdanto – vaikutustenarviointikysely kevät 2022 3
1.1. Tausta ja kyselyn toteutus 3
2. Yhteenveto tuloksista 4
2.1. Etärekisteröinti 4
2.2. Sukupuolineutraali henkilötunnus 10
2.3. Uusi yksilöintitunnus 15
3. Etärekisteröinti 21
3.1. Valtion viranomaiset 21
3.2. Kunnalliset viranomaiset 25
3.3. Hyvinvointialueiden viranomaiset 26
3.4. Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset 29
3.5. Yliopistot ja korkeakoulut 30
3.6. Julkista hallintotehtävää hoitavat 32
3.7. Muut yritykset ja yhteisöt 34
4. Sukupuolineutraali henkilötunnus 38
4.1. Valtion viranomaiset 38
4.2. Kunnalliset viranomaiset 40
4.3. Hyvinvointialueiden viranomaiset 42
4.4. Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset 44
4.5. Yliopistot ja korkeakoulut 45
4.6. Julkista hallintotehtävää hoitavat 46
4.7. Muut yritykset ja yhteisöt 47
5. Uusi yksilöintitunnus 51
5.1. Valtion viranomaiset 51
5.2. Kunnalliset viranomaiset 54
5.3. Hyvinvointialueiden viranomaiset 56
5.4. Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset 58
5.5. Yliopistot ja korkeakoulut 59
5.6. Julkista hallintotehtävää hoitavat 61
5.7. Muut yritykset ja yhteisöt 62

1. Johdanto – vaikutustenarviointikysely kevät 2022

1.1. Tausta ja kyselyn toteutus

Henkilötunnuksen uudistamisen hankkeella varmistetaan henkilötunnusten riittävyys, mahdollistetaan sukupuolineutraali henkilötunnus, sujuvoitetaan ulkomaalaisten asiointia laajentamalla henkilötunnuksen saajien piiriä sekä ohjataan henkilötunnuksen käyttötapoja yhteiskunnassa. Valtiovarainministeriö on katsonut, että ennen kuin hankkeessa työstetty hallituksen esitys voidaan antaa, arvioita sen kustannusvaikutuksista yhteiskunnan eri toimijoille on tarkennettava.

Valtiovarainministeriö lähetti julkisen hallinnon viranomaisille 18.3.2022 tietopyynnön arvioida henkilötunnuksen uudistamiseen liittyvän lainsäädännön kustannusvaikutuksia osaltaan. Valtion virastoille ja laitoksille suunnatun tietopyynnön lisäksi valtiovarainministeriö lähetti 8.4.2022 hallituksen esityksen vaikutustenarvioinnin täydennyskyselyn laajalla jakelulla eri yhteiskunnan toimijoille kunnista yrityksiin.

Kyselyssä toimijoita pyydettiin arvioimaan hallituksen esitykseen sisältyvien keskeisten muutosten aiheuttamia vaikutuksia heille sekä kirjallisesti että lisäämällä euromääräiset kustannusarviot kyselyn yhteydessä olleeseen taulukkoon. Kyselyssä oli lisäksi kohdennettuja kysymyksiä muun muassa etärekisteröinnin ja uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton mahdollisiin hyötyihin liittyen. Kunnille järjestettiin myös Kuntaliiton kanssa yhteistyössä infotilaisuus 28.4.2022, jonka tarkoituksena oli sujuvoittaa kuntatoimijoiden kyselyyn vastaamista ja mahdollistaa kysymysten esittäminen hankkeen valmistelijoille.

Kokonaisuudessaan valtiovarainministeriö vastaanotti määräaikaan mennessä 73 vastausta, kun valtionhallinnolle 18.3. lähetetyn tietopyynnön ja muille toimijoille 8.4. lähetetyn kyselyn vastaukset lasketaan yhteen.

Tässä muistiossa on esitetty koonti valtiovarainministeriöön toimitetuista vastauksista molempien edellä mainittujen tietopyyntöjen osalta. Kaikki vastaajat eivät osanneet arvioida euromääräisiä kustannuksia, joten muistiossa esitettyihin määrällisiin yhteenvetotaulukoihin on huomioitu vain lukuja sisältäneet vastaukset. Kaikki kirjalliset vastaukset on huomioitu toimijakohtaisesti erikseen muistiossa. Euromääräisten kustannusten osalta on aina huomioitu suurin vastaajan ilmoittama luku.

Vastaukset on ryhmitelty muistioon omiin kokonaisuuksiin ehdotukseen sisältyvien keskeisten muutosten eli etärekisteröinnin, sukupuolineutraalin henkilötunnuksen ja uuden yksilöintitunnuksen sekä niiden eri sektoreille ja toimialoille aiheuttaminen vaikutusten osalta. Muistion alkuun on koottu yhteenveto saaduista tuloksista. Tämän jälkeen muistiossa käydään tarkemmin läpi saatuja vastauksia toimijakohtaisesti.

2. Yhteenveto tuloksista

2.1. Etärekisteröinti

Tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella etärekisteröinnin hyödyntämisen vaatimien resurssitarpeiden arvioidaan kohdentuvan erityisesti tietojärjestelmien muuttamiseen. Erityisesti muutoskohteeksi arvioitiin järjestelmien tietojen käsittelylogiikan muuttaminen vastaamaan etärekisteröintiin perustuvan tiedon käsittelylle asetettuja vaatimuksia. Myös tietojärjestelmien rajapintojen toteutuksen tai muuttamisen tunnistettiin aiheuttavan kustannuksia. Niiden viranomaisten osalta, joiden tehtäviä etärekisteröinti lisäisi, muutoksen toteutuksen vaatimien resurssien arvioitiin kohdentuvan tietojärjestelmämuutosten lisäksi rekisteröinnin edellyttämien uusien prosessien perustamiseen.

Vastausten perusteella ei ole mahdollistaa muodostaa yhtenäistä yksikköhintaa vaadittavasta resurssitarpeesta etärekisteröityjen tietojen hyödyntämiseksi ja niiden erottamiseksi muista tiedoista. Muutoksen kustannukset riippuvat pitkälti siitä, missä tehtävissä tietoa hyödynnetään ja mitä tehtäviä tukevia tietojärjestelmiä tai näiden rajapintoja tulisi muuttaa. Valtion virastoista ja laitoksista etärekisteröintiin osallistuvien Digi- ja väestötietoviraston, Maahanmuuttoviraston ja Verohallinnon virastokohtaiset arviot liikkuivat 0,5 – 1,4 miljoonan euron välillä. Tietoa vain hyödyntävien virastojen osalta kustannusarviot vaihtelivat muutamasta tuhannesta noin 0,5 miljoonaan euroon.

Kunnilta ja kuntayhtymiltä saaduissa vastauksissa kustannusarvion vaihteluväli liikkui 3 000 – 650 000 euron välillä. Vähäisen vastauslukumäärän vuoksi tiedoista ei ole mahdollista yleistää arvioita koko kuntasektorin osalta. Myös hyvinvointialueiden arvioissa oli suurta vaihtelua, joka ei ollut riippuvainen hyvinvointialueen tai vastanneen maakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän kokoluokasta. Asukasmäärältään suhteellisen samankokoisilta ja tehtäviltään vastaavien hyvinvointialueiden ja kuntayhtymien neljästä vastauksesta toinen puoli arvioi muutoksen kustannuksen liikkuvan 16 – 17,5 miljoonan euron kokoluokassa ja toinen puoli arvioi taas muutoksen kustannukseksi noin 400 000 euroa.

Muiden julkisen hallinnon viranomaisten ja julkisoikeudellisten laitosten osalta voidaan nostaa esiin Kansaneläkelaitoksen arvio sille etärekisteröintiin perustuvien tietojen hyödyntämisestä aiheutuvasta noin 700 000 euron kustannuksesta. Yliopistojen ja korkeakoulujen oppilaistokohtaiset arviot sijoittuivat 50 000 ja 120 000 euron välille. Julkisia hallintotehtäviä hoitavien Eläketurvakeskuksen ja Työllisyysrahaston yhteenlaskettu arvio noin 200 000 euron muutoskustannuksesta on tehty koko työeläkealan osalta.

Yksityisiltä yrityksiltä ja yhteisöiltä saatujen vastausten perusteella etärekisteröintiin perustuvien tietojen käyttöä oli mietitty lähinnä energia-alan yrityksissä. Yrityskohtaiset arviot olivat noin 15 000 – 230 000 euron väliltä.

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto saaduista vastauksista etärekisteröinnin hyödyntämisen vaatimista kertaluonteisista muutoskustannuksista vastaajien taustan mukaan. Taulukossa on esitetty saatujen vastaustausten lukumäärä (lukumäärä niistä vastauksista, joissa kustannukset oli esitetty euromääräisinä), vastausten yhteenlaskettu arvo, minimi- ja maksimiarviot sekä vastausten keskihajonta (jakajana vastausten keskiarvo – 1).

Arviointikohteet	Vastausten lkm	Vastausten kertakustannukset yhteensä	Min	Max	Keskihajonta
Valtion virastot ja laitokset	19	5 680 450	2 000	1 383 200	330 841
Kunnat ja kuntayhtymät	2	653 000	3 000	650 000	323 500
Hyvinvointialueet	4	34 300 000	400 000	17 500 000	8 192 184
Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset	2	715 000	15 000	700 000	342 500
Yliopistot ja korkeakoulut	3	230 000	50 000	120 000	30 912
Julkista hallintotehtävää hoitavat	3	205 000	5 000	150 000	60 599
Muut yritykset ja yhteisöt	4	646 000	15 000	230 000	85 914

Vaikutukset valtion virastoille ja laitoksille

Etärekisteröintiä koskevan ehdotuksen arvioidaan tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella edellyttävän tietojen rekisteröintiin ja tarkistamiseen sekä tietojen kansallisen tietohuollon järjestämiseen osallistuvilta valtion viranomaisilta muutoksia nykyisiin tiedonhallinnan prosesseihin sekä tietojen käsittelyssä käytettäviin tietojärjestelmiin. Vastauksissa **etärekisteröinnin toteuttamisen vaatimiksi muutoskustannuksiksi valtionhallinnon osalta arvioidaan yhteensä noin 5,68 miljoonaa euroa**, joka kohdentuisi 2–3 vuoden ajanjaksolle lain voimaantulosta.

Maahanmuuttoviraston osalta kertaluonteisen muutoksen suuruudeksi arvioidaan noin 485 000 euroa, joka muodostuu uusien tietojen tallennustehtävien suunnittelun ja organisoinnin sekä tietojärjestelmien muuttamisen vaatimasta henkilötyöstä ja palvelujen ostoista. **Verohallinnolle** ehdotuksen edellyttämien muutosten vaikutusten arvioidaan alustavasti olevan noin 1,3 miljoonaa euroa, joka kohdentuisi sekä verotustoiminnan että tulorekisteriyksikön tehtäviin toteutettaviin muutoksiin. Verohallinnon työmääräarvio muodostuu tehtävän laajentumisesta väestötietojen korjaamisen ja muuttamisen osalta, tarvittavien oleskelu- ja työnteko-oikeuden edellyttämien rekisteritarkistusten varmistamisesta sekä mahdollisista sähköiseen asiointiin vaikuttavista muutoksista etärekisteröinnissä saadun identiteetin osalta. **Digi- ja väestötietovirasto** on arvioinut ehdotuksen edellyttämiksi muutoskustannuksiksi noin 1,4 miljoonaa euroa, joka muodostuisi etärekisteröintimenettelyn toteuttamisen ja tietojärjestelmien muutoksen edellyttämistä ostopalvelu- ja henkilöstökustannuksista. **Poliisihallitus** on arvioinut muutoksen aiheuttavan **noin 360 000** euron kertaluonteisen kustannuksen. Etärekisteröintitiedon muodostamiseen osallistuvien **Digi- ja väestötietoviraston sekä Maahanmuuttoviraston osalta uusien tehtävien arvioidaan aiheuttavan yhteensä noin 1,5 miljoonan euron jatkuvat kustannukset per vuosi.**

Etärekisteröintiin perustuvia tietoja hyödyntäville valtion viranomaisille tietojen hyödyntäminen vaatisi vastausten perusteella virastosta riippuen noin 20 000 – 300 000 euron investoinnin erityisesti tietojärjestelmien muuttamiseksi käsittelemään tietoa vaatimusten mukaisesti. Tietopyyntöön saatujen vastausten osalta **tietoa hyödyntävien valtion virastojen ja laitosten yhteenlaskettu muutoskustannus olisi arviolta noin 2,2 miljoonaa euroa**.

Tietojen hyödyntämisen vaatimien jatkuvien kustannusten ei arvioida muuttuvan merkittävästi tietojärjestelmiin tehtyjen muutosten jälkeen. Lähinnä kyse olisi tiedon käsittelyssä tarvittavasta henkilötyön lisääntymisestä. Tietoa hyödyntävien virastojen osalta kustannus muodostuisi vasta siinä vaiheessa, kun virasto päättää etärekisteröidyn tiedon hyödyntämisestä.

Hyödyt etärekisteröintiin perustuvien tietojen käytöstä

Valtion virastot ja laitokset arvioivat etärekisteröintiin perustuvien tietojen hyödyntämisen helpottavan erityisesti ulkomaalaisten asiakkaiden tunnistamista ja tehostavan toimintaa, kun asiakkaita voidaan tunnistaa laajemmin henkilötunnuksen avulla muiden tunnisteiden sijasta. Ehdotuksen arvioitiin vähentävän erityisesti nykyisin käytössä olevien erillisten keinotunnusten ylläpidosta aiheutuvaa työtä.

Vaikutukset kunnille ja kuntayhtymille

Etärekisteröintiin perustuvien tietojen hyödyntämisen tietopyyntöön vastanneet kunnat arvioivat edellyttävän muutoksia kuntien käyttämiin tietojärjestelmiin ja tietojärjestelmien välisiin liittymiin muun muassa väestötietojärjestelmän osalta. **Vastausten perusteella ei ole mahdollista tehdä yleistystä muutoksen kuntasektorille aiheuttamista kustannuksista.** Euromääräisesti Tampereen kaupunki arvioi muutoskustannuksen suuruudeksi noin 650 000 euroa ja Valkeakosken kaupunki muutamia tuhansia euroja. Myös muiden kuntien vastauksissa kustannukset arvioitiin merkittäviksi, vaikka euromääräisen arvion antamista ei vastauksissa pystytty esittämään. Ehdotus ei muodostaisi kunnille suoria pakollisia lisäkustannuksia, vaan kustannusten toteutuminen ja suuruus riippuisi kunnan tai kuntayhtymän omasta päätöksestä ottaa etärekisteröintiin perustuvat tiedot käyttöön sekä toteutustavoista, joilla tietojärjestelmät muutetaan vastaamaan vaatimuksia.

Hyödyt etärekisteröintiin perustuvien tietojen käytöstä

Tietopyyntöön vastanneet kunnat arvioivat etärekisteröintitietojen hyödyn muodostuvan erityisesti omien keinotekoisten tunnusten ylläpitotarpeen poistumisesta sekä palvelujen saatavuuden parantumisena, kun asiakkaan tunnistautumista edellyttävissä palveluissa tunnuksellisten asiakkaiden määrä kasvaisi. Lisäksi hyötynä nähtiin keinotekoisiin tunnuksiin liittyvien virhetilanteiden vähentyminen, joka säästäisi tietojen korjaamiseen käytettävää työaikaa. Etärekisteröintiin perustuvien tietojen arvioitiin olevan hyödynnettävissä muun muassa ulkomaalaisten henkilöiden työllisyyden hoidossa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.

Vaikutukset hyvinvointialueille

Sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisilta ja niiden tietojärjestelmätoimittajilta saatujen vastausten perusteella **merkittävimmät muutoskustannukset etärekisteröinnin hyödyntämisestä aiheutuisi toiminnassa käytettävien tietojärjestelmien muutoksista.** Muutoksen vaatimat resurssitarpeet hyvinvointialueiden tai sairaanhoitopiirin välillä vaihtelivat muutamasta sadasta tuhannesta eurosta aina 17,5 miljoonaan euroon. Tietopyyntöön vastanneiden yhteenlaskettu arvio muutoksen kustannuksista on yli 40 miljoonaa euroa. **Jos kyselyyn vastaamattomien hyvinvointialueiden kustannukset arvioitaisiin saatujen vastausten keskihajontaluvulla 8,2 miljoonaa euroa, saataisiin kaikkien hyvinvointialueiden osalta kustannuksen suuruudeksi noin 190 miljoonaa euroa.** Kustannusarvioissa esitettyjen euromäärien suuri vaihteluväli muodostaa edelle esitettyyn yleistykseen suurta epävarmuutta.

Kustannusten suuruuteen vaikuttaa olennaisesti se, että etärekisteröintiin perustuvan tiedon hyödyntäminen edellyttäisi muutoksia kaikkiin niihin sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmiin, joissa keinotekoisia tunnuksia käsitellään. Lisäksi muutoksia katsottiin tarvittavan tietojen tilastoinnissa ja raportoinnissa käytettäviin järjestelmiin. Muutosta edellyttävien järjestelmien suuren lukumäärän vuoksi moni tietopyyntöön vastanneista hyvinvointialueista ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymistä ei pystynyt esittämään muutoksen vaatimaa euromääräistä arvioita.

Tietojärjestelmäkohtaisten kustannusten suuruutta kuvaa myös kuntien tietojärjestelmäpalveluja tuottavilta yrityksiltä saadut vastaukset. Uudenmaan hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille sekä HUS-yhtymälle palveluja tuottavan **Apotti Oy:n** mukaan muutostarve koskisi varsinaisen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojärjestelmän lisäksi noin 120 asiakastietojärjestelmään integroitua järjestelmää, joka tarkoittaisi arviolta 5,9 miljoonan euron suuruista muutoskustannusta. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella palveluja tarjoava **Esko Systems Oy:n** näkemyksen mukaan etärekisteröintiedon käsittely erillään henkilötunnuksesta vaatisi noin 500 000 euron muutostyön.

Etärekisteröintiin perustuvien tietojen hyödyntäminen ei muodostaisi hyvinvointialueille suoria lisäkustannuksia, vaan kustannusten toteutuminen ja suuruus riippuisi hyvinvointialueen omasta päätöksestä ottaa etärekisteröintiin perustuvat tiedot käyttöön sekä toteutustavoista, joilla tietojärjestelmät muutetaan vastaamaan vaatimuksia.

Hyödyt etärekisteröintiin perustuvien tietojen käytöstä

Hyvinvointialueet ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymät arvioivat etärekisteröintiin perustuvien tietojen käytön suurimmiksi hyödyiksi sen, että sama tunnus saadaan käyttöön eri sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten osalta. Etärekisteröinnin avulla asiakkaiden arvioitiin saavan myös nopeammin asioinnissa tarvittavan henkilötunnuksen, joka parantaisi palvelujen saatavuutta asiakkaan kannalta kaikkialla Suomessa. Etärekisteröinnin arviointiin myös vähentävän työtä, jota nykyisin joudutaan tekemään keinotekoisten tunnusten ylläpitämiseksi ja keinotekoiseen tunnukseen liitettyjen tietojen yhdistämiseksi. Tunnusten yhdenmukaistumisen arvioitiin vastauksissa parantavan myös tietoturvaa henkilötietojen käsittelyssä ja tietojen eheyttä. Pirkanmaan sairaanhoitopiiri arvioi etärekisteröitymiseen perustuvien tietojen hyödyntämisen hyötyjen olevan muutoksen kustannuksia suuremmat.

Vaikutukset itsenäisille julkisoikeudellisille laitoksille

Itsenäisistä julkisoikeudellisista laitoksista **Kansaneläkelaitos** on arvioinut etärekisteröinnin hyödyntämisen edellyttävän noin 700 000 euron muutoksia laitoksen tehtävissään käyttämiin tietojärjestelmiin sekä niistä ulospäin lähtevään sanomaliikenteeseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisista tietojärjestelmäpalveluista **Kanta-palveluihin** etärekisteröityjen henkilötunnusten käsittelyn ei arvioida edellyttävän muutoksia, mikäli tunnusta ei voida käyttää kansalaisille tarjottavissa sähköisissä palveluissa, joissa käsitellään asiakas- ja potilastietoja. **Keva** arvioi etärekisteröintiin perustuvan tiedon hyödyntämisen aiheuttavan muutoksia sen tietojärjestelmiin ja niiden rajapintoihin, mutta ei vastauksessaan pystynyt arvioimaan muutoksen suuruutta euromääräisenä. **Suomen Riistakeskukselle** etärekisteröinnin hyödyntämisen arvioidaan aiheuttavan noin 15 000 euron muutoskustannuksen. **Suomen Metsäkeskus** puolestaan arvioi, ettei tietojen hyödyntämisellä ole kustannusvaikutuksia laitoksen toimintaan.

Hyödyt etärekisteröintiin perustuvien tietojen käytöstä

Keva arvioi vastauksessaan etärekisteröinnin hyödyn muodostuvan siitä, ettei ulkomaalaisille etuudensaajille, joille kertyy eläkettä, tarvitsisi luoda erillistä keinotekoista henkilötunnusta. Myös **Kansaneläkelaitos** katsoi vastauksessaan keinotunnusten määrän vähentymisen hyödyksi. Tämän lisäksi Kansaneläkelaitos näki hyötynä eri etuuksien osalta sen, että etärekisteröity henkilö voisi Omakela-palvelun kautta saada asiansa vireille

jo lähtömaassa. Potentiaalisia hyötyjä vähentäisi Kansaneläkelaitoksen näkemyksen mukaan kuitenkin olennaisesti se, jos valmistelussa olevassa digitaalista henkilöllisyyttä koskevassa lakiehdotuksessa etärekisteröinnissä muodostuva henkilötunnus ei soveltuisi vahvan tunnistamisen välineeksi.

Vaikutukset yliopistoille ja korkeakouluille

Ylipistoilta ja ammattikorkeakouluilta saaduissa vastauksissa etärekisteröintiin perustuvien tietojen hyödyntämisen arviointiin edellyttävän muutoksia korkeakoulujen yhteisiin sekä korkeakoulun omiin tietojärjestelmiin. Muutokset kohdistuisivat tiedon käsittelyssä tarvittavien sääntöjen ja mallin muuttamiseen sekä tietojärjestelmien välisiin integraatioihin. Vastauksissa **korkeakoulukohtainen muutoskustannus vaihteli 50 000 euron ja 120 000 euron välillä**. Oulun yliopisto arvioi omassa vastauksessaan, ettei muutoksesta aiheutuisi erityisiä lisäkustannuksia, mikäli tunnuksen muoto säilyy nykyisen henkilötunnuksen kaltaisena.

Tietopyyntöön vastanneet yliopistot ja korkeakoulut arvioivat, ettei etärekisteröinti aiheuta juurikaan jatkuvia lisäkustannuksia. Saadut euromääräiset kustannusarviot liikkuivat 10 000 ja 20 000 euron välillä per vuosi.

Hyödyt etärekisteröintiin perustuvien tietojen käytöstä

Keskeisinä hyötyinä etärekisteröintiin perustuvien tietojen käytöstä korkeakoulut näkivät ulkomaalaisten opiskelijoiden tunnistautumisen, asioinnin ja opetuksen aloittamisen helpottumisen sekä tilapäisten tunnusten ylläpitotarpeen vähentymisen. Myös opiskelijarekisterin ylläpidon arvioitiin helpottuvan muun muassa, kun uudella menettelyllä saatu tunnus olisi alun alkaenkin virallinen ja oikea tunnus, eikä myöhemmin tarvitsisi tehdä enää korjauksia tietojärjestelmien tietoihin.

Vaikutukset julkista hallintotehtävää hoitaville

Eläketurvakeskus arvioi etärekisteröintiin perustuvien tietojen hyödyntämisen edellyttävän noin 50 000 euron muutoksia työeläkealan yhteiseen tietojärjestelmään ja sen rajapintoihin väestötietojärjestelmäliittymien osalta. Mikäli tietojen hyödyntäminen edellyttäisi muutoksia myös muihin järjestelmiin ja integraatioihin, arvioi Eläketurvakeskus kustannukset esitettyä suuremmaksi.

Julkisia hallintotehtäviä hoitavista yksityisistä **Työllisyysrahasto ry.** arvioi etärekisteröintiin perustuvan tiedon hyödyntämisen vaatimaksi muutoskustannukseksi noin 150 000 euroa. Tiedon hyödyntäminen edellyttäisi yhdistystä rakentamaan tiedon saamisessa tarvittavan väestötietojärjestelmäliittymän sekä muutoksia tietojärjestelmiin, jotta etärekisteröinnillä muodostuneiden tunnusten käsittely voidaan erottaa henkilötunnuksen käsittelystä. **Työeläkevakuuttaja ry.** viittasi vastauksessa Eläketurvakeskuksen arvioon 50 000 euron kustannuksista, joka sisältäisi myös Työeläkevakuuttajat ry:n arvion.

Finnvera Oyj arvioi etärekisteröintiin perustuvan tiedon hyödyntämisen vaatimaksi muutoskustannukseksi 5 000 euroa.

Hyödyt etärekisteröintiin perustuvien tietojen käytöstä

Eläketurvakeskus arvioi etärekisteröintiin perustuvan tiedon hyödyntämisen suurimmaksi hyödyksi mahdollisuuden vähentää keinotunnusten määrää. Hyötyinä etärekisteriöintiin perustuvien tietojen hyödyntämisestä **Työllisyysrahasto** arvioi sen, että aikuiskoulutusetuuksien osalta ehdotus mahdollistaisi henkilötunnuksen antamisen ulkomaalaisille nykytilaa aikaisemmin ja laajemmin, joka vähentäisi henkilötunnuksettomien haki-

joiden määrää ja helpottaisi aikuiskoulutusetuuksien hakemuskäsittelyä. Etuuksissa realisoituneiden tapausten perusteella merkittävin hyöty arvioitiin tulevan siitä, että henkilötunnuksen myöntäminen aikaistuisi oleskelulupaa hakevien osalta.

Vaikutukset yrityksille ja yhteisöille

Finanssialan toimijoiden osalta heidän etujärjestönsä on arvioinut etärekisteröintiin perustuvan tiedon hyödyntämisen edellyttävän muutoksia yritysten käyttämiin tietojärjestelmiin, jotta vahvasti tunnistetut ja etärekisteröidyt henkilötunnukset voidaan erottaa toisistaan. Finanssiala ry:n arvion mukaan sen jäsenyritysten arvioimat kokonaiskustannukset muutoksesta vaihtelevat vajaasta miljoonasta kymmeneen miljoonaan euroon yhtiön tai yhtiöyhteenliittymän osalta. Lisäksi Finanssiala arvioi, ettei muutoksesta aiheutuisi yrityksille jatkuvia lisäkustannuksia.

Energiasektorin yritysten vastauksissa etärekisteröintiin perustuvan tiedon hyödyntämisen arvioitiin vaativan muutoksia yritysten käyttämiin tietojärjestelmiin, jotta etärekisteröityjen henkilöiden tietoja voidaan hyödyntää muun muassa asiakassopimusten laadinnassa ja henkilöiden yksilöimisessä. Lisäksi tiedon käsittely edellyttäisi järjestelmien välisten rajapintojen toteuttamista tai muutoksia nykyisiin rajapintoihin, muun muassa väestötietojärjestelmän osalta. Lappeenrannan Energiaverkot Oy arvioi muutoksen kustannuksen suuruudeksi osaltaan 15 000 euroa ja jatkuviksi lisäkustannuksiksi 1 000 euroa vuodessa. Porin Energia Oy arvioi vastaavasti kertakustannukseksi muutoksesta 100 000 euroa ja ylläpitokustannuksiksi 10 000 euroa vuodessa. Sallilan sähkösiirron arviot olivat 25 000 euroa ja vuosittain 4 000 euroa. Muista vastanneista Elenia Oy arvioi kustannusten olevan merkittäviä, jos etärekisteröinnillä muodostetun henkilötunnuksen rakennetta muutettaisiin.

Yksityisen terveydenhuollon palveluntarjoajat arvioivat muutoksen vaativan päivityksiä muun muassa asiakas- ja potilastietojärjestelmiin, jotta etärekisteröityjen tiedot voidaan erottaa muista väestötietojärjestelmästä saatavista tunnisteista. Suomen Terveystalo Oy tai FimLab Oy eivät vastauksissaan pystyneet arvioimaan kustannuksen suuruutta. Merkittävimpinä hyötyinä toimijat näkivät sen, että ehdotus vähentäisi tarvetta ylläpitää tilapäisiä tunnuksia sekä sen, että ehdotus saattaisi myös helpottaa työterveyspalveluiden tarjoamista yrityksille, joiden työvoimalla ei välttämättä ole edes väliaikaista tai keinotekoista henkilötunnusta.

Julkiselle hallinnolle palveluja tarjoavien yritysten vastauksissa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen tarjoaja Certia Oy arvioi tiedon hyödyntämisen edellyttävän muutoksia useisiin tietojärjestelmiin ja niiden välisiin integraatioihin, muun muassa henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien ja palkkajärjestelmien välillä. Muutoksen kustannukseksi yritys arvioi yhteensä noin 50 000 euroa. Palkka- ja henkilöstöhallinnon palveluja tarjoava SD worx Finland Oy arvioi muutoskustannusten olevan noin 275 000 euroa, joka kohdistuu erityisesti järjestelmien välisten rajapintojen ja liittymien toteuttamiseen.

Ammattiliitoista Akava ry arvioi etärekisteröintiin perustuvan tiedon hyödyntämisen edellyttävän muutoksia liiton jäsenjärjestöjen tietojen käsittelyyn ja tietojärjestelmiin. Akavan arvion mukaan vaikutukset eroavat akavalaisten liittojen välillä riippuen käytetystä järjestelmästä ja liiton koosta, eikä keskusjärjestöllä ole mahdollisuutta tehdä tarkkaa arviota näiden osalta. STTK ry:n arvioin mukaan vaikutukset vaihtelevat myös sen jäsenliittojen välillä. Osa on arvioinut, ettei etärekisteröintiin perustuvien tietojen erittelyä ole mahdollista toteuttaa vaaditulla tavalla, kun taas osa arvioi vaatimukset mahdollisiksi. Kustannusarviota STTK ry:n jäsenliitot eivät pystyneet antamaan.

Muiden vastanneiden yhdistysten osalta **Suomen Olympiakomitea ry:n** arvioi etärekisteröintiin perustuvan tiedon edellyttävän muutoksia tietojärjestelmiin. Arvion mukaan pieniä kustannuksia aluksi aiheuttavat muutokset mahdollistaisivat pitkällä aikavälillä myös säästöjä.

2.2. Sukupuolineutraali henkilötunnus

Tietopyyntöön saaduissa vastauksissa myös sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton resurssitarpeiden arvioidaan kohdentuvan erityisesti tietojärjestelmien muuttamiseen. Ehdotuksen arvioidaan vaativan kaikkien niiden tietojärjestelmien muuttamista, joissa nykyisin henkilötunnuksesta päätellään sukupuolitieto. Lisäksi käyttöönoton arvioidaan edellyttävän muutoksia viranomaisten tietojärjestelmien integraatioihin ja erityisesti niiden väestötietojärjestelmärajapintaan.

Valtion virastoilta ja laitoksilta saatujen arvioiden mukaan sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton vaatimaan resurssitarpeen määrään vaikuttaa olennaisesti muutettavien tietojärjestelmien määrä. Virastot, joissa on käytössä henkilön sukupuolen henkilötunnuksesta päätteleviä tietojärjestelmiä, arvioivat muutoksen kustannuksen noin 100 000 – 2 000 000 euron välille. Mikäli virastolla ei ole tarvetta tietojärjestelmämuutoksille, arvioidaan muutoskustannuksen olevan muutamia kymmeniä tuhansia euroja.

Kuntien ja kuntayhtymisen arvioinneissa toistui valtion virastoja vastaava kaava tietojärjestelmämuutosten aiheuttamasta muutostarpeesta. Vastausten vähäisen lukumäärän vuoksi arvioista ei ole mahdollista muodostaa koko kuntasektoria koskevia yleistyksiä. Asukasluvultaan suuret kunnat ja kuntayhtymät arvioivat muutoksen kustannukseksi noin miljoona euroa. Pienempien kuntien arviot liikkuivat 20 000 ja 120 000 euron välillä. Hyvinvointialueiden ja maakunnallisten sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien arvioiden vaihteluväli oli suuri, vaikka vastanneiden organisaatioiden tehtävät ja kokoluokka olivat toisiaan vastaavia. Vastauksissa muutoskustannusten ääripäät olivat 300 000 eurosta 22,8 miljoonaan euroon.

Itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten osalta Kansaneläkelaitos ilmoitti vastauksessaan lähteneensä jo toteuttamaan sukupuolineutraalin edellyttämiä muutoksia osana henkilötunnuksen riittävyysratkaisua, jonka vuoksi se ei esittänyt erillistä muutoksen kustannusarviota. Myös Keva päättelee tehtävissään henkilön sukupuolen henkilötunnuksesta ja arvioi vaadittujen muutosten kustannukseksi noin 180 000 euroa. Riistakeskuksen arvio omalta osaltaan muutoksen kustannuksesta oli noin 30 000 euroa. Yliopistot ja korkeakoulut arvioivat sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton kustannuksiksi 5 000 – 30 000 euroa oppilaitoksen osalta.

Julkisia hallintotehtäviä hoitavista yksityisistä Eläketurvakeskus arvioi neutraalin tunnuksen käyttöönoton vaativan noin 5 miljoonan euron muutoksia työeläkealan yhteisiin tietojärjestelmiin. Toimialan osalta Työllisyysrahasto arvioi omien kustannustensa muutoksesta olevan noin 5 000 euroa. Muista julkista hallintotehtäviä hoitavista yrityksistä voidaan nostaa esiin Finnvera Oyj:n arvio noin 100 000 euron kustannuksista.

Muiden yksityisten yritysten ja yhteisöjen vastauksien perusteella henkilötunnuksen käyttöönoton voidaan arvioida edellyttävän Finanssala ry:n vastauksen perusteella yli 5 miljoonan euron muutoksia rahoituslaitoksille. Kaupanalalta SOK arvioi omiksi muutoskustannuksiksi noin 850 000 euroa. Yksityisen terveydenhuollon palveluntarjoajista vastauksen antaneet Suomen Terveystalo Oy arvioi muutoksen kustannukseksi 2 miljoonaa euroa ja Fimlab Oy noin 3 miljoonaa euroa.

Alle olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto saaduista vastauksista sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton vaatimista kertaluonteisista muutoskustannuksista vastaajien taustan mukaan. Taulukossa on esitetty saatujen vastaustausten lukumäärä (lukumäärä niistä vastauksista, joissa kustannukset on esitetty), vastausten yhteenlaskettu arvo, minimi- ja maksimiarviot sekä vastausten keskihajonta (jakajana vastausten keskiarvo – 1).

Arviointikohteet	Vastausten lkm	Vastausten kertakustannukset yhteensä	Min	Max	Keskihajonta
Valtion virastot ja laitokset	20	4 531 000	2 000	2 000 000	424 684
Kunnat ja kuntayhtymät	4	2 140 000	20 000	1 000 000	466 342
Hyvinvointialueet	6	26 870 000	250 000	22 800 000	9 473 252
Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset	3	310 000	30 000	180 000	61 283
Yliopistot ja korkeakoulut	4	71 000	5 000	30 000	8 955
Julkista hallintotehtävää hoitavat	5	5 180 300	300	5 000 000	1 982 236
Muut yritykset ja yhteisöt	8	12 344 000	5 000	5 400 000	1 780 655

Vaikutukset valtion virastoille ja laitoksille

Valtion virastoilta ja laitoksilta saadut vastaukset vahvistavat olettamusta siitä, että sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton vaatimat muutostyöt sekä muutoksen kustannukset ovat merkittävästi suuremmat niille viranomaisille, jotka päättelevät henkilön sukupuolen henkilötunnuksesta. Virastot, jotka päättelevät henkilön sukupuolen henkilötunnuksesta, arvioivat muutoksen kustannukset 100 000 – 2 000 000 euron välille. **Kyselyyn vastanneiden valtion virastojen ja laitosten yhteenlaskettu arvio pääosin 3–4 vuodelle kohdentuvasta muutostyöstä olisi noin 4,53 miljoonaa euroa.** Vastauksissa muutoksen kustannusten arvioidaan muodostuvan suurimmilta osin tietojärjestelmiin tarvittavista muutoksista, joilla nykyistä henkilötunnuksesta sukupuolitiedon päättelevät käsittelysäännöt korvataan säännöillä, joilla erillisenä tietona saatua sukupuolitietoa käsitellään vaatimusten mukaisesti. Muutoksen arvioitiin edellyttävän myös lisätyötä rajapintojen ja erityisesti väestötietojärjestelmän rajapinnan osalta.

Oikeusministeriön hallinnonalalla ehdotus aiheuttaisi muutoskustannuksia Oikeusrekisterikeskuksen ja Ulosottolaitoksen tietojen käsittelyyn ja tietojärjestelmiin. **Sisäministeriön hallinnonalalla** muutoksen kustannukset kohdentuisivat Keskusrikospoliisin, Maahanmuuttoviraston, Rajavartiolaitoksen sekä Suojelupoliisin käyttämiin tietojärjestelmiin. **Puolustusvoimien** osalta muutoskustannukset aiheutuisivat asevelvollisuusrekisteriin ja puolustusvoimien tietojärjestelmiin kohdistuvista muutoksista. **Valtiovarainministeriön hallinnonalalla** merkittävimmät muutoskustannukset kohdistuisivat Digi- ja väestötietovirastolle. Valtion yhteisten talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen sekä turvallisuusverkkotoiminnan osalta kustannus olisi muutamista tuhansista pariin kymmeneen tuhanteen euroon. **Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalanvirastoista** muutoksen on arvioitu vaativan muutoksia Liikenne- ja viestintäviraston tietojen käsittelyyn. **Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla** merkittävimmät muutoskustannukset arvioidaan aiheutuvan ELY-keskuksille (Keha-keskus) sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Valtioneuvoston kanslia, ulkoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä ympäristöministeriö arvioivat, ettei sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotto aiheuta hallinnonalan viranomaisille merkittäviä muutoskustannuksia.

Tietopyyntöön vastanneet **valtion virastot ja laitokset arvioivat, ettei sukupuolineutraalien henkilötunnuksen käyttöönotto nostaisi toiminnan menoja tai tietojärjestelmien ylläpitokustannuksia** sen jälkeen,

kun tietojen käsittelyn vaatimat muutostyöt on tehty. Ylläpitokustannusten arvioon esitettiin vastauksissa varaumia sen vuoksi, ettei vastanneilla ollut mahdollisuutta arvioida muutostarpeita kaikkien prosessiensa osalta.

Vaikutukset kunnille ja kuntayhtymille

Tietopyyntöön vastanneissa kunnissa arviot sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotosta vaihtelivat suuresti. Osa kunnista arvioi muutoksen edellyttävän merkittäviä muutoksia kunnan käyttämiin tietojärjestelmiin, jotta nykyisin henkilötunnuksesta pääteltävän sukupuolitiedon käsittely voidaan muuttaa muuhun käsittelylogiikkaan perustuvaksi. Vastausten perusteella muutostarve kohdentuisi muun muassa talous- ja henkilöstöhallinnossa, opetustoimessa sekä varhaiskasvatuksessa käyttäviin tietojärjestelmiin sekä näihin liittyviin integraatioihin. Muutoksen tunnistettiin vaikuttavan myös kuntien tilastointitehtäviin.

Muutoksen vaatiman kustannuksen suuruudeksi Tampereen kaupunki arvioi noin 1 miljoonaa euroa, Raahen kaupunki 120 000 euroa ja Porvoon kaupunki 20 000 euroa. Kuntayhtymistä Helsingin seudun liikenne arvioi muutoksen edellyttävän 500 000 – 1 000 000 euron lisäinvestoinnin.

Sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton arvioitiin kuntien vastauksissa aiheuttavan vain vähäisiä muutoksia kunnan jatkuviin kustannuksiin.

Vaikutukset hyvinvointialueille

Tietopyynnön vastausten perusteella **sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton arvioidaan edellyttävän merkittäviä muutoksia niihin sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmiin, joissa sukupuolitieto päätellään tällä hetkellä henkilötunnuksesta**. Vastausten perusteella muutettavia järjestelmiä löytyy laajasti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä sekä toiminnan seurantaa ja laskutusta toteuttavista tietojärjestelmistä. Sukupuolitiedon arvioitiin vastauksissa olevan olennainen sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävissä tarvittava tieto, joka tekee tarvittavien muutosten toteuttamisesta välttämättömän. Muutoksen kertaluonteisen kustannuksen suuruus vastauksissa arvioitiin välille 300 000 – 22,8 miljoonaa euroa. Vastaanotettujen neljän vastauksen perusteella muodostetulla keskihajontaluvulla kerrottuna hyvinvointialueiden muutoskustannukseksi muodostuisi noin 200 miljoonaa euroa, joka kohdentuisi noin kuuden vuoden aikavälille. Esitettyyn lukuun liittyy suurta epävarmuutta muun muassa Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän muista vastauksista poikkeavan suuruisen arvion vuoksi.

Vastauksen antaneista hyvinvointialueista ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymistä sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton kustannuksiksi Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä arvioi noin 400 000 euroa, Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä 2,3 miljoonaa, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue 300 000 euroa sekä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä 22,8 miljoonaa. Hyvinvointialueille ja sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymille tietojärjestelmäpalveluja tarjoavat Apotti Oy ja Esko Systems Oy arvioivat pelkästään asiakas- ja potilastietojärjestelmiin kohdistuvien muutosten olevan useita satoja tuhansia euroja. **Pirkanmaan ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri puolestaan arvioivat, ettei sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotolla olisi merkittävää taloudellista vaikutusta**.

Sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten vastauksissa sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton arvioitiin nostavan toiminnan ja tietojärjestelmien jatkuvia ylläpitokustannuksia. Saatujen vastausten perus-

teella vaihteluväli vuosittaisen kustannusten nousun osalta olisi 50 000 eurosta yli miljoonaan euroon vuosittain. Vastausten vuosittaisen keskiarvokustannuksen keskihajontaluvulla **muutos tarkoittaisi noin 500 000 euron vuosittaista hyvinvointialuekohtaista lisäkustannusta.**

Vaikutukset itsenäisille julkisoikeudellisille laitoksille

Kansaneläkelaitos on esittänyt vastauksessaan, että se päättelee tietojärjestelmissään sekä palveluissaan ja prosesseissaan henkilötunnuksesta sukupuolitiedon, joiden toteuttamisen vaatimat muutokset ovat jo laitoksessa käynnissä osana henkilötunnuksen riittävyysratkaisun edellyttämää muutosta. Tämän vuosi Kansaneläkelaitos ei arvioinut tietopyynnössä esitettyjen muutosten vaikutuksia osaltaan. Kansaneläkelaitoksen arvion mukaan ehdotus edellyttää myös muutoksia Kanta-palveluihin ja rajat ylittäviin reseptipalveluihin. Kanta-palvelujen osalta muutoksen arvioidaan olevan vähäisiä noin 100 000 euron suuruisia ja kohdistuvan muun muassa väestötietorajapintoihin.

KEVA:ssa henkilötunnuksesta pääteltävää sukupuolitietoa käytetään mm. tilastoinnissa ja laskennassa ja jatkossa eläkejärjestelmään saatava sukupuolitieto on oltava yhdistettävissä muihin tietoihin. KEVA arvioi muutoksen kustannuksiksi noin 180 00 euroa vuodesta 2023 eteenpäin.

Maa- ja metsätalousministeriö on arvioinut lausunnossaan sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton aiheuttavan **Suomen Riistakeskukselle** noin 30 000 euron kertaluonteisen kustannuksen.

Vaikutukset yliopistoille ja korkeakouluille

Seitsemästä yliopistolta ja korkeakouluilta saaduista vastauksissa kaksi korkeakoulua (Arcada ja Laurea) ilmoittivat, ettei sukupuolitietoa käytetä oppilaitoksen prosesseissa. Muut vastanneet arvioivat sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käytön edellyttävän kohtuullisia muutoksia lähinnä niiden käyttämiin tietojärjestelmiin. **Korkeakoulujen euromääräiset arviot kertaluonteisten kustannusten suuruudesta vaihtelivat 5 000 euron ja 30 000 euron välillä.** Vastanneista Karelia-ammattikorkeakoulu arvioi ehdotuksen lisäävän vuosittaisia kustannuksia noin 4 000 eurolla vuodessa.

Vaikutukset julkista hallintotehtävää hoitaville

Eläketurvakeskus on arvioinut, että työeläkealalla sukupuoli päätellään tällä hetkellä henkilötunnuksesta. Alalla on useita prosesseja, joissa henkilön sukupuoli tulee huomioida ja henkilön sukupuolella on vaikutusta prosessin lopputulokseen muun muassa eläkevastuiden ja eläkemaksujen laskennan osalta. Erillisen sukupuolitiedon tallentamisen ja käsittelyn arvioidaan aiheuttavan muutoksia lukuisiin työeläkealan järjestelmiin sekä näiden sisäisiin ja ulkoisiin rajapintoihin. Muutoksen kertakustannuksiksi Eläketurvakeskus arvioi noin 5 miljoonaa euroa.

Julkista hallintotehtävää hoitavien yksityisten osalta **Työllisyysrahasto ry** arvioi, ettei se tarvitse tietoa sukupuolesta työttömyysvakuutusmaksujen ja omavastuumaksujen tai työsopimuslain mukaisten vähennysten perintää varten. Myöskään aikuiskoulutusetuuksien myöntämisessä sukupuolitiedolla ei ole merkitystä. Sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotto edellyttäisi kuitenkin muutoksia tilastoinnissa käytettäviin tietojärjestelmiin ja niiden integraatioihin sekä hakemusprosesseihin. Työllisyysrahasto arvioi muutoskustannuksen suuruudeksi noin 50 000 euroa.

Finnvera Oyj arvioi, että muutos aiheuttaa yhteensä noin 100 000 euron kustannukset. **Ilmastorahasto Oy**:n mukaan muutoksesta seuraisi muutaman sadan euron kustannukset ja **VTT Oy**:n mukaan muutaman kymmenen tuhannen euron kustannukset.

Vaikutukset yrityksille ja yhteisöille

Finanssiala ry:n arvion mukaan vakuutusyhtiöt tarvitsevat tiedon asiakkaan sukupuolesta ja käyttävät sitä muun muassa tiettyjen henkivakuutusten maksujen määrittelyssä sekä ryhmävakuutusten ja vastuuvelan laskennassa. Sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton arvioidaan vaativan muutoksia tietojärjestelmien tietokantoihin, rajapintoihin, käyttöliittymiin sekä muiden järjestelmien välisiin liittymiin. Kertaluonteisten muutoskustannusten arvioidaan vaihtelevan yhtiöittäin ja yhtiöryhmittäin vajaasta 1 miljoonasta eurosta noin 5 miljoonaan euroon. Tietojärjestelmämuutosten lisäksi kustannuksia arvioidaan muodostuvan myös asiakaspalveluprosessien päivittämisestä ja henkilöstön kouluttamisesta. Finanssialan arvion mukaan ehdotus ei nostaisi vakuutusyhtiöiden vuosittaisia menoja.

Energiasektorin yrityksistä Lappeenrannan Energiaverkot Oy arvioi sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton vaatimiksi muutoskustannukset noin 15 000 euroa ja jatkuviksi ylläpitokuluksi 1 000 euroa vuodessa. Sallila sähkönsiirto Oy:n arvion mukaan sukupuolitiedon erottelun toteuttaminen aiheuttaisi noin 5 000 euron kustannuksen.

Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajista Suomen Terveystalo Oy arvioi sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton edellyttävän muutoksia käytössä oleviin tietojärjestelmiin. Muutos kohdistuisi muun muassa potilastietojärjestelmän tietojen käsittelyn muuttamisesta siten, ettei sukupuolitietoa enää päätellä henkilötunnuksesta. Terveystalo arvioi alustavasti muutoksen suuruudeksi noin 2 miljoonaa euroa. Lisäksi kustannuksia arvioidaan syntyvän asiakkaiden sukupuolitiedon manuaalisen ylläpidon lisääntymisestä noin 20 000 – 50 000 euroa vuodessa.

Julkisella hallinnolle palveluja tarjoavista yrityksistä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja tarjoava Certia Oy arvioi nykyisin käytössä olevan henkilötunnuksesta sukupuolitiedon päättelyn muuttamisen edellyttävän muutoksia palkka- ja henkilöstöhallinnon järjestelmiin sekä tietojenkeruulomakkeille. Kertaluonteisen muutoksen suuruudeksi arvioidaan noin 96 000 euroa. Vastaavia palveluja tarjoava SD worx Finland Oy arvioi tietojen käsittelyyn kohdistuvan muutoksen aiheuttavan noin 380 000 euron kustannuksen, joka kohdentuu erityisesti tietojärjestelmien välisten integraatioiden toteuttamiseen. Yritys arvioi uudistuksesta aiheutuvan myös lisätyötä prosesseihin, asiakaspalveluun ja sidosryhmäyhteistyöhön kohdistuvien muutostarpeiden osalta.

Työmarkkinajärjestöistä STTK arvioi, että sen jäsenjärjestöt käyttävät jäsenrekistereissään henkilötunnuksista pääteltävää sukupuolitietoa, jota käytetään muun muassa sukupuolten välisten tasa-arvotarkasteluihin sekä tilastointiin. Sukupuolitiedon saamisen väestötietojärjestelmästä ja tiedon kysymisen jäsenen liittymisen yhteydessä ei arvioida aiheuttavan kuitenkaan merkittäviä kustannuksia.

Muista yhdistyksistä Suomen Olympiakomitea ry arvioi, ettei muutos nykyisin käytössä oleviin järjestelmiin olisi sukupuolineutraalin henkilötunnuksen osalta kustannuksiltaan suuri.

2.3. Uusi yksilöintitunnus

Hallituksen esityksessä yksilöintitunnuksen käyttöönotto on organisaatioille vapaaehtoista. Poikkeuksena on Digi- ja väestötietovirasto, jolle tulee pakollisia kustannuksia esimerkiksi uuden tunnusjärjestelmän kehittämisestä. Vastauksissa moni toimija ilmoitti, ettei ole ottamassa tunnusta käyttöön, mutta esitti kuitenkin kyselyssä pyydetyn arvion siitä, mitkä kustannukset olisivat, jos tunnus otettaisiin käyttöön henkilötunnuksen rinnalla. On kuitenkin kirjallisten vastausten perusteella mahdollista, että osa kyselyyn vastanneista on tehnyt arvionsa sillä ajatuksella, että yksilöintitunnus korvaisi henkilötunnuksen pääasiallisena yksilöivänä tunnisteena.

Tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton vaatimien resurssien arvioitiin kohdentuvan erityisesti tietojärjestelmien muuttamiseen. Tietojärjestelmämuutokset kohdistuisivat rinnakkaisen tunnusjärjestelmän edellyttämän tietojen käsittelyn ja tietokantojen muutoksiin sekä järjestelmien välisiin integraatioihin, jotta niissä pystytään hallitsemaan uutta tunnusjärjestelmää.

Valtion virastoilta ja laitoksilta saaduista vastauksista merkittävimmät kustannusarviot kohdentuivat rekisteriviranomaisilta edellytettyihin muutoksiin. Digi- ja väestötietoviraston, Maanmittauslaitoksen sekä Patentti- ja rekisterihallituksen kustannusarviot olivat yhteensä noin 5,7 miljoonaa euroa. Verohallinto, Puolustusvoimat ja Liikenne- ja viestintävirasto arvioivat virastokohtaisen muutoksen suuruuden olevan yli 1 miljoonaa euroa. Muiden vastanneiden virastojen osalta kustannusarviot liikkuivat 50 000 – 600 000 euron välillä.

Kunnista ja kuntayhtymistä sekä hyvinvointialueilta tietopyyntöön euromääräisen arvion antoi vain 4 viranomaista, joissa niissäkin arvioiden vaihteluväli oli merkittävä. Alimmat arviot kustannuksista olivat muutamia kymmeniä tuhansia euroja. Tampereen kaupungin arvion ollessa puolestaan 5 miljoonaa euroa ja Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän noin 17,8 miljoonaa euroa. Arvioiden muodostamisessa käytetyt laskentasäännöt, jossa järjestelmästä riippumaton vakioitu muutoskustannus kerrotaan muutettavien tietojärjestelmien määrällä, lisäävät arviointeihin liittyvää epävarmuutta.

Kansaneläkelaitos arvioi uuden yksilöintitunnuksen edellyttävän noin 2,5 miljoonan euron investointia sen tuottamiin sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin. Ehdotus lisäisi myös palvelujen ylläpitokustannuksia noin 0,5 miljoonalla eurolla vuodessa. Keva ei vastauksessaan tunnistanut välttämätöntä tarvetta ottaa uutta yksilöintitunnusta käyttöön, mutta arvioi käyttöönoton vaatimaksi resurssitarpeeksi 50 000 – 200 000 euroa. Suomen riistakeskus arvioi muutoskustannusten olevan osaltaan noin 60 000 euroa. Yliopistot ja korkeakoulut arvioivat vastauksissaan uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton aiheuttavan oppilaitoskohtaisesti noin 16 000 – 70 000 euron kustannuksen.

Julkista hallintotehtävää hoitavista yhteisöistä Eläketurvakeskus ei nähnyt tarvetta työeläkealalla uuden tunnuksen käyttöönotolle, mutta arvioi sen vaatimaksi kustannukseksi noin 23 miljoonaa euroa. Toimialan osalta Työllisyysrahasto arvioi muutoksen vaatimien kustannustensa olevan noin 170 000 euroa. Uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton kustannuksia arvioitiin myös Finnvera Oy:n vastauksessa, jossa päädyttiin noin 125 000 euron arvioon.

Muilta yrityksiltä ja yhteisöiltä saaduissa vastauksissa energia-alan yrityksen arvioivat käyttöönoton kustannuksen olevan 10 000 – 15 000 euroa. Henkilöstö- ja taloushallinnon palveluja tarjoava SD worx Finland arvioi muutoksen suuruudeksi osaltaan noin 546 000 euroa ja yksityisiä terveyspalveluja tuottava Suomen Terveystalo noin 2 miljoonaa euroa.

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto saaduista vastauksista uuden yksilöintitunnisteen käyttöönoton vaatimista kertaluonteisista muutoskustannuksista vastaajien taustan mukaan. Taulukossa on esitetty saatujen vastausten lukumäärä (lukumäärä niistä vastauksista, joissa kustannukset on esitetty), vastausten yhteenlaskettu arvo, minimi- ja maksimiarviot sekä vastausten keskihajonta (jakajana vastausten keskiarvo – 1).

Arviointikohteet	Vastausten lkm	Vastausten kertakustannukset yhteensä	Min	Max	Keskihajonta
Valtion virastot ja laitokset	16	10 982 000	2 000	3 000 000	825 184
Kunnat ja kuntayhtymät	2	5 050 000	20 000	5 030 000	2 505 000
Hyvinvointialueet	2	17 800 000	300 000	17 500 000	8 600 000
Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset	3	2 760 000	60 000	2 500 000	1 118 690
Yliopistot ja korkeakoulut	4	201 000	16 000	70 000	21 099
Julkista hallintotehtävää hoitavat	4	23 295 600	600	23 000 000	9 916 820
Muut yritykset ja yhteisöt	5	2 771 000	10 000	2 000 000	748 699

Vaikutukset valtion virastoille ja laitoksille

Tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotto valtion virastoilla ja laitoksissa edellyttää muutoksia tietoja käsitteleviin prosesseihin sekä tietojärjestelmiin. Virastojen ja laitosten vastauksissa muutoksen suuruus arvioitiin muutamasta tuhannesta eurosta aina 3 miljoonaan euroon. **Yhteenlaskettuna vastanneiden virastojen ja laitosten osalta muutos vaatisi noin 11 miljoonan euron kertaluonteisen investoinnin.** Uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton ollessa viranomaisille vapaaehtoista kohdentuisi kustannusten muodostuminen siihen ajankohtaan, jolloin virasto tai laitos päättää ottaa uuden tunnuksen käyttöön. Vastauksissa käyttöönoton arvioidaan aiheuttavan kustannuksia useamman vuoden ajan.

Sisäministeriön hallinnonalalla uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton arvioitiin aiheuttavan muutoskustannuksia Maahanmuuttovirastolle sekä Suojelupoliisille. Puolustusvoimissa käyttöönoton arvioitiin edellyttävän noin 1,25 miljoonan euron investointia tietojärjestelmien muuttamiseen. **Valtiovarainministeriön hallinnonalalla** Digi- ja väestötietovirastolle käyttöönoton arvioitiin aiheuttavan noin 680 000 euron ja Verohallinnolle noin 1,2 miljoonan euron lisäkustannuksen. Jälkimmäisen osalta kustannukset kohdistuisivat sekä verotustoimintaan että tulorekisteritoimintaan. Lisäksi uuden yksilöintitunnuksen hyödyntäminen vaatisi muutoksia valtion yhteisiin talous- ja henkilöstöhallinnon palveluihin sekä turvallisuusverkkotoiminnan palveluihin. **Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla** tunnuksen käyttöönoton arvioitiin aiheuttavan ylimääräisiä kustannuksia Celiassa, Suomen Akatemiassa sekä Ylioppilastutkintolautakunnassa. **Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla** kustannuksia aiheutuisi ELY-keskuksille (ml. KEHA-keskus), Tukesille sekä Patentti- ja rekisterihallitukselle. Näistä PRH arvioi kustannuksiksi 2 miljoonaa euroa. **Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla** yksilöintitunnuksen käyttöönotto vaatisi muutostoimenpiteitä Metsähallitukselta ja Maanmittauslaitokselta. Näistä jälkimmäinen arvioi kustannuksen noin 3 miljoonaksi euroksi. Lisäksi ehdotus vaatisi Liikenne- ja viestintävirastolta muutostoimenpiteitä yhteensä noin 1,2 miljoonan euron edestä.

Valtioneuvoston kanslia, ulkoministeriö, oikeusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä ympäristöministeriö arvioivat, ettei sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotto aiheuta hallinnonalan viranomaisille merkittäviä muutoskustannuksia.

Uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotosta aiheutuvia jatkuvia kustannuksia arvioitiin tulevan vain puolustusministeriön hallinnonalan osalta. Puolustusvoimien osalta ehdotuksen arvioidaan lisäävän vuosittaisia tietojärjestelmien lisenssikustannuksia noin 100 000 eurolla.

Vaikutukset kunnille ja kuntayhtymille

Tietopyyntöön vastanneet kunnan ja kuntayhtymät arvioivat uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton edellyttäisi tietojärjestelmien muuttamista siten, että niissä pystyttäisiin käsittelemään uutta yksilöintitunnusta rinnakkain henkilötunnuksen kanssa. Euromääräisesti kuntien arviot muutoksen suuruudesta vaihtelivat **Valkeakosken kaupungin** 20 000 euron, **Lapuan kaupungin** (kirjallinen arvio) usean sadan tuhannen euron ja **Tampereen kaupungin** 5 miljoonan euron välillä. Ehdotus ei muodostaisi kunnille suoria pakollisia lisäkustannuksia, vaan kustannusten toteutuminen ja suuruus riippuisi kunnan tai kuntayhtymän omasta päätöksestä ottaa uusi yksilöintitunnus käyttöön sekä toteutustavoista, joilla tietojärjestelmät muutetaan käsittelemään uutta tunnistetta.

Kunnilta ja kuntayhtymiltä tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella ei ole mahdollista muodostaa käsitystä uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton aiheuttamista kustannuksista kuntasektorille kokonaisuudessa.

Uuden yksilöintitunnuksen käyttötarpeen tai käytöstä saatavien hyötyjen osalta kuntien vastauksissa oli myös suurta variaatiota. Osa vastanneista kunnista arvioi, etteivät olleet tunnistaneet toiminnassaan tarvetta uudelle tunnisteelle, kun taas osa vastaajista piti sen käyttöönottoa hyödyllisenä. Keskeiset hyödyt uuden tunnuksen käytöstä kohdistuivat vastauksissa tietosuojan parantumiseen uuden tunnuksen taatessa paremmin henkilön anonymiteetin sekä henkilöä koskevan tiedon hallinnan ja tietojen yhdistelyn ja tarkistamisen helpottumiseen.

Vaikutukset hyvinvointialueille

Uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton osalta tietopyyntöön vastanneiden sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten näkemykset uuden tunnisteen käyttöönoton välttämättömyydestä ja hyödyllisyydestä hajautuivat huomattavasti. Viranomaiset, jotka arvioivat tunnisteen käytön hyödylliseksi, arvioivat sen käyttöönoton edellyttämän muutoksen suuruudeksi muutamista sadoista tuhansista useisiin miljooniin euroihin, joka kohdistuisi tietojärjestelmien muutoksiin sekä eri järjestelmien tietojenvaihdossa tarvittavien muutosten toteuttamiseen. Muutoksen suuruuteen arvioitiin vaikuttavan sen, että suuri määrä tietojärjestelmiä ja niiden välisiä integraatioita pitää muuttaa käsittelemään rinnakkaista tunnistejärjestelmää.

Vastanneista **Kymenlaakson sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä** arvioi uuden tunnuksen käyttöönoton kustannuksen suuruudeksi noin 17,5 miljoonaa euroa, johtuen muutettavien järjestelmien määrästä. **Pohjois-Karjalan hyvinvointialue** arvioi puolestaan muutoksen kertaluonteiseksi kustannukseksi noin 200 000 – 300 000 euroa.

Uuden yksilöintitunnuksen tarve oli vastaajista tunnistettu **Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirissä** sekä **Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella**. Jälkimmäinen piti vastauksessaan uniikkia yksilöintitunnusta erittäin tärkeänä muun muassa, koska jatkossa varsinainen henkilötunnus voi henkilöllä muuttua ja täten on pystyttävä silti henkilö yksilöimään. Tietopyyntöön vastanneet terveydenhuollon tietojärjestelmäpalvelujen inhouse-toimittajat **Apotti Oy** ja **Esko Systems Oy** pitivät uuden tunnuksen edellyttämiä tietojärjestelmämuutoksia tarpeettomina.

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän arvioi uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton nostavan tietojärjestelmien ylläpitokustannuksia noin 500 000 eurolla vuodessa. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue arvioi kustannusten nousun suuruudeksi vuositasolla noin 50 000 euroa.

Vaikutukset itsenäisille julkisoikeudellisille laitoksille

Kansaneläkelaitos ei vastauksessaan nähnyt uuden yksilöintitunnuksen käytölle tarvetta tai tunnistanut tunnuksen käyttöön liittyviä hyötyjä toiminnassaan. Myöskään Kanta-palvelujen osalta Kansaneläkelaitos ei uuden tunnuksen käyttöönottoa ole tunnustettu välttämättömäksi. Kanta-palvelujen osalta muutoksen aiheuttama kertaluonteinen kustannus olisi noin 2,5 miljoonaa euroa ja vuosittaiset lisäkustannukset noin 500 000 euroa. Kansaneläkelaitos arvioi vastauksessaan uuden rinnakkaisen tunnuksen käyttöönoton aiheuttavan sosiaali- ja terveydenhuollon sektorille satojen miljoonien euron kustannuksen. Toisaalta laitos arvioi myös, ettei tällä hetkellä ole myöskään perusteita uuden tunnuksen käyttöönotolle sosiaali- ja terveydenhuollossa.

KEVA ei vastauksessaan tunnistanut välttämätöntä tarvetta ottaa yksilöintitunnusta käyttöön. Uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotto voisi olla tarpeellista, mikäli muut toimijat ja viranomaiset ottaisivat tunnuksen käyttöön ja tästä laitokselle aiheutuisi tarve käsitellä tunnusta järjestelmissä. Tunnuksen käyttöönotto arvioidaan vaativan noin 50 000 – 200 000 euron kustannuksen tietojärjestelmien muuttamisesta.

Maa- ja metsätalousministeriö arvioi, että **Suomen riistakeskukselle** uuden tunnuksen käyttöönotosta aiheutuisi noin 60 000 euron kustannukset.

Vaikutukset yliopistoille ja korkeakouluille

Yliopistoilta ja ammattikorkeakouluilta saaduissa vastauksissa ei tunnistettu tarvetta uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotolle. Vastauksissa syyksi nähtiin muun muassa se, että koulutussektorilla tietojärjestelmissä käytetään tunnisteena henkilötunnusta. Henkilötunnuksen lisäksi sektorilla on käytössä oppija-ID (OID), jonka käyttötarkoitus on vastaava kuin uudella yksilöintitunnuksella.

Uuden tunnisteen käyttöönoton kustannusarviot vaihtelivat suuresti vastaajittain. **Karelia ammattikorkeakoulu** arvioi muutoksen kertaluonteiseksi kustannukseksi noin 70 000 euroa. **Ammattikorkeakoulu Arcada** arvioi kustannukseksi osaltaan 16 000 euroa. Muut euromääräiset arviot sijoittuivat näiden ääripäiden välille. Kirjallisissa vastauksissa Humak ammattikorkeakoulu arvioi, ettei muutoksen kustannus olisi merkittävä. Yhteenlaskettuna neljältä korkeakoululta saatujen vastausten muutoksen kokonaiskustannukseksi muodostui noin 200 000 euroa.

Uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton arvioitiin lisäävän tietojärjestelmien sekä niiden rajapintojen ylläpitokustannuksia. Vuositasolla kustannuksen nousun arvioitiin kuitenkin olevan vähäinen. **Jyväskylän yliopiston** mukaan noin 20 000 euroa ja **Karelia ammattikorkeakoulun** osalta noin 12 000 euroa vuodessa.

Vastauksissa **Jyväskylän yliopisto arvioi uuden yksilöintitunnuksen olevan tarpeellinen**. Yliopiston opetustoiminnassa on lisääntyvässä määrin ulkomaalaisia henkilöitä, jotka eivät saa henkilötunnusta. Kun yliopistolla on tarve yksilöidä myös heidät, tarvittaisiin henkilötunnuksen rinnalle jokin muu pysyvä yksilöllinen tunniste. Myös Laurea ammattikorkeakoulu arvioi uuden yksilöintitunnuksen tarjoavan vaihtoehdon henkilötunnukselle tai opetussektorin OID:lle etenkin ulkomaalaisia opiskelijoiden osalta.

Vaikutukset julkista hallintotehtävää hoitaville

Työeläkealan osalta Eläketurvakeskus arvioi, ettei uuden yksilöintitunnuksen käyttöönottoa ole tunnistettu välttämättömäksi, eikä sen käyttötarvetta ole tunnistettu vielä tulevaisuudessakaan. Eläketurvakeskuksen arvioi kuitenkin, että mikäli tunniste otettaisiin käyttöön olisi käyttöönoton aiheuttama kertakustannus noin 23 miljoonaa euroa. **Työeläkevakuuttajat ry.** viittasivat omassa vastauksessaan Eläketurvakeskuksen arvioon.

Työllisyysrahasto arvioi yksilöintitunnuksen käyttöönottokustannusten olevan noin 170 000 euroa aikuiskoulutusetuuksien ja työnantajan vakuutusmaksujen osalta. Kustannusten arvioidaan muodostuvan tietojärjestelmiin tarvittavista muutoksista ja tietojen yhdistämisestä. Työllisyysrahasto ei tunnistanut uuden yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömäksi ainakaan heti ehdotetun lakimuutoksen voimaantulosta alkaen.

Finnvera Oyj mukaan uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton kustannuksia on hankala arvioida, mutta esittää vastauksessaan arvioksi yhteensä noin 125 000 euroa. **Ilmastorahasto Oy** mukaan yksilöintitunnuksen käyttöönotto ja sen lisääminen tarvittaviin järjestelmiin aiheuttaisi 600 euron kustannukset.

Julkista hallintotehtävää hoitavien yksityisten ja yhteisöjen vastauksissa ei ollut arvioita tai mainintaa siitä, että muutoksella olisi vaikutuksia niiden jatkuviin menoihin.

Vaikutukset yrityksille ja yhteisöille

Finanssiala ry:n arvion mukaan finanssialan yritykset eivät ole tunnistaneet yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömäksi omassa toiminnassaan. Arvion mukaan finanssialan yrityksille ei ole selvinnyt, mitä yksilöintitunnuksella varsinaisesti tavoitellaan ja sen käytöstä saatavien hyötyjen arvioidaan toteutuvan vasta, jos tunnisteella korvataan nykyiset henkilötunnukset. Vaikka tunnusta ei pidetä välttämättömänä eikä edes hyödyllisenä, kokee Finanssiala ry:n arvion mukaan ainakin osa finanssialan yrityksistä tarpeelliseksi ottaa yksilöintitunnuksen käyttöönoton varautumisen huomioon tietojärjestelmiä kehitettäessä. Finanssialan arvion mukaan taloudellisia vaikutuksia tai muita tiedonhallintaan kohdistuvia vaikutuksia yksilöintitunnuksen käyttöönotossa ei ole mahdollista arvioida käyttökohteiden epäselvyyden vuoksi.

Tietopyyntöön vastanneista **energiasektorin yrityksistä** yksikään ei nähnyt uuden yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömäksi niiden toiminnassa niin kauan, kun nykyisen henkilötunnuksen käyttö jatkuu. Muutoksen edellyttämien toimenpiteiden ja kustannusten osalta Elenia Oy arvioi uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotosta vaativan sitä, että kaikki tietojärjestelmät ja tietojärjestelmien väliset integraatiot pitäisi päivittää vastaamaan uutta rakennetta. Lappeenrannan Energiaverkko Oy arvioi tunnuksen käyttöönoton kertaluonteiseksi kustannukseksi 15 000 euroa ja ylläpidon kustannukseksi 1 000 euroa vuodessa. Porin Energia Oy arvioi muutoksen kustannukseksi noin 200 000 euroa ja jatkuvaksi kustannukseksi 20 000 vuodessa. Sallin sähkösiirto Oy arvioi puolestaan muutoksen kertakustannukseksi 10 000 euroa ja vuosittaiseksi kustannukseksi 4 500 euroa.

Kaupanalalta SOK ei tunnistanut tarvetta uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotolle. Tunnuksesta ei arvioida aiheutuvan hyötyjä toiminnalle.

Yksityisten terveydenhuollon palveluntarjoajista Suomen Terveystalo esitti vastauksessaan, ettei se tulisi ottamaan käyttöön uutta yksilöintitunnusta.

Julkiselle hallinnolle palveluja tarjoava Certia Oy ei vastauksessaan tunnistanut tarvetta uuden yksilöintitunnuksen käytölle. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja tarjoava SD worx Finland Oy arvioi tunnuksen

käyttöönoton edellyttävän noin 546 000 euron muutoksia tietojärjestelmiin ja niiden liittymiin sekä noin 50 000 lisäkustannusta seurannan ja ylläpidon lisääntymisestä.

Työmarkkinajärjestöistä STTK ei nähnyt vastauksessaan tarvetta uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotolle tai hyötyä siitä, mitä tunnuksen käyttöönoton avulla olisi mahdollista saavuttaa.

Suomen Olympiakomitea ry ei myöskään vastauksessaan pystynyt arvioimaan mitä uusi, henkilötunnuksen rinnalle tuleva yksilöintitunnus käytännössä tarkoittaisi.

3. Etärekisteröinti

3.1. Valtion viranomaiset

3.1.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella etärekisteröinnin hyödyntämisen edellyttämät muutoskustannukset vaihtelevat suuresti virastoittain. Vaihteluväli vastauksissa muodostui 10 000 eurosta noin 1,4 miljoonaan euroon. Viranomaiset, joille ehdotus muodosta uusia tehtäviä, arvioivat muutoksen kustannuksen huomattavasti suuremmaksi kuin viranomaiset, jotka lähinnä vain hyödyntävät tietoa muiden tietojen lisäksi tehtävissään. Saatujen vastausten yhteenlaskettu summa valtion virastojen ja laitosten osalta on **noin 5,68 miljoonan euroa**, joka kohdentuu erityisesti kolmelle vuodelle lain voimaantulosta. Kustannukset muodostuvat pääosin **uusien toimintamallien ja menettelyiden perustamisen vaatimasta työpanoksesta sekä tietojärjestelmien muutoksista aiheutuvista lisäkustannuksista**. Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto valtion virastoilta ja laitoksilta saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista.

Virasto / laitos	HA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Valtioneuvoston kanslia	VNK								
Oikeusrekisterikeskus	OM								
Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	OM								
Rikosseuraamuslaitos	OM								
Tuomioistuinlaitos	OM								
Ulosottolaitos*	OM		10 000						10 000
Maahanmuuttovirasto	SM	484 250							484 250
KRP	SM								
Poliisihallitus	SM	360 000							360 000
Rajavartiolaitos	SM								
Suojelupoliisi	SM								
Puolustusministeriö	PLM								
Puolustusvoimat	PLM								
Aluehallintovirasto	VM								
Digi- ja väestötietovirasto	VM	857 200	526 000						1 383 200
Palkeet	VM		20 000						20 000
Rahoitusvakausvirasto	VM								
Tilastokeskus	VM								
Tulli	VM		115 000	60 000					175 000
Valtiokonttori	VM								
VATT	VM								
Valtori	VM		1 000	1 000					2 000
Verohallinto	VM	250 000	200 000	100 000					550 000
Verohallinto / tulorekisteriyksikkö	VM	538 000	138 000						676 000
Valtionvarainministeriö	VM								
Celia	OKM			20 000	20 000	10 000	10 000		60 000
Opetushallitus	OKM		100 000						100 000
Suomen Akatemia	OKM			200 000					200 000
Ylioppilastutkintolautakunta	OKM								
Maanmittauslaitos	MMM	40 000	260 000						300 000
Metsähallitus	MMM								

Virasto / laitos	HA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Ruokavirasto	MMM								
Liikenne- ja viestintävirasto	LVM		100 000	100 000	50 000				250 000
Business Finland	TEM		50 000	20 000					70 000
Energiavirasto	TEM								
ELY-kekukset (Keha)	TEM			100 000	200 000	100 000			400 000
GTK	TEM								
Huoltovarmuuskeskus	TEM								
KKV	TEM								
PRH	TEM		580 000						580 000
Tukes	TEM								
TEM	TEM								
Fimea	STM		10 000						10 000
SAMU*	STM		50 000						50 000
Yhteensä		2 529 450	2 160 000	601 000	270 000	110 000	10 000	0	**5 680 450**

* Vastauksessa euromääräistä arvioita ei ole kohdennettu tiettyyn vuoteen (luku esitetty vuoden 2023 yhteydessä)

Valtioneuvoston kanslian arvion mukaan ehdotus ei aiheuttaisi muutoskustannuksia kanslian toimialalla.

Ulkoministeriön hallinnonalalle ehdotuksesta ei arvioida aiheutuvan kustannuksia.

Oikeusministeriön hallinnonalan osalta etärekisteröintiä koskevan ehdotuksen ei arvioida edellyttävän merkittäviä taloudellisia vaikutuksia aiheuttavia muutoksia. Oikeusministeriön hallinnonalalla on omia henkilötunnuksettomien keinotunnuksia, joista voidaan tarvittaessa myöhemmin luopua, eikä luopumisesta arvioida syntyvän kustannusten lisäksi myöskään säästöjä.

Sisäministeriön hallinnonalan osalta etärekisteröintiä koskevan ehdotuksen toteutuksen kustannusten arvioidaan olevan Maahanmuuttoviraston osalta noin 485 000 euroa, joka koostuisi kertaluonteisista tietojärjestelmien kehittämiskustannuksista sekä muutoksen toteuttamisen edellyttämästä lisätytöstä. Poliisihallituksen osalta muutoksen on arvioitu aiheuttavan noin 360 000 euron kertaluonteisen kustannuksen. **Keskusrikospoliisin** mukaan muutoksen arviointi annettujen tietojen perusteella on haasteellista, mutta on todennäköistä, että etärekisteröinnin hyödyntäminen vaatisi muutoksia tietojärjestelmiin ja niiden käyttämiin tietokantoihin.

Puolustusministeriön hallinnonalalla etärekisteröintiä koskevan ehdotuksen ei ole tunnistettu aiheuttavan kustannusvaikutuksia.

Valtiovarainministeriön hallinnonalan osalta ehdotuksen toteuttamisen kustannuksiksi on arvioitu Digi- ja väestötietoviraston osalta noin 1,4 miljoonaa euroa, joka muodostuisi etärekisteröintimenettelyn toteuttamisen ja tietojärjestelmien muutoksen edellyttämistä ostopalvelu- ja henkilöstökustannuksista. Tulli on arvioinut ehdotuksen edellyttävän noin 175 000 euron kehitystyötä tietojärjestelmiin, joka kohdentuisi henkilöiden tunnistuskomponentin sekä tullausjärjestelmien muuttamiseen. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen (Palkeet) osalta muutoskustannusten arvioidaan olevan noin 20 000 euroa, joka aiheutuu tietojärjestelmiin kohdistuvista muutostöistä. Valtion tieto- ja viestintätekninen keskus Valtori on puolestaan arvioinut muutoksen kustannuksiksi 2 000 euroa turvallisuusverkkotoiminnan palvelujen osalta. Valtiokonttorin osalta etärekisteröinnin ei arvioida aiheuttavan muutoskustannuksia tietojärjestelmiin. Verohallinnolle ehdotuksen edellyttämien muutosten vaikutusten arvioidaan alustavasti olevan noin 1,3 miljoonaa euroa, joka kohdentuisi sekä verotustoiminnan että tulorekisteriyksikön tehtäviin toteutettaviin muutoksiin. Verohallinnon työmääräarvio muodostuu tehtävän laajentumisesta väestötietojen korjaamisen ja muuttamisen osalta, tarvittavien oleskeluoikeuden ja

työnteko-oikeuden edellyttämien rekisteritarkistusten varmistamisesta sekä mahdollisista sähköiseen asiointiin vaikuttavista muutoksista etärekisteröinnissä saadun identiteetin osalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan osalta ehdotuksen toteuttamisen kustannuksiksi on arvioitu Celian (näkövammaisten kirjasto) osalta 60 000 euroa, Opetushallituksen osalta 100 000 euroa sekä Suomen Akatemian osalta 200 000 euroa. Kustannukset kohdentuisivat kolmen vuoden aikajaksolle lain voimaantulosta alkaen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan osalta etärekisteröintiä koskevan ehdotuksen arvioidaan aiheuttavan Maanmittauslaitokselle noin 300 000 euron kustannuksen. Metsähallitus on puolestaan arvioinut, ettei ehdotuksessa ehdotettu etärekisteröinti aiheuttaisi taloudellisia vaikutuksia liikelaitoksen toimintaan.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan osalta ehdotuksen toteuttamisen kustannuksiksi on arvioitu Liikenne- ja viestintäviraston osalta 250 000 euroa, joka muodostuu ehdotettujen vaatimusten edellyttämästä tietojärjestelmien testaustyöstä sekä järjestelmiin kohdistuvista pienimuotoisista muutoksista.

Työ- elinkeinoministeriön hallinnonalan osalta ehdotuksen toteuttamisen kustannuksiksi on arvioitu Business Finlandin osalta 70 000 euroa, ELY-keskusten (ml. KEHA) osalta 400 000 euroa ja Patentti- ja rekisterihallituksen osalta 580 000 euroa. PRH:n kustannukset koostuvat pääasiassa YTJ- ja YTJSA-järjestelmiin tarvittavista uusista tarkistuspalveluista liittyen käyttöliittymiin, integraatioihin ja tietokantoihin.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan virastoilta ei ehdotuksen euromääräisiä vaikutuksia tai tietoa ehdotuksen edellyttämistä toimenpiteistä ole tietopyynnöllä saatu. Sosiaali- ja terveysministeriö arvioi saamiensa lausuntojen perusteella, ettei muutoksesta aiheutuvat kustannukset olisi merkittävän suuret.

Ympäristöministeriön hallinnonalalle ehdotuksesta ei arvioida aiheutuvan kustannuksia.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella etärekisteröintiä koskevan **ehdotuksen arvioidaan lisäävän valtion virastojen ja laitosten kustannuksia** erityisesti niille virastoille, joiden tehtäviin ehdotus tuo muutoksia. Vuosittaiset lisäkustannukset vaihtelevat noin 480 000 eurosta 1,06 miljoonaan euroon vuodessa. Kustannukset muodostuvat pääosin **uusien toimintamallien ja menettelyiden vaatimasta työpanoksesta sekä tietojärjestelmien ylläpidosta aiheutuvista lisäkustannuksista.** Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto valtion virastoilta ja laitoksilta saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen vaikutuksista toiminnan kuluihin.

Virasto / laitos	HA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Valtioneuvoston kanslia	VNK								
Oikeusrekisterikeskus	OM								
Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	OM								
Rikosseuraamuslaitos	OM								
Tuomioistuinlaitos	OM								
Ulosottolaitos*	OM								
Maahanmuuttovirasto	SM		480 000	480 000	480 000	480 000	480 000	480 000	2 880 000
KRP	SM								
Poliisihallitus	SM								
Rajavartiolaitos	SM								
Suojelupoliisi	SM								

Virasto / laitos	HA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Puolustusministeriö	PLM								
Puolustusvoimat	PLM								
Aluehallintovirasto	VM								
Digi- ja väestötietovirasto	VM		740 000	1 060 000	1 060 000	1 060 000	1 060 000	1 060 000	6 040 000
Palkeet	VM								
Rahoitusvakausvirasto	VM								
Tilastokeskus	VM								
Tulli	VM								
Valtiokonttori	VM								
Valtion taloudellinen tutkimus-keskus - VATT	VM								
Valtori	VM								
Verohallinto	VM								
Verohallinto / tulorekisteriyksikkö	VM								
Valtionvarainministeriö	VM								
Celia	OKM								
Opetushallitus	OKM								
Suomen Akatemia	OKM								
Ylioppilastutkintolautakunta	OKM								
Maanmittauslaitos	MMM								
Metsähallitus	MMM								
Ruokavirasto	MMM								
Liikenne- ja viestintävirasto	LVM								
Business Finland	TEM								
Energiavirasto	TEM								
ELY-kekukset (Keha)	TEM								
GTK	TEM								
Huoltovarmuuskeskus	TEM								
KKV	TEM								
PRH	TEM								
Tukes	TEM								
TEM	TEM								
Fimea	STM								
SAMU*	STM								
Yhteensä		0	1 220 000	1 540 000	1 540 000	1 540 000	1 540 000	1 540 000	**8 920 000**

Valtioneuvoston kanslian, ulkoministeriön, oikeusministeriön, puolustusministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonaloille ei etärekisteröintiä koskevan ehdotuksen arvioida aiheuttavan muutoskustannuksia.

Sisäministeriön hallinnonalalla ehdotus lisäisi Maahanmuuttoviraston työmäärää ja kustannuksia arviolta 480 000 eurolla vuodessa. **Valtionvarainministeriön hallinnonalalla** ehdotuksen arvioidaan aiheuttavan Digi- ja väestötietovirastolle noin 1 060 000 euron vuosittaisen lisäkustannuksen. Euromääräisten arvioiden lisäksi **opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla** Taiteen edistämiskeskus on arvioinut ehdotuksen lisäävän henkilötyön tarvetta 200 – 300 henkilötyöpäivää viiden vuoden aikana ja Suomen Akatemia vastaavana ajanjaksona noin 200 henkilötyöpäivää. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimittamassa vastauksessa ei ole eritelty, miten mainitut luvut jakautuvat ehdotukseen sisältyvien kolmen kokonaisuuden välillä.

3.1.2. Hyödyt

Ulosottolaitos on arvioinut etärekisteröintiä koskevan ehdotuksen tehostavan täytäntöönpanoa, kun asiakas voidaan tunnistaa henkilötunnuksen avulla. Myös **Tulli** arvioi ehdotuksen helpottavan ulkomaalaisten tunnistamista, mutta nykyiset menettelyt edellyttävät pääsääntöisesti vahvaa tunnistamista. **Oikeusministeriön** arvion mukaan sen hallinnonalalla on omia henkilötunnuksettomien keinotunnuksia, joista voidaan tarvittaessa myöhemmin luopua. Luopumisesta ei kuitenkaan arvioida syntyvän kustannussäästöjä. Lisäksi valtion virastojen ja laitosten vastauksissa **Rajavartiolaitos** on arvioinut erikseen, ettei etärekisteröinti tarjoa hyötyjä viraston toiminnalle.

3.2. Kunnalliset viranomaiset

3.2.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Kunnilta ja kuntayhtymiltä tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella ei ole mahdollista muodostaa käsitystä etärekisteröinnillä tuotettujen tietojen käsittelyn käyttöönoton aiheuttamista kustannuksista yksittäisille kunnille tai kuntasektorille kokonaisuudessa. Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto kunnilta ja kuntayhtymiltä saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista. Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien vastaukset on esitetty hyvinvointialueita koskevissa kappaleissa, kuntayhtymien toiminnan siirtyessä hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023.

Kunta / kuntayhtymä	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Enonkoski								
HSL								
Lapua								
Pieksämäki								
Porvoo								
Pälkäne								
Raahe								
Raasepori								
Salo								
Tampere		250 000	200 000	200 000				650 000
Valkeakoski		3 000						3 000
Yhteensä	0	3 000	0	0	0	0	0	**653 000**

Tietopyyntöön vastanneista kunnista **Pieksämäen kaupunki** arvioi ehdotuksen edellyttävän ohjelmistomuutoksia, mutta muutosten suuruutta ei ole pystytty arvioimaan. Myös **Porvoon kaupunki** on katsonut, että etärekisteröinnin käyttöönotto edellyttäisi muutoksia käytössä oleviin tietojärjestelmiin sekä kaupungin väestötietojärjestelmäliittymiin. Kustannukset kohdentuisivat järjestelmätoimittajilta ostettavaan työhön. **Raahen kaupunki** arvioi, että etärekisteröinnillä saatavia tietoja olisi mahdollista hyödyntää työllisyyden hoidossa, mutta tällöin muutokset kohdistuisivat muiden kuin kaupungin omiin tietojärjestelmiin. **Salon kaupunki** katsoi vastauksessaan, että muutos olisi merkittävä ja aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia useiden päivittäin käytössä olevien tietojärjestelmien muuttamisesta.

Pirkanmaalla **Tampereen kaupunki** arvioi muutoksen toteuttamisen aiheuttavan noin 650 000 euron kustannuksen. Kustannus muodostuisi tarvittavien tietojärjestelmämuutosten suunnittelusta ja toteuttamisesta. **Valkeakosken kaupungin** arvion mukaan vaatimus erottaa etärekisteröityjen tiedot muulla tavalla tunnistettujen tiedoista vaatisi muutoksia potilastietojärjestelmän tilastotietoa kerääviin ja analysoiviin järjestelmiin. Kaupunki arvioi, että päivitys tulisi maksamaan todennäköisesti joitakin tuhansia euroja (arvio noin 3 000 euroa).

Muista kuin sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymistä vastaus saatiin vain **Helsingin seudun liikenteeltä (HSL)**. HSL ei pystynyt antamaan tarkempaa arvioita vuositasolla aiheutuvista kustannuksista hallituksen esityksen eri osa-alueista, mutta karkeana arviona esitettiin HE-muutosten aiheuttavan kokonaisuudessaan lisäkustannuksia noin 500 000 - 1 000 000 euroa.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Kunnilta ja kuntayhtymiltä tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella ei ole mahdollista muodostaa käsitystä etärekisteröinnillä tuotettujen tietojen käsittelyn aiheuttamista jatkuvista kustannuksista yksittäisille kunnille tai kuntasektorille kokonaisuudessa. Vastauksissa ei ole esitetty euromääräisiä arvioita.

3.2.2. Hyödyt

Etärekisteröinnin avulla muodostuvien tietojen käsittelystä saatavien hyötyjen osalta **Lapuan kaupunki** on katsonut ehdotuksen hyväksi puoleksi juuri etärekisteröintimahdollisuuden, joka helpottaisi kunnan palvelujen saatavuutta. **Pieksämäen kaupungin** mukaan ehdotus mahdollistaisi omista keinotunnuksista luopumisen, joita kouluille ja varhaiskasvatukseen saapuville ulkomaalaisille perheille tehdään. Työmäärän säästymisen ei kuitenkaan arvioida olevan suuri. **Porvoon kaupunki** näkee etärekisteröinnistä hyötyä erityisesti ulkomaalaisten osalta. Tällä hetkellä kaupungin käyttämät digitaaliset ratkaisut suunnitellaan siten, että palvelut voidaan käynnistää EU-tasolla, joten jos käyttäjällä ei ole käytössä suomi.fi-tunnistautumista, niin hänelle tulee tarjota jokin muu mahdollinen ratkaisu, joka mahdollistaa saman palvelun.

Tampereen kaupunki arvioi alustavasti, että hyötyjä etärekisteröinnin hyödyntämisestä saattaisi syntyä joissakin palveluissa, jotka eivät ole muuten saatavilla. Myös **Valkeakosken kaupunki** on katsonut vastauksessaan hyödyn kohdentuvan omien väliaikaisten tunnusten muodostamistarpeen poistumisena, muun muassa ulkomaalaisten työntekijöiden työhöntulon osalta. Kun etärekisteröinnin avulla muodostettu tieto saataisiin väestötietojärjestelmästä, arvioi Valkeakosken kaupunki hyötynä myös väliaikaisten sosiaaliturvatunnisteiden poistumisen, joka vähentäisi eri yksiköissä tehtävää työtä ulkomaalaisten asioidessa sosiaali- ja terveyspalveluissa, muun muassa virheiden korjaamisen osalta.

3.3. Hyvinvointialueiden viranomaiset

3.3.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Sosiaali ja terveydenhuollon viranomaisilta ja niiden tietojärjestelmätoimittajilta saatujen vastausten perusteella **merkittävimmät muutoskustannukset etärekisteröinnin hyödyntämisestä aiheutuisi toiminnassa käytettävien tietojärjestelmien muutoksista.** Muutoksen vaatimat resurssitarpeet hyvinvointialueiden / sairaanhoitopiirien välillä vaihtelivat muutamasta sadasta tuhannesta eurosta aina 17,5 miljoonaan euroon. Tietopyyntöön vastanneiden yhteenlaskettu arvio muutoksen kustannuksista on yli 40 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien muutoskustannuksiin vaikuttaa olennaisesti se, että asiakas- ja potilastietojärjestelmien lisäksi muutokset olisi toteutettava myös näihin liittyvien tietojärjestelmiin. Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto kunnilta ja kuntayhtymiltä saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista. Apotti Oy:ltä ja Esko Systems Oy:ltä saadut vastaukset on otettu mukaan hyvinvointialueiden kustannusten arviointiin, yritysten tuottaessa palveluja hyvinvointialueille hankintalain tarkoittamassa sidosyksikköasemassa.

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Eksote								
EPSHP								
Essote		200 000	200 000					400 000
KymSote	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	17 500 000
PSHP								
Pohjois-Karjalan HVA		100 000	200 000	100 000				400 000
Päijät-Hämeen hhky		5 000 000	6 000 000	3 000 000	1 000 000	1 000 000		16 000 000
Varsinais-Suomen HVA								
Apotti Oy *		5 900 000						5 900 000
Esko Systems Oy *			250 000	250 000				500 000
Yhteensä	2 500 000	13 700 000	9 150 000	5 850 000	3 500 000	3 500 000	2 500 000	**40 700 000**

* tietojärjestelmätoimittajien arvioita ei ole otettu mukaan yhteenvedossa esitettyyn keskiarvojen ja keskihajonnan laskentaan

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri (Eksote) arvioi ehdotuksen vaativan muutoksia kaikkiin sote-järjestelmiin sekä järjestelmätoimittajan ja sidosyksiköiden kehitystyötä. Kustannukset ja työmäärät määräytyvät järjestelmäkohtaisesti, eikä niitä ole mahdollista arvioida etukäteen. Etärekisteröityjän osalta haasteena Eksote on katsonut sen, että jos tietoon ei liity kotikunta, ei tiedot tule väestötietojärjestelmän päivitysaineistojen mukana. **Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri** on arvioinut ehdotuksen vaativan ohjelmistomuutosta kaikkiin sähköisiin asiointipalveluihin sosiaali ja terveydenhuollossa. Kustannusten suuruutta ei sairaanhoitopiiri pystynyt vastauksessaan arvioimaan. Mikäli henkilötunnus on saman muotoinen kuin nykyinen, arvioidaan kustannuksen olevan pienempi kuin kokonaan uudenlaisen tunnusmuodon rakentaminen satoihin järjestelmiin.

Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä (Essote) on arvioinut etärekisteröityjen tietojen käyttöönoton edellyttävän noin 400 000 euron suuruista muutostyötä tietojärjestelmiin. Kustannukset muodostuisivat järjestelmään tarvittavasta tietojen käsittelystä, jonka kautta voidaan todentaa, raportoida ja/tai analysoida etärekisteröidyt. **Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä** (Kymsote) on arvioinut ehdotuksen aiheuttaman muutoskustannusten suuruudeksi 17,5 miljoonaa euroa. Vaikeasti arvioita kustannus muodostuisi 50 tietojärjestelmän muuttamisesta vaatimuksia vastaavaksi.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri (PSHP) ei vastauksessaan esittänyt euromääräistä arviota etärekisteröinnin edellyttämien muutosten kustannuksista. Muutoksen kustannusten arviointi edellyttäisi tietojärjestelmiin tehtävien muutosten tarkempaa vaatimusmäärittelyä. **Pohjois-Karjalan hyvinvointialue** arvioi ehdotuksen edellyttävän noin 400 000 euron kertaluonteista panostusta tietojärjestelmien muuttamiseen, jotta ne vastaisivat tietojen käsittelyltään vaatimuksia. Jotta tietoa voidaan hyödyntää, tarvitaan muutoksia myös tiedolla johtamisen

järjestelmiin ja tietomalleihin. **Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä** (PHHKY) on arvioinut ehdotuksen aiheuttaman muutoskustannusten suuruudeksi noin 16 miljoonaa euroa. **Varsinais-Suomen hyvinvointialueen** arvion mukaan tunnuksen muodon säilyessä samana ehdotus ei aiheuttaisi toimenpiteitä järjestelmiin. Kustannusten suuruuden arvioinnin hyvinvointialue on katsonut mahdottomaksi tässä vaiheessa.

Hyvinvointialueille sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalveluja tuottavien inhouse-yhtiöiltä saatujen vastausten perusteella etärekisteröinnin hyödyntäminen edellyttäisi merkittäviä muutoksia nykyisiin tietojärjestelmiin. Uudenmaan hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille sekä HUS-yhtymälle palveluja tuottavan **Apotti Oy:n** mukaan muutostarve koskisi varsinaisen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojärjestelmän lisäksi noin 120 Apottiin integroitua järjestelmää, joka tarkoittaisi arviolta 5,9 miljoonan euron muutoskustannusta. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella palveluja tarjoava **Esko Systems Oy:n** näkemyksen mukaan, etärekisteröintiedon käsittely erillään henkilötunnuksesta ei muuttaisi nykyisten järjestelmien toimintalogiikkaa, koska tälläkin hetkellä järjestelmiin merkitään henkilöiden väliaikainen tunniste henkilötunnuksen lisäksi. Esko Systems Oy:n arvion mukaan ehdotus vaatisi noin 500 000 euron muutostyön järjestelmiin.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten vastauksissa etärekisteröinnin hyödyntämisen arvioitiin nostavan myös tietojärjestelmien jatkuvia ylläpitokustannuksia. Saatujen vastausten perusteella vaihteluväli vuosittaisen kustannusten nousun osalta olisi kymmenistä tuhansista yli puoleen miljoonaan euroon.

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Eksote								
EPSHP								
Essote		40 000	40 000					80 000
KymSote	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	3 500 000
Pohjois-Karjalan HVA				50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Päijät-Hämeen hhky		750 000	900 000	500 000	600 000	600 000	600 000	3 950 000
Varsinais-Suomen HVA								
Apotti Oy *								
Esko Systems Oy *								
Yhteensä	500 000	1 290 000	1 440 000	1 050 000	1 150 000	1 150 000	1 150 000	**7 730 000**

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä (Kymsote) arvioi ehdotuksen lisäävän kuntayhtymän jatkuvia kustannuksia noin 500 000 eurolla vuodessa. **Pohjois-Karjalan hyvinvointialue** arvioi ehdotuksen aiheuttamiksi muutoksiksi jatkuviin kustannuksiin noin 50 000 euroa vuodessa. **Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä** arvioi ehdotuksen aiheuttamiksi muutoksiksi jatkuviin kustannuksiin noin 500 000 – 900 000 euroa vuodessa vuodesta riippuen. **Varsinais-Suomen hyvinvointialue** on arvioinut muutokset jatkuviin kustannuksiin hyvin pieniksi.

3.3.2. Hyödyt

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on arvioinut keskeiseksi hyödyksi sen, että henkilötunnus saadaan yhtenäisesti käyttöön eri sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiossa, kun henkilötunnus on välttämätön edellytys sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien toiminnan kannalta. **Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspal-**

velujen kuntayhtymä (Essote) on arvioinut etärekisteröinnin hyödyiksi sen, että henkilö saisi helposti ja nopeasti haettua henkilötunnuksen, jolla voi tarpeen mukaan toimia ympäri Suomea. Hyötyjen saavuttaminen edellyttäisi ohjelmamuutosten lisäksi tiedotusta henkilöstölle ja asiakkaiden neuvontaa. **Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä** (Kymsote) arvioi ehdotuksen hyötynä sen, että nykyisin on käytössä väliaikainen tunnusmalli, jonka käyttöä voidaan vähentää ja rekisteröityjen henkilötietojen käsittelyn tietoturvaa ja tietojen eheyttä voidaan paremmin turvata.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri arvioi etärekisteröitymisen hyödyt suuriksi osaltaan. Etärekisteröinnin hyödyntämisellä vähennetään paikallisesti muodostettujen tilapäisten tunnisteiden tarvetta. Kuntayhtymä vastauksessaan nostaa esiin myös sen, että muutoksen kustannukset ja työmäärät eivät oletettavasti ole suuria verrattuna saatavaan hyötyyn. **Varsinais-Suomen hyvinvointialue** arvioi ehdotuksen hyötynä sen, että jos etärekisteröintimenettelyllä saatu henkilötunnus vastaa olemassa olevaa henkilötunnusjärjestelmää, ei erillisiä tietojen yhdistämisiä enää tarvitsisi tehdä, mikä vähentäisi kustannuksia. **Esko Systems Oy:n** arvion mukaan etärekisteröinti mahdollistaisi asiakkaan tietojen arkistoinnin Kanta-palveluihin ja niiden hyödyntämisen eri terveydenhuollon yksiköissä.

3.4. Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset

3.4.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Tietopyyntöön vastanneet itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset arvioivat etärekisteröinnin hyödyntämisen aiheuttavan lähinnä tietojärjestelmiin tarvittavien muutosten toteutuskustannuksia. Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto kunnilta ja kuntayhtymiltä saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista.

Laitos	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Kela / Kanta-palvelut								
Kela		250 000	450 000					700 000
Keva								
Suomen metsäkeskus								
Suomen riistakeskus		15 000						15 000
Yhteensä	0	265 000	450 000	0	0	0	0	**715 000**

Kansaneläkelaitos on arvioinut etärekisteröinnin hyödyntämisen edellyttävän noin 700 000 euron muutoksia laitoksen käyttämiin tietojärjestelmiin sekä Kelasta ulospäin lähtevään sanomaliikenteeseen. Jos vaatimus etärekisteröidyn henkilön erottamisesta koskisi vain VTJ-tiedon ensivastaanottajaa arvioidaan muutokset tietojärjestelmiin merkittävästi esitettyä pienemmiksi. Kansaneläkelaitos on arvioinut **Kanta-palvelujen osalta**, ettei etärekisteröityä henkilötunnusta voida todennäköisesti käyttää kansalaisille tarjottavissa sähköisissä palveluissa, joissa käsitellään asiakas- ja potilastietoa. Tästä syystä etärekisteröityjen henkilötunnusten ei arvioida aiheuttavan muutoksia Kanta-palveluihin. Mikäli sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot voisivat käyttää etärekisteröityä henkilötunnusta tilapäisen yksilöintitunnuksen sijaan, saattaisi tämä aiheuttaa kustannuksia joita Kelassa ei ole vielä pystytty arvioimaan.

Kevan arvion mukaan etärekisteröinti aiheuttanee muutoksia tietojärjestelmiin, muun muassa näyttöihin ja rajapintasanomiin, sillä järjestelmissä on pystyttävä erottelemaan etärekisteröity henkilö muista. Muutoksen kustannuksista Kevalla ei ole täsmällistä arviota.

Suomen Riistakeskukselle etärekisteröinnin hyödyntämisen arvioidaan aiheuttavan noin 15 000 euron muutoskustannuksen. **Suomen Metsäkeskuksen** osalta ehdotuksella ei arvioida olevan kustannusvaikutuksia.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten vastauksissa ei ollut arvioita tai mainintaa siitä, että etärekisteröinnin hyödyntämisellä olisi vaikutuksia niiden jatkuviin menoihin.

3.4.2. Hyödyt

Kansaneläkelaitos katsoo etärekisteröinnin merkittävimmiksi hyödyiksi eri etuuksien osalta sen, että etärekisteröity voisi Omakelan kautta saada asiansa vireille jo lähtömaassa. Lisäksi keinotunnusten käytön tarve vähenisi. Mikäli digitaalista henkilöllisyyttä koskevassa lakiehdotuksessa kuitenkin ehdotetaan, että etärekisteröidylle henkilölle annettava ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline ei olisi vahvan tunnistautumisen väline, joka on edellytys Omakelaan tunnistautuessa, ei etärekisteröinnistä aiheutuisi muuta kuin kustannuksia.

Keva näkee etärekisteröinnin hyötyinä esimerkiksi sen, että ulkomaalaisille etuudensaajille, joille kertyy eläkettä julkisten alojen eläkelain mukaan, ei tarvittaisi jatkossa keinotekoisia tunnuksia.

3.5. Yliopistot ja korkeakoulut

3.5.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto yliopistoilta ja korkeakouluilta saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista.

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Arcada, AMK								
Humak, AMK								
Jyväskylän yliopisto, YO		120 000						120 000
Karelia, AMK		50 000						50 000
Laurea, AMK					50 000	10 000		60 000
Oulun yliopisto, YO								
Taideyliopisto. YO								
Yhteensä	0	170 000	0	0	50 000	10 000	0	**230 000**

Jyväskylän yliopisto toteaa lausunnossaan, että etärekisteröinti edellyttäisi VTJ-integraation toteuttamista IDM-järjestelmään, tietokäsittelymallin ja -rakenteiden toteutuksen, sekä poikkeavien henkilötietojen käsittelyyn liittyvät tekniset toimintamallit ja käyttöliittymät. Tämä tarkoittaisi noin 120 000 euron kertaluontoista kustannusta vuodelle 2023.

Karelia-ammattikorkeakoulu arvioi muutoksesta aiheutuvan noin 50 000 euron kertakustannukset vuodelle 2023. Vastauksessa todetaan, että opiskelijahallintojärjestelmään Peppiin liittyen korkeakoulujen yhteinen Peppi-konsortio hoitaa yhteiset, kaikkia korkeakouluja koskevat tietojärjestelmämuutokset. Etärekisteröityneen käyttäjän ei liene tämän hetken tiedon mukaan mahdollista käyttää vahvaa tunnistautumista, koska etärekisteröityneen henkilön henkilötunnuksen varmuustaso on heikompi. Jos henkilö ei voi käyttää id.karelia.fi-palvelua, tapahtuu organisaatiotunnuksen luovutus tunnistamalla henkilö tarvittavista asiakirjoista fyysisesti tai etäyhteydellä tapahtuvassa kohtaamisessa. Jatkossa on mahdollista myös ottaa käyttöön low-tason tunnistamisratkaisu organisaatiotunnusten luovuttamiseksi. Tämän tason ratkaisun käyttöönotto vaatii kuitenkin muutoksia Karelian käyttäjähallintoon ja aiheuttaa kustannuksia.

Laurea ilmoittaa lausunnossaan muutoksen kertaluontoisten kulujen kustannusarvioiksi 50 000 euroa vuonna 2026 ja 10 000 euroa vuonna 2027. Lausunnossa todetaan, että etärekisteröitymisen edellytyksenä tulisi olla asiointi eli korkeakoulun tapauksessa opiskeluun hakeutumisvaiheessa luotaisiin henkilötunnus, jota pystytään hyödyntämään korkeakoulun järjestelmissä ja henkilö olisi riittävästi tunnistautunut.

Oulun yliopiston mukaan muutoksesta ei aiheudu erityisiä toimenpiteitä tai kustannuksia, mikäli henkilötunnuksen rakenne ei muutu. **Taideyliopisto** toteaa lausunnossaan, että etärekisteröityjen tietojen erottaminen vaatisi oletettavasti uudet kentät opintotietojärjestelmään sekä henkilöstöjärjestelmään. Tietojen erittelyn tarve aiheuttaisi tarpeen muuttaa myös opintotietojärjestelmän sekä HR-järjestelmän välistä integraatiota. Aiheutuva kustannus on arvioitavissa vasta kun muutoksien vaikutus integraatioon on määritelty.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Tietopyyntöön vastanneet yliopistot ja korkeakoulut arvioivat, ettei etärekisteröinti aiheuta juurikaan jatkuvia kustannuksia. Saadut euromääräiset kustannusarviot liikkuivat 10 000 ja 20 000 euron välillä per vuosi.

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Arcada								
Humak								
Jyväskylän yliopisto			20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Karelia		10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	60 000
Laurea							10 000	10 000
Oulun yliopisto								
Taideyliopisto								
Arcada								
Yhteensä	0	10 000	30 000	30 000	30 000	30 000	40 000	**170 000**

Jyväskylän yliopiston lausunnon mukaan nykyisen VTJ-palvelumallin mukaisesti tästä integraatiosta aiheutuisi jatkuvaluonteisia palvelukustannuksia, jotka ovat uusia lisäkustannuksia organisaatiolle, ellei palvelua muuteta maksuttomaksi. Yliopiston arvion mukaan jatkuvaluonteiset kustannukset olisivat vuosittain noin 20 000 euroa alkaen vuodesta 2024.

Karelia-ammattikorkeakoulun arvion mukaan jatkuvien kustannusten osuus olisi noin 20 prosenttia kertakustannuksista eli noin 10 000 euroa per vuosi alkaen vuodesta 2023. **Laurea** ilmoittaa lausunnossaan jatkuvien kustannusten olevan noin 10 000 euroa vuodesta 2028 eteenpäin.

3.5.2. Hyödyt

Karelia-ammattikorkeakoulun mukaan etärekisteröinti helpottaisi ulkomaalaisten opiskelijoiden tunnistautumista, asiointia ja opintojen aloittamista.

Laurea toteaa lausunnossaan, että jos henkilötunnus saadaan hakijan tietoihin ja valtion uusi tunnistamisjärjestelmä välittää sen korkeakoululle Laurealle, niin jatkossa säästyttäisiin tilapäisen henkilötunnuksen vaihtamiselta viralliseksi myöhemmässä vaiheessa.

Myös **Oulun yliopiston** mukaan etärekisteröintimenettely vähentäisi tarvetta tilapäisille henkilötunnuksille, kun menettelyllä saatu tunnus olisi alun alkaenkin virallinen ja oikea tunnus, jota ei tarvitsisi enää myöhemmin korjata henkilötietojärjestelmään.

Taideyliopisto toteaa lausunnossaan, että ulkomaalaisten opiskelijoiden jo hakuvaiheessa saamat henkilötunnukset helpottaisivat huomattavasti opiskelijarekisterin ylläpitoa ja tietojen oikeellisuutta. Tällä hetkellä vasta saapumisen jälkeen saatavan henkilötunnuksen ilmoittaminen jää opiskelijan vastuulle ja usein henkilötunnus jää kirjaamatta opiskelijarekisteriin. Henkilötunnuksettomat tiedot aiheuttavat opiskelijarekisterissä ja henkilöstöjärjestelmässä tuplaidentiteettejä, kun kahta henkilöä ei tunnisteta samaksi henkilötunnuksen puuttuessa. Tupla-identiteettien selvittelyyn kuluu resursseja sekä IT- että opintopalveluissa.

3.6. Julkista hallintotehtävää hoitavat

3.6.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Yhteisö	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Eläketurvakeskus	25 000	25 000						50 000
Tela ry**								
Työllisyysrahasto		150 000						150 000
Finnvera Oyj	5 000							5 000
Ilmastorahasto Oy								
Suomen Teollisuussijoitus Oy								
VTT Oy								
Yhteensä	30 000	175 000	0	0	0	0	0	**205 000**

Eläketurvakeskus (ETK) arvioi etärekisteröinnin hyödyntämisen edellyttävän noin 50 000 euron muutoskustannusta. Ehdotus edellyttää muutoksia työeläkealan yhteiseen tietojärjestelmään ja muun muassa järjestelmän väestötietojärjestelmärajapintaan. Arvoin oletuksena on, ettei muutostarve kohdistu muihin yhteisten järjestelmien tai sidosryhmien välisiin integraatioihin.

Tela ry on ilmoittanut lausunnossaan, että heidän kustannusarvionsa sisältyvät Eläketurvakeskuksen lausunnossa esitettyihin lukuihin.

Työllisyysrahaston kustannusarvion mukaan muutoksesta aiheutuu noin 150 000 euron kertaluontoinen kustannus vuonna 2023. Tieto etärekisteröinnistä saataisiin väestötietojärjestelmästä, jolloin rajapinta väestötietojärjestelmään olisi Työllisyysrahastolle uusi ja synnyttäisi siten lisäkustannuksia järjestelmäkehityksen muodossa. Työllisyysrahastossa tulisi tehdä tarvittavat järjestelmämuutokset, jotta etärekisteröityjen henkilöiden tiedot pystytään erottamaan. Käytännössä tämä tarkoittaisi uuden tietokentän lisäämistä etärekisteröintitiedolle sekä tietojen yhdistämiseksi tehtäviä järjestelmämuutoksia. Järjestelmään tulisi myös saada yhdistettyä tieto siitä, että henkilö on käynyt etärekisteröinnin jälkeen vahvasti tunnistautumassa, jotta tiedot saadaan pidettyä ajantasaisina.

Finnvera Oyj arvioi etärekisteröinnin aiheuttavan 5 000 euron kertaluontoisen kustannuksen vuonna 2022.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Yhteisö	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Eläketurvakeskus		4 000	3 000	1 000				8 000
Tela ry**								
Työllisyysrahasto								
Finnvera Oyj								
Ilmastorahasto Oy								
Suomen Teollisuussijoitus Oy								
VTT Oy								
Yhteensä	0	4 000	3 000	1 000	0	0	0	**8 000**

Eläketurvakeskus (ETK) on arvioinut muutoksen aiheuttavan yhteensä 8 000 euron käyttömenokustannukset, jotka jakautuvat kolmelle vuodelle muutoksen voimaantulosta. Muiden julkista hallintotehtävää hoitavien vastauksissa ei ollut arvioita tai mainintaa siitä, että etärekisteröinnin hyödyntämisellä olisi vaikutuksia niiden jatkuviin menoihin.

3.6.2. Hyödyt

Eläketurvakeskuksen (ETK) arvion mukaan ehdotus vähentäisi mahdollisesti tarvittavien keinotunnusten määrää.

Työllisyysrahasto ei ole tunnistanut erityisiä hyötyjä etärekisteröintimenettelystä. Arvion mukaan Työllisyysrahastolla olisi tarvetta käsitellä etärekisteröityjä henkilötunnuksia vain hyvin harvoin. Aikuiskoulutusetuuksissa ehdotus mahdollistaisi henkilötunnuksen antamisen ulkomaalaisille nykytilaa aikaisemmin ja laajemmin. Se vähentäisi henkilötunnuksettomien hakijoiden määrää ja helpottaisi aikuiskoulutusetuuksien hakemuskäsittelyä. Etuuksissa realisoituneiden tapausten perusteella merkittävin hyöty tulisi siitä, että henkilötunnuksen myöntäminen aikaistuisi oleskelulupaa hakevien osalta.

3.7. Muut yritykset ja yhteisöt

3.7.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Akava								
Certia		12 000	38 000	100 000	80 000			230 000
Elenia								
Fimlab								
Finanssiala ry								
Lappeenrannan energia					15 000			15 000
Porin energia					100 000			100 000
Sallila sähkönsiirto		25 000						25 000
SD worx Finland	276 000							276 000
STTK								
SOK								
Suomen Olympiakomitea								
Suomen Terveystalo								
TietoEvry (oma toiminta)								
Yhteensä	276 000	37 000	38 000	100 000	195 000	0	0	**646 000**

Akava ry:n lausunnossa tuodaan esille, että Akava on korkeakoulutettujen työmarkkinakeskusjärjestö, johon kuuluu 36 jäsenliittoa. Liittojen jäsenistään käyttämät rekisterijärjestelmät eroavat keskenään, mutta niihin kaikkiin sisältyy henkilötietue. Lakiuudistushankkeen vaikutustenarvioinnit eroavat akavalaisten liittojen välillä riippuen käytetystä järjestelmästä ja liiton koosta. Kustannusarviointiin vaikuttaa em. seikkojen ohella kunkin liiton näkemys rekisterin ylläpitoon tarvittavasta ajasta: toisilla liitoilla suunnitellut muutokset ovat helpompi/nopeampi toteuttaa kuin toisilla. Näistä lähtökohdista johtuen yhteistä vaikutusarviota on haastavaa antaa keskusjärjestöstä käsin.

Certia Oy lausunnon mukaan muutos vaatii lisäkenttiä useaan eri järjestelmään ja niiden välisiin integraatioihin (HR- ja palkkajärjestelmä, talousjärjestelmä, raportointijärjestelmä). Työmääräarvio kenttälisäykselle on järjestelmämuutokset ja integraatiot mukaan lukien yhteensä 40 htp ja kustannusarvio 48 000 euroa. Työmäärä kasvaa huomattavasti suuremmaksi, jos tieto etärekisteröinnistä täytyy ilmoittaa Katreen eli kansalliseen tulorekisteriin. Lisäksi työmäärä kasvaa huomattavasti, jos otetaan huomioon myös asiakasorganisaatioiden muutokset integraatioihin. Katren ja asiakasorganisaatioiden integraatioiden vaatimat toimenpiteet nostavat kokonaiskustannusarvion 230 000 euroon.

Elenia Oy:n mukaan muutos aiheuttaa vähintään kertaluontoisia kustannuksia kaikissa asiakastietoa käsittelevissä tietojärjestelmissä sähkömarkkinoilla. Kertakustannuksen suuruutta on vaikea arvioida, mutta kustannus on todennäköisesti merkittävä (arvio perustuu kansallisen datahub-projektin kokemuksiin erilaisten prosessimuutosten vaikutuksista eri toimijoiden tietojärjestelmiin ja integraatioihin). Lisäksi muutos aiheuttaa jonkinlaisen lisäyksen jatkuviin palveluihin/järjestelmien ylläpidon kustannuksiin, mutta tämä on todennäköisesti vaikutukseltaan pienempi. Tarkka kustannusarviointi ei ole yrityksen mukaan tässä vaiheessa mahdollista.

Finanssiala ry:n mukaan muutosen mahdollistamiseksi yhtiöiden on toteutettava asiakasjärjestelmiin tietokenttä, jolla erotetaan vahvasti tunnistetut ja etärekisteröidyt henkilötunnukset toisistaan. Lisäksi käsittelytoimiin täytyy toteuttaa etärekisteröityjen henkilötunnusten käsittelyn kannalta tarvittava logiikka ja käsittelysäännöt etärekisteröityjen henkilötunnusten käsittelyn avulla saatavien hyötyjen realisoimiseksi.

FA:n jäsenyritysten arvioimat kokonaiskustannukset muutoksesta vaihtelevat vajaasta miljoonasta kymmeneen miljoonaan euroon / yhtiö tai yhtiöyhteenliittymä. Oletuksena on, että kerran tehdyn muutoksen jälkeen merkittäviä uusia muutoksia ei tarvitsisi tehdä, vaan kyseeseen tulisivat lähinnä tavanomaiset ylläpitokustannukset, jotka näiden toiminnallisuuksien osalta eivät olisi erityisen merkittäviä. Epäselvää kuitenkin on, tuleeko etärekisteröityjen henkilötunnusten hakeminen VTJ:stä olemaan erikseen hinnoiteltua ja jos, niin mitkä ovat siitä aiheutuvat kustannukset.

Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n lausunnon mukaan etärekisteröinti voisi olla tarkempi keino yksilöidä henkilöitä. Kyseinen tieto pitäisi lisätä useaan tietojärjestelmään ja varmistaa sen siirtyminen järjestelmien välillä. Kertaluonteiset muutoskustannukset olisivat 15 000 euroa vuonna 2026.

Porin energia Oy:n lausunnon mukaan etärekisteröityjen henkilöiden tietoja voitaisiin hyödyntää asiakkaan yksilöimisessä. Kustannuksia ja tiedonhallintaan liittyviä vaikutuksia kohdistuisi VTJ:n ja asiakastietojärjestelmän rajapintaan, asiakastietojärjestelmän toiminnallisuuksiin (asiakastiedot, sopimus, laskutus ja saatavien hallinta) ja sähköisen asiointijärjestelmän käyttöön (vahva tunnistautuminen). Kustannusvaikutuksia ei ole voitu arvioida vuosien 2022-2025 osalta, koska muutos ei ole järjestelmätoimittajien kehityslistalla. Vuodelle 2026 muutoskustannukset olisivat 100 000 euroa ja käyttömenot 10 000 euroa.

Sallila sähkönsiirto Oy:n lausunnossa etärekisteröinnin hyötynä nähdään se, että se helpottaisi yrityksen toimintaa. Järjestelmätoimittaja joutuisi muutosta varten rakentamaan rajapinnan näiden tietojen hakua varten. Kertakustannuksena tämä tarkoittaisi noin 25 000 euroa ja vuosittainen kustannuksena 4 500 euroa.

SD worx Finland Oy lausunnon mukaan etärekisteröity tunnus voitaisiin tuoda palkkatieto- ja HRM-järjestelmiin käsiteltäväksi, kuten muutkin henkilötunnukset. Tuleva lainsäädäntö kuitenkin määrittäisi, minkälaiset yksilöintitiedot ja tunnukset riittävät henkilön oikeuskelpoisuuteen eri tilanteissa. Mikäli uudet rekisteröitävät tiedot sekä niiden lähdetiedot tullaan ylläpitämään väestötietojärjestelmässä, niin uuden ohjelmistorajapinnan tarve väestötietojärjestelmään korostuu. Muutoksen kertakustannukset olisivat noin 276 000 euroa vuodelle 2022 ja ne kohdistuisivat määrittelytyöhön ja valmiuden tuottamiseen uusien merkkien ja uusien tunnusmuotojen käsittelemiseksi ohjelmistoissa vuoden 2023 alusta. Lisäksi tulisi tehdä alustava kartoitus rajapinnan muodostamisesta väestötietojärjestelmään.

STTK ry:n lausunto sisälsi kolmen jäsenliiton vastaukset, mikä kattaa noin 35 prosenttia STTK:n jäsenistä. Yksi vastaajista arvioi, ettei etärekisteröinti aiheuta sinällään muutostarpeita. Kaksi muuta vastaajaa katsoivat, että liitolla on tekniset valmiudet olemassa muutoksen toteuttamiseen. Kustannuksia on kuitenkin mahdotonta arvioida ilman teknisiä määrittelyjä.

SOK:n lausunnon mukaan on tärkeää, että menettelyllä ei aiheuteta yrityksille uusia pakollisia velvoitteita, jotka lisäisivät hallinnollista taakkaa. Muutoksen kerta- tai jatkuvista kustannuksista ei ole arviota.

Suomen Olympiakomitea ry:n lausunnon mukaan järjestelmämuutokset aiheuttaisivat aluksi pieniä kuluja. Näitä ei ole kuitenkaan tarkennettu euromääräisesti.

Suomen Terveystalo Oy lausunnon mukaan kustannusten arviointia varten tulisi selvittää ensin mihin kaikkiin järjestelmiin muutos vaikuttaa. Muutos vaatisi joka tapauksessa päivityksiä mm. potilastietojärjestelmään, jotta etärekisteröityjen henkilötiedot voidaan erottaa muista VTJ-identiteeteistä. Kokonaiskustannukset olisivat edullisemmat, jos tämä muutos tehtäisiin samanaikaisesti sukupuolineutraalin henkilötunnuksen kanssa.

TietoEvry Oy on arvioinut kustannuksia ja vaikutuksia oman sisäisen HR-järjestelmän näkökulmasta. TietoEvryn palkanlaskenta on ulkoistettu Aditrolle ja siihen liittyvät näkemykset puuttuvat lausunnosta. HR-järjestelmän näkökulmasta muutoksen ei nähdä aiheuttavan kustannuksia.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Akava								
Certia								
Elenia								
Fimlab								
Finanssiala ry								
Lappeenrannan energia					1 000	1 000	1 000	3 000
Porin energia					10 000			10 000
Sallila sähkönsiirto		4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	27 000
SD worx Finland		52 800	52 800	52 800	52 800	52 800	52 800	316 800
STTK								
SOK								
Suomen Olympiakomitea								
Suomen Terveystalo								
TietoEvry (oma toiminta)								
Yhteensä	0	57 300	57 300	57 300	68 300	58 300	58 300	**356 800**

Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n lausunnon mukaan muutoksesta aiheutuisi vuosittaiset 1 000 euron ylläpitokulut alkaen vuodesta 2026.

Porin energia arvioi muutoksen aiheuttavan 10 000 euron käyttömenot vuodelle 2026.

Sallila sähkönsiirto Oy:n lausunnossa muutoksen vuosittaisiksi kustannuksiksi arvioidaan 4 500 euroa alkaen vuodesta 2023.

SD worx Finlandin mukaan muutokseen liittyvät seuranta- ja ylläpitotyöt aiheuttaisivat arvioilta 52 800 euron vuosittaiset kustannukset alkaen vuodesta 2023.

3.7.2. Hyödyt

Finanssiala ry on tunnistanut mahdollisia hyötyjä seuraavan toistaiseksi tapauksissa, joissa esim. vakuutusten tai muiden sopimusten edunsaajina on henkilöitä, joilla ei ole suomalaista henkilötunnusta. Etärekisteröidyn henkilötunnuksen avulla voidaan välttää eri organisaatioiden omien niin sanottujen keinohenkilötunnusten käsittely. Esimerkiksi hoitolaitokset rekisteröivät nykyään henkilötunnuksettomia henkilöitä omilla keksityillä henkilötunnuksilla järjestelmiin, jolloin esimerkiksi tietojen luovutustapauksissa vakuutusyhtiön ja hoitolaitosten välillä edellytetään paljon työtä, jotta varmistetaan, että kyse on juuri tietystä henkilöstä. Lisäksi ryhmähenki- ja eläkevakuutuksissa esiintyy tilanteita, joissa vakuutettuina on ulkomaalaisia henkilöitä, joilla ei ole

suomalaista henkilötunnusta. Näitä tapauksia kuitenkin esiintyy edelleen verrattain vähän, joten suhteessa saavutettaviin hyötyihin investoinnin kannattavuus on huono.

Akavan mukaan ulkomaalaistaustaisten henkilöiden maahantulo- ja asettautumisprosessien sujuvoittaminen sekä sukupuolivähemmistöjen aseman ja yleisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantaminen ovat tärkeitä tavoitteita ja siten myös järjestölle mahdollisia kustannuksia tärkeämpiä.

Certia Oy näkee etärekisteröinnin hyötynä sen, että se vähentäisi työmäärää henkilötietojen yhdistämisen osalta tilanteessa, kun keinohenkilötunnus muuttuu oikeaksi. Näitä töitä tehdään vuosittain noin 5 henkilötyöpäivän verran.

Elenia Oy:n mukaan asiakastietojen yleisen oikeellisuuden varmistaminen todennäköisesti paranisi, jos kaikilla sähkönvähittäismarkkinoiden asiakkailla olisi käytössä henkilötunnus. Muuten etärekisteröinti ei vaikuta merkittävästi henkilötietojen hyödyntämiseen.

Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n mukaan etärekisteröityjen henkilöiden tietoja voidaan hyödyntää veden, sähkön ja lämmön sopimusten teossa ja henkilöiden yksilöimisessä. Tällä hetkellä henkilöitä, jotka ovat ilman henkilötunnusta, yksilöidään järjestelmissä syntymäajan perusteella. Etärekisteröinti voisi olla tarkempi keino yksilöidä henkilöitä.

STTK:n mukaan nopea etärekisteröinti oletettavasti helpottaisi liiton organisaation toimintaa: esimerkiksi potentiaalisen jäsenen liittoon liittymistä ja sujuvaa maksuliikennettä.

Suomen Olympiakomitea ry:n mukaan urheilun tietojärjestelmissä ulkomaiset henkilöt aiheuttavat haasteita, koska heillä ei ole heti yksilöintitunnistetta. Etärekisteröinti voisi arvion mukaan tuoda pitkän päälle jopa säästöjä.

Suomen Terveystalo Oy:n mukaan etärekisteröintiä voisi hyödyntää liiketoiminnassa ja se mahdollistaisi ulkomaalaisten tunnistautumisen palveluihin. Uudistus saattaisi myös helpottaa työterveyspalveluiden tarjoamista yrityksille, joiden työvoimalla ei välttämättä ole edes väliaikaista keinotunnusta. Tämän tyyppinen tarve voi syntyä esimerkiksi varustamoilla, rakennusliikkeillä tai valtionrajan läheisyydessä toimivilla yrityksillä, joilla on useiden maiden kansalaisia työntekijöinä.

4. Sukupuolineutraali henkilötunnus

4.1. Valtion viranomaiset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton toteuttaminen edellyttäisi valtion virastoilta noin 2 000 – 2 000 000 euron välille sijoittuvaa lisäresursointia muutoksen toteuttamiseen. Saatujen vastausten yhteenlaskettu muutoskustannusten suuruus olisi noin **4,53 miljoonaa euroa**, joka kohdentuu erityisesti kolmelle vuodelle lain voimaantulosta. **Kustannukset muodostuvat pääosin tietojärjestelmien muutoksista aiheutuvista lisäkustannuksista.** Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto valtion virastoilta ja laitoksilta saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista.

Virasto / laitos	HA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Valtioneuvoston kanslia	VNK							
Oikeusrekisterikeskus	OM	300 000						300 000
Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	OM							
Rikosseuraamuslaitos	OM							
Tuomioistuinlaitos	OM							
Ulosottolaitos*	OM		8 000					8 000
Maahanmuuttovirasto	SM					347 000		347 000
KRP	SM		2 000 000					2 000 000
Poliisihallitus	SM							
Rajavartiolaitos	SM		200 000					200 000
Suojelupoliisi	SM			50 000	50 000	25 000	25 000	150 000
Puolustusministeriö	PLM							
Puolustusvoimat	PLM				150 000	100 000		250 000
Aluehallintovirasto	VM							
Digi- ja väestötietovirasto	VM					184 000		184 000
Palkeet	VM	20 000						20 000
Rahoitusvakausvirasto	VM							
Tilastokeskus	VM							
Tulli	VM							
Valtiokonttori	VM							
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus – VATT	VM							
Valtori	VM		1 000	1 000				2 000
Verohallinto	VM							
Verohallinto / tulorekisteriyksikkö	VM							
Valtionvarainministeriö	VM							
Celia	OKM			20 000	20 000	10 000	10 000	60 000
Opetushallitus	OKM					5 000	5 000	10 000
Suomen Akatemia	OKM						50 000	50 000
Ylioppilastutkintolautakunta	OKM			50 000				50 000
Maanmittauslaitos	MMM							
Metsähallitus	MMM		10 000					10 000
Ruokavirasto	MMM							
Liikenne- ja viestintävirasto	LVM			60 000	50 000	100 000		210 000
Business Finland	TEM					50 000		50 000
Energiavirasto	TEM							
ELY-keskukset (Keha)	TEM			100 000	200 000	100 000		400 000
GTK	TEM							

Virasto / laitos	HA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Huoltovarmuuskeskus	TEM							
KKV	TEM							
PRH	TEM							
Tukes	TEM					70 000	150 000	220 000
TEM	TEM					10 000		10 000
Fimea	STM							
SAMU*	STM							
Yhteensä		320 000	2 219 000	281 000	470 000	1 001 000	240 000	**4 531 000**

Valtioneuvoston kanslia on arvioinut, ettei ehdotuksesta ei arvioida aiheutuvan kustannuksia sen hallinnonalalle.

Ulkoministeriön hallinnonalalle ehdotuksesta ei arvioida aiheutuvan kustannuksia.

Oikeusministeriön hallinnonalalla ehdotuksen arvioidaan aiheuttavan Oikeusrekisterikeskuksen osalta noin 300 000 euron muutostarpeen, joka sisältää viraston lisäksi myös arvion hallinnonalan yhteisiin palveluihin kohdistuvien muutosten kustannuksista. Lisäksi Ulosottolaitos on arvioinut erikseen muutoksen aiheuttavan noin 8 000 euron kertaluonteisen kustannuksen.

Sisäministeriön hallinnonalalla sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotto aiheuttaisi arvioilta noin 350 000 euron kustannuksen Maahanmuuttovirastolle, noin 200 000 euron vastaavan kustannuksen Rajavartiolaitokselle sekä 150 000 euron kustannuksen Suojelupoliisille. Kustannukset muodostuisivat pääasiassa tietojärjestelmiin vaadittavista muutostöistä. **Keskusrikospoliisi** toteaa vastauksessaan, että tarve henkilöiden sukupuolen tunnistamiseen henkilötunnuksesta on keskeistä poliisitoiminnan kannalta. Sukupuolitiedon muodostaminen muilla tavoin, kuten väestötietojärjestelmästä on mahdollista, mutta lisää tietojärjestelmien käyttäjien konkreettista työtä sekä vaatii muun muassa väestötietojärjestelmän tai muun vastaavan järjestelmän käyttäjätunnusten hankintaa kaikille operatiivista poliisitoimintaa suorittaville henkilöille sekä tarvittavia muutoksia tietojärjestelmiin. Keskusrikospoliisi on arvioinut kaikkien ehdotukseen sisältyvän kolmen osa-alueen muutoskustannuksiksi yhteensä noin 750 000 – 2 000 000 miljoonaa euroa. Tässä koosteessa mainittu summa on kohdennettu sukupuolineutraalin henkilötunnuksen osuuteen.

Puolustusvoimien hallinnonalalla sukupuolineutraalin henkilötunnuksen arvioidaan aiheuttavan Suomen puolustusvoimille noin 250 000 euron muutoskustannuksen asevelvollisuusrekisteriin ja puolustusvoimien tietojärjestelmiin kohdistuvista muutoksista. Esitetty arvio perustuu olemassa olevien järjestelmien muuttamiseen ja kohdistuisi tiedonsiirron edellyttämiin muutostöihin sekä järjestelmien testaamiseen.

Valtiovarainministeriön hallinnonalalla ehdotuksen arvioidaan aiheuttavan Digi- ja väestötietovirastolle noin 184 000 euron suuruisen muutoskustannuksen vuonna 2026. Valtion tieto- ja viestintätekninen palvelukeskus on arvioinut ehdotuksen edellyttävän noin 2 000 euron kertaluonteisten kustannusten turvallisuusverkkotoiminnan palvelujen osalta. Lisäksi hallinnonalan osalta ehdotuksen arvioidaan aiheuttavan tietojärjestelmiin kohdistuvina muutoksina 20 000 euron kertaluonteisen muutoskustannuksen valtion henkilöstö- ja taloushallinnon palvelukeskukselle (Palkeet).

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan osalta sukupuolineutraalia henkilötunnusta koskevan ehdotuksen arvioidaan aiheuttavan Celialle (näkövammaisten kirjasto) noin 60 000 euron kustannuksen, Opetushallituksen noin 10 000 euron, Suomen Akatemialle noin 50 000 ja Ylioppilastutkintolautakunnalle noin 50 000 euron kertaluonteisen kustannuksen tarvittavien muutosten toteuttamisesta.

Maa- ja metsätalousministerin hallinnonalan osalta ehdotuksesta ei arvioida todennäköisesti aiheutuvan kustannuksia Maanmittauslaitokselle. Metsähallituksen osalta muutoksen arvioidaan olevan noin 10 000 euron suuruusluokkaa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalta Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut siirtymisen sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöön edellyttävän 210 000 euron panostusta henkilötunnuksen käsittelyn vaatimien muutosten toteuttamiseen tietojärjestelmiin ja yleisiin komponentteihin sekä muutosten testaustyöhön.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan osalta ehdotuksen arvioidaan aiheuttavan Business Finlandille 50 000 euron kertaluonteisen kustannuksen, ELY-keskuksille (ml. KEHA) kolmelle vuodelle jakaantuvan yhteensä 400 000 euron kustannuksen, Tukesille kahdelle vuodelle jakaantuvan 220 000 euron kustannuksen ja TEM:n EURA-järjestelmälle 10 000 euron kertakustannuksen.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan virastoilta ei ehdotuksen euromääräisiä vaikutuksia tai tietoa ehdotuksen edellyttämistä toimenpiteistä ole tietopyynnöllä saatu. Sosiaali- ja terveysministeriö arvioi saamiensa lausuntojen perusteella, ettei muutoksesta aiheutuvat kustannukset olisi merkittävän suuret.

Ympäristöministeriö mukaan ehdotuksesta ei arvioida aiheutuvan kustannuksia sen hallinnonalalle.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Tietopyyntöön saaduissa **vastauksissa sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton ei arvioitu lisäävän valtion virastojen ja laitosten jatkuvia kustannuksia.** Arvioinnin osalta on syytä huomioida, että useissa vastauksissa mainitaan, ettei kaikkea toimintaa, jossa henkilötunnusta käsitellään ole ehditty kartoittamaan ja kartoitetun toiminnankin osalta euromääräisen arvion toteuttaminen edellyttäisi vielä tarkempaa prosessien ja niissä käytettävien tietojärjestelmien analysointia.

4.2. Kunnalliset viranomaiset

4.2.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Kunnilta ja kuntayhtymiltä tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella ei ole mahdollista muodostaa käsitystä sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton aiheuttamista kustannuksista yksittäisille kunnille tai kuntasektorille kokonaisuudessa. Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto kunnilta ja kuntayhtymiltä saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista. Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien vastaukset on esitetty hyvinvointialueita koskevissa kappaleissa, kuntayhtymien toiminnan siirtyessä hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023.

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Enonkoski								
HSL		1 000 000						1 000 000
Lapua								
Pieksämäki								
Porvoo		20 000						20 000

Pälkäne								
Raahe					40 000	40 000	40 000	120 000
Raasepori								
Salo								
Tampere			300 000	300 000	400 000			1 000 000
Valkeakoski								
Yhteensä	0	1 020 000	300 000	300 000	440 000	40 000	40 000	**2 140 000**

Kyselyyn vastanneista kunnista **Lapuan kunta** arvioi, ettei sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotto aiheuttaisi suuria vaikutuksia, mikäli tunnuksen muoto ei muutu tavalla, jota nykyisin käytössä olevat tietojärjestelmät eivät tunnistaisi. Jos tunnuksen muoto muuttuisi, olisi kyse useiden satojen tuhansien eurojen kustannuksista. **Pieksämäen kaupungissa** opetustoimessa sukupuolitieto muodostetaan suoraan henkilötunnuksesta muodostettuna tietona. Ehdotuksen toteuttamisen edellyttäisi tiedonsaantia muulla tavoin. **Porvoon kaupunki** on tunnistanut käyttävänsä yksittäisiä tietojärjestelmiä, joissa sukupuolitieto päätellään henkilötunnuksesta. Ehdotus edellyttäisi muutoksia mainittuihin järjestelmiin, joka tietojärjestelmätoimittajien on tehtävä. Porvoo arvioi koko kokonaisuuden aiheuttavan vähintään 20 000 euron kustannuksen. Kustannus on tässä selvityksessä kohdennettu sukupuolineutraalin henkilötunnuksen osioon, sen ollessa ainoa pakollinen muutos.

Raahen kaupunki arvioi, että sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotto edellyttäisi mahdollisesti muutoksia palkanmaksun, henkilöstöhallinnon, oppilashallinnon ja varhaiskasvatuksen järjestelmiin. Muutosten suuruudeksi arvioidaan koko kaupungin osalta olevan noin 120 000 euroa. **Raaseporin kaupungissa** henkilöstöhallinnon arvioidaan käyttävän henkilötunnuksen sukupuolitietoa muun muassa henkilöstötilinpäätökseen ja tilastointiin. Sukupuolitiedon muodostaminen muutoin, kun henkilötunnuksen perusteella vaatisi muutoksia kaupungin tietojärjestelmiin, mutta kustannuksen suuruutta on vaikeata arvioida. Suurin kustannuserä olisi tietojärjestelmien muuttaminen. **Salon kaupunki** arvioi, että esitetyt muutokset ja vaadittavat toimenpiteet tarkoittavat merkittäviä muutoksia tietojärjestelmiin ja palveluihin. Muutoksessa tulisi ottaa huomioon myös lisääntyvää tarvetta henkilöstön kouluttamiseen. **Tampereen kaupunki** päättelee sukupuolitiedon henkilötunnuksesta tilastoinnissa. Kaupunki arvioi sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton edellyttävän tietojärjestelmien ja integraatioiden muutoksia, joiden kustannus olisi noin miljoona euroa.

Kuten etärekisteröintiä koskevan ehdotuksen yhteydessä on jo kertaalleen esitetty, **Helsingin seudun liikenne** katsoi, ettei se pystynyt antamaan tarkempaa arvioita vuositasolla aiheutuvista kustannuksista hallituksen esityksen eri osa-alueista, mutta karkeana arviona esitettiin muutoksen aiheuttavan lisäkustannuksia noin 500 000 - 1 000 000 euroa.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Enonkoski								
HSL								
Lapua								
Pieksämäki								
Porvoo								
Pälkäne								
Raahe					2 000	2 000	2 000	6 000
Raasepori								
Salo								
Tampere								

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Valkeakoski								
Yhteensä	0	0	0	0	2 000	2 000	2 000	**6 000**

Tietopyyntöön saaduista vastauksia **Raahen kaupunki** arvioi sukupuolineutraalin henkilötunnuksen lisäävän tietojärjestelmien ylläpitokustannuksia vuodesta 2026 eteenpäin noin 2 000 eurolla vuodessa. **Raaseporin kaupunki** arvioi ehdotuksen lisäävän tietojärjestelmien jatkuvia ylläpitokustannuksia, mutta ilman euromääräistä arviointia.

4.3. Hyvinvointialueiden viranomaiset

4.3.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten vastauksissa sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton arvioidaan edellyttävän merkittäviä muutoksia niihin tietojärjestelmiin, joissa sukupuolitieto tällä hetkellä päätellään henkilötunnuksesta. Sukupuolitieto on olennainen tehtävissä tarvittava tieto, jolloin muutokset ovat pakollisia toteuttaa. Saatujen arviontien perusteella muutoskustannukset vaihtelevat hyvinvointialueittain / kuntayhtymittäin merkittävästi, riippuen muutettavien järjestelmien ja liittymien määrästä. Arviot vaihtelevat 300 000 euron ja 22,8 miljoonan euron välillä. Apotti Oy:ltä ja Esko Systems Oy:ltä saatujen vastausten perusteella pelkästään asiakas- ja potilastietojärjestelmiin kohdistuvat muutokset olisivat useita satoja tuhansia euroja. Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto kunnilta ja kuntayhtymiltä saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista. Apotti Oy:ltä ja Esko Systems Oy:ltä saadut vastaukset on otettu mukaan hyvinvointialueiden kustannusten arviointiin, yritysten tuottaessa palveluja hyvinvointialueille hankintalain tarkoittamassa sidosyksikköasemassa.

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Eksote								0
EPSHP								0
Essote			400 000					400 000
KymSote	500 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	2 300 000
PSHP								0
Pohjois-Karjalan HVA		50 000	250 000					300 000
Päijät-Hämeen hhky	100 000	7 500 000	6 800 000	4 500 000	2 000 000	1 900 000		22 800 000
Varsinais-Suomen HVA								0
Apotti Oy		820 000						820 000
Esko Systems Oy					250 000			250 000
Yhteensä	600 000	8 670 000	7 750 000	4 800 000	2 550 000	2 200 000	300 000	**26 870 000**

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin (Eksote) järjestelmät hyödyntävät pääteltävää sukupuolitietoa prosesseissa sekä raportoinnissa. Lisäksi DRG-laskutuksessa on jotain päättelysääntöjä laadunvarmistusmielessä. Kuntayhtymä ei vastauksessaan ole pystynyt arvioimaan muutoksen kustannusta toteutustavassa tarvittavien määrittelyjen puuttuessa. **Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä** sukupuolitiedon päättelyä henkilö-

tunnuksesta tehdään useissa eri tietojärjestelmissä. Kuntayhtymä arvioi muutoksen suuruuden olevan merkittävä, koska muutoksia jouduttaisiin tekemään useisiin kymmeniin eri järjestelmiin. **Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä** (Essote) arvioi sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton edellyttävän noin 400 000 euron muutoksia käytössä oleviin tietojärjestelmiin. Kuntayhtymän arvion mukaan tällä hetkellä terveydenhuollossa ja sairaanhoidossa käytetyissä järjestelmissä sukupuolen päättelyä tehdään henkilötunnuksesta, joka tulee muuttaa. Lisäksi muutoksen arvioidaan edellyttävän muutoksia myös kuntayhtymän ja kansallisten tietojärjestelmien välisiin liittymiin.

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymässä (KymSote) sukupuolen päättelyä henkilötunnuksesta tehdään muun muassa seulontakutsujen toteuttamisessa. Kuntayhtymän arvion mukaan muutoksen toteuttaminen aiheuttaisi noin 2,3 miljoonan euron kertaluonteisen kustannuksen. Myös **Pirkanmaan sairaanhoitopiirin** (PSHP) tietojärjestelmissä sukupuolitieto päätellään henkilötunnuksesta. Muutos edellyttäisi tietojärjestelmien logiikan muuttamista ylläpitämään ja käyttämään tietokannan erillistä sukupuolitietokenttää nykyisin tapahtuvan päättelyn sijaan. Muutoksesta aiheutuvat kustannukset ja työmäärät arvioidaan kohtuullisiksi. **Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella** operatiivisissa asiakas- ja potilastietojärjestelmissä sukupuolen kirjaamiseen on erillinen kenttä, mutta henkilötunnuksesta johdettua sukupuolta käytetään jossain määrin raportoinnissa sekä joissain erikoisalajärjestelmissä. Hyvinvointialue arvioi tarvittavien tietojärjestelmämuutosten suuruudeksi noin 200 000 – 300 000 euroa.

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä on arvioinut sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton edellyttävän noin 22,8 miljoonan euron muutostyötä. **Varsinais-Suomen hyvinvointialueen** arvion mukaan sosiaali- ja terveydenhuollossa sukupuolitieto saadaan omana tietona, jolloin henkilötunnuksen muuttamista koskevalla ehdotuksella ei arvioida olevan kustannusvaikutuksia.

Uudenmaan hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle palveluja tuottavan **Apotti Oy:n** arvion mukaan sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotto edellyttäisi Apotti-tietojärjestelmään muutoksia, joiden kustannus olisi noin 820 000 euroa. Arvion mukaan Apotin n. 120 liittymästä pääosa on HL7-liittymiä, joissa jo välitetään sukupuolitieto, eli näiden osalta ei Apotissa tarvita muutoksia, mutta kaikkien räätälöityjen liittymien muuttaminen tuottaa merkittävän määrän kustannuksia. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella palveluja tarjoavan **Esko Systems Oy:n** arvion mukaan sen asiakas- ja potilastietojärjestelmien muutoksen kertaluonteinen kustannus olisi noin 250 000 euroa. Kustannus muodostuisi siitä, että järjestelmän toiminnallisuus muutetaan nykyisesti henkilötunnuksesta sukupuolen päättelystä erillisen sukupuolitiedon käsittelyä tukevaksi.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten vastauksissa sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönoton arvioitiin nostavan toiminnan ja tietojärjestelmien jatkuvia ylläpitokustannuksia. Saatujen vastausten perusteella vaihteluväli vuosittaisen kustannusten nousun osalta olisi 50 000 eurosta yli miljoonaan euroon vuosittain.

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Eksote								0
EPSHP								0
Essote			80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	400 000
KymSote	100 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	400 000
Pohjois-Karjalan HVA				50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Päijät-Hämeen hhky		900 000	1 100 000	1 210 000	1 330 000	1 400 000	1 400 000	7 340 000

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Varsinais-Suomen HVA								0
Apotti Oy * / **								0
Esko Systems Oy **								
Yhteensä	100 000	950 000	1 230 000	1 390 000	1 510 000	1 580 000	1 580 000	**8 340 000**

Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Essote) arvion mukaan sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotto nostaisi jatkuvia kustannuksia noin 80 000 eurolla vuodessa. **Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän** (KymSote) arvion mukaan sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotto nostaisi jatkuvia kustannuksia noin 50 000 eurolla vuodessa. **Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen** arvion mukaan sukupuolineutraalin henkilötunnuksen käyttöönotto nostaisi jatkuvia kustannuksia noin 50 000 eurolla vuodessa. **Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä** (PHHYKY) on arvioinut ehdotuksen nostavan vuosittaisia kustannuksia yli miljoonalla eurolla vuosittain.

4.4. Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset

4.4.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Kela / Kanta-palvelut				50 000	50 000			100 000
Kela								
Keva		180 000						180 000
Suomen metsäkeskus								
Suomen riistakeskus		30 000						30 000
Yhteensä	0	210 000	0	50 000	50 000	0	0	**310 000**

Kansaneläkelaitos (Kela) ilmoittaa lausunnossaan käyttävän henkilötunnuksesta pääteltävää sukupuolitietoa tietojärjestelmissään tai palveluissaan/prosesseissaan. Kelassa on jo riittävyysratkaisun vaatimien muutosten yhteydessä käynnissä myös sukupuolineutraaliin henkilötunnukseen liittyvät muutostyöt, tämän vuoksi tässä vaikutustenarvioinnissa ei oteta siihen tarkemmin kantaa.

Kelan Kanta-palveluiden vastauksen mukaan henkilötunnuksesta pääteltävää sukupuolitietoa käytetään Omakannassa, Kelain-palvelussa ja Rajat ylittävä resepti -palvelussa. Kanta-palvelujen näkökulmasta muutos olisi pieni ja koskettaa vain osaa palveluista. Lisäkustannuksia tulee jonkin verran VTJ-rajapintojen käyttöönoton vuoksi. SOTE-kentälle muutos voi kuitenkin olla mittava ja tätä varten on aloitettava tarvittavat selvittelyt ja muutossuunnittelut ajoissa, viimeistään vuoden 2025 alussa. Muutoksen kustannukset kohdistuvat vuodelle 2025 50 000 euroa ja vuodelle 2026 50 000 euroa.

KEVA:n vastauksen mukaan henkilötunnuksesta pääteltävää sukupuolitietoa käytetään mm. tilastoinnissa ja laskennassa. Eläkejärjestelmään on saatava sukupuolitieto DVV:stä ja sen oltava yhdistettävissä muihin tietoihin mm. tilastoinnin tarpeita varten. Muutoksen kustannusarvio noin 180 00 euroa jakautuu vuodesta 2023 alkaen usealle vuodelle eteenpäin.

MMM:n lausunnon mukaan **Riistakeskukselle** aiheutuu 30 000 euron kustannus vuodelle 2023. **Suomen Metsäkeskukselle** lausunnon mukaan ei ole kustannusvaikutusta.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten vastauksissa ei ollut arvioita tai mainintaa siitä, että muutoksella olisi vaikutuksia niiden jatkuviin menoihin.

4.5. Yliopistot ja korkeakoulut

4.5.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Yliopistojen ja korkeakoulujen lausunnoista ilmenee, että henkilötunnuksen sukupuolitietoa käytetään vaihtelevasti eri organisaatioissa. Vastaajista kaksi ilmoitti, etteivät käytä ollenkaan sukupuolitietoa toiminnassaan. Lausuntojen perusteella muutoksesta ei aiheutuisi merkittäviä kustannuksia yliopistoille ja korkeakouluille. Arviot muutoksen kertaluonteisista kustannuksista vaihtelivat 5 000 euron ja 30 000 euron välillä. Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto yliopistoilta ja korkeakouluilta saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista.

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Arcada	16 000							16 000
Humak								
Jyväskylän yliopisto		5 000						5 000
Karelia		20 000						20 000
Laurea								
Oulun yliopisto					30 000			30 000
Taideyliopisto								
Yhteensä	16 000	25 000	0	0	30 000	0	0	**71 000**

Arcada toteaa lausunnossaan, että organisaatio ei käytä sukupuolitietoja toiminnassaan, mutta arvioivat kuitenkin muutoksen käyttöönoton aiheuttavan noin 16 000 euron kertakustannukset. **Humak** ilmoittaa omassa lausunnossaan, ettei etärekisteröintiin, sukupuolineutraaliin henkilötunnukseen tai uuteen yksilöintitunnukseen liittyvät muutokset aiheuta merkittäviä kustannuksia. Lausunnossa ei eritellä kustannuksia em. osioiden osalta tai euromääräisesti.

Sukupuolitietoa toiminnassaan käyttävän **Jyväskylän yliopiston** lausunnon mukaan muutoksesta aiheutuu 5 000 euron kertakustannus, joka kohdentuu IDM-järjestelmään tehtäviin muutoksiin. Lausunnossa todetaan myös, että sukupuolitiedon saanti voidaan toteuttaa myös muilla tavoin kuin henkilötunnuksesta: esimerkiksi kysymällä henkilöltä itseltään tai automaattisena lisätietona suomi.fi-tunnistuspalvelusta.

Karelia-ammattikorkeakoulu käyttää sukupuolitietoa matkustuksenhallinnassa. Kertakustannusten osalta kustannusarvio muutokselle on 20 000 euroa, joka tulee järjestelmien muuttamisesta siten, että sukupuolivaihtoehdoissa on olemassa valinta ”muu”. Lausunnon mukaan tarkkaa resurssitarvetta on vaikeaa arvioida, sillä

järjestelmätoimittajat hoitavat muutokset ja laskuttavat sen mukaan. **Laurea** ei käytä sukupuolitietoa tietojärjestelmissään, mutta toteaa, että mikäli tulevaisuudessa opiskelupaikkoja korvamerkittäisiin kansallisella tasolla sukupuolikiintiöihin, voisi sukupuolitieto olla tarpeellinen.

Oulun yliopisto toteaa lausunnossaan, ettei muutoksen aiheuttama työ ole kovin suuri, mutta vaatii järjestelmien ja raportointien riippuvuuksien suunnittelua hyvissä ajoin. Kustannusarvio on 20 000-30 000 euroa, joka kohdentuu vuodelle 2026 ja pääasiassa henkilötietojärjestelmän tietokantojen ja lomakkeiden muutoksiin. Jatkossa esimerkiksi uusilta työntekijöiltä sukupuolitieto olisi pyydettävä työntekijältä itseltään, tallennettava järjestelmään työsuhdetta perustettaessa ja sen jälkeen kyettävä antamaan työntekijälle mahdollisuus ylläpitää tietoa järjestelmässä.

Taideyliopiston lausunnon mukaan Opintotietojärjestelmä käyttää henkilötunnuksesta pääteltävä sukupuolitietoa. Binääristä sukupuolikoodistoa käytettäessä henkilötunnus ja sukupuoli eivät voi olla ristiriidassa (opintotietojärjestelmä ei anna tallentaa ristiriitaista tietoa). Opintotietojärjestelmää tulee kehittää niin, että henkilötunnus ja sukupuoli eivät ole toisistaan riippuvaisia tietoja. Opintotietojärjestelmän vaatima kehitys koskee myös muita konsortioon kuuluvia korkeakouluja ja kustannukset tulisivat konsortion kautta. Lausunnossa ei ole ilmoitettu kustannuksia.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Arcada								
Humak								
Jyväskylän yliopisto								
Karelia		4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	24 000
Laurea								
Oulun yliopisto								
Taideyliopisto								
Yhteensä	0	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	**24 000**

Yliopistojen ja korkeakoulujen lausuntojen perusteella sukupuolineutraali henkilötunnus ei juurikaan aiheuta vaikutuksia toiminnan kuluihin. **Karelia-ammattikorkeakoulu** ilmoittaa lausunnossaan muutoksen aiheuttavan vuodesta 2023 lähtien 4 000 euron vuosittaiset kustannukset toiminnan kuluihin. Lausunnossa ei ole eritelty, mihin kustannukset kohdentuvat. Muut lausunnonantajat eivät ilmoittaneet jatkuvia kustannuksia.

4.6. Julkista hallintotehtävää hoitavat

4.6.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Yhteisö	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Eläketurvakeskus					5 000 000			5 000 000
Tela ry**								
Työllisyysrahasto						50 000		50 000
Finnvera Oyj	80 000	20 000						100 000

Ilmastorahasto Oy					300			300
Suomen Teollisuussijoitus Oy								
VTT Oy				15 000	15 000			30 000
Yhteensä	80 000	20 000	0	15 000	5 015 300	50 000	0	**5 180 300**

Eläketurvakeskuksen arvion mukaan (arvio tehty koko työeläkealan osalta) sukupuoli päätellään nykytilassa henkilötunnuksesta. Työeläkealalla on useita prosesseja, joissa henkilön sukupuoli tulee huomioida ja henkilön sukupuolella on vaikutusta prosessin lopputulokseen. Sukupuolella on merkitystä mm. eläkevastuiden ja eläkemaksujen laskennassa, joidenkin lisäeläkkeiden/lisäetujen laskennassa sekä tilastoinnissa ja raportoinnissa. Sukupuolitieto pitäisi saada erillisenä tietona VTJ:stä. Erillisen sukupuolitiedon tallentaminen ja sen käsittely aiheuttaisi muutoksia lukuisiin työeläkealan järjestelmiin sekä sisäisiin ja ulkoisiin rajapintoihin. Muutoksen kertakustannusten on arvoitu olevan 5 miljoonaa euroa vuonna 2026. **Tela ry** on ilmoittanut lausunnossaan, että heidän kustannusarvionsa sisältyvät Eläketurvakeskuksen lausunnossa esitettyihin lukuihin.

Työllisyysrahasto arvioi, että muutos aiheuttaa noin 50 000 euron kertaluontoiset kustannukset vuonna 2027. Kustannukset tulevat siitä, ettei rahasto voi enää päätellä henkilön sukupuolitietoa henkilötunnuksesta, vaan tieto tulisi vastaanottaa, tallentaa ja käsitellä henkilötunnuksesta erillisenä tietona tilastointia varten. Sukupuolitiedon hakeminen aikuiskoulutusetuuksien tilastointitarkoitukseen toteutettaisiin todennäköisesti VTJ-rajapinnan kautta. Tämä muodostuu järjestelmäkehityksen kustannuksia, sillä kyseinen rajapinta ei vielä ole Työllisyysrahastossa käytössä. Lisäksi hakemusprosessi vaatisi uudelleenmuotoilua sukupuolitiedon käsittelyn osalta, koska tietoa ei ole jatkossa perusteltua käsitellä varsinaisessa hakemuskäsittelyssä.

Finnvera Oyj:n arvion mukaan muutos aiheuttaisi yhteensä 100 000 euron kertaluonteiset kustannukset, jotka jakautuisivat kahdelle vuodelle. **Ilmastorahasto Oy** arvioi muutoksen kustannuksiksi 300 euroa ja **VTT Oy** yhteensä 30 000 euroa, joka jakaantuisi vuosille 2025 ja 2026.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Julkista hallintotehtävää hoitavien vastauksissa ei ollut arvioita tai mainintaa siitä, että muutoksella olisi vaikutuksia niiden jatkuviin menoihin.

4.7. Muut yritykset ja yhteisöt

4.7.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Yhteisö	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Akava								
Certia		24 000	24 000	24 000	24 000			96 000
Elenia								
Finanssiala ry	200 000	200 000	1 000 000	2 000 000	2 000 000			5 400 000
Lappeenrannan Energiaverkot					15 000			15 000
Porin energia								
Sallila sähkönsiirto*		5 000						5 000

SD worx Finland					378 000			378 000
STTK								
SOK			825 000			825 000		1 650 000
Suomen Olympiakomitea								
Suomen Terveystalo		2 000 000						2 000 000
TietoEvry (oma toiminta)								
Fimlab		200 000	300 000	700 000	1 300 000	300 000	200 000	3 000 000
Yhteensä	200 000	2 429 000	2 149 000	2 724 000	3 717 000	1 125 000	200 000	**12 344 000**

Akava ry:n lausunnon mukaan heidän jäseniensä käyttämät rekisterijärjestelmät eroavat keskenään. Näin ollen yhteistä vaikutusarviota on haastavaa antaa keskusjärjestöstä käsin. Kuitenkin sukupuolivähemmistöjen aseman ja yleisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantaminen ovat tavoitteina mahdollisia muutoksen järjestöille aiheuttamia kustannuksia tärkeämpiä.

Certia Oy käyttää henkilötunnuksesta pääteltävää sukupuolitietoa tietojärjestelmissään. Muutokset kohdistuvat sukupuolitiedon päättelyyn palkka- ja HR-järjestelmässä. Lisäksi tarvitaan muutoksia asiakkaiden lomakkeistoon tiedon toimittamiseen liittyen ja muutosintegraatioita muihin järjestelmiin (raportointi, talous). Työmääräarvio on 40 henkilötyöpäivää järjestelmämuutoksiin ja 40 henkilötyöpäivää integraatiomuutoksiin. Kokonaiskustannusarvio kertakustannuksien osalta on 96 000 euroa, joka jakaantuu vuosille 2023-2026.

Elenia Oy mukaan he käyttävät tällä hetkellä suomalaista henkilötunnusta asiakastiedoissa, mutta henkilötunnusta ei käytetä yksilöimään henkilön sukupuolta. Resurssi-, työmäärä- ja kustannusvaikutuksia ei ole arvioitu.

Fimlab Oy käyttää sukupuolitietoa toiminnassaan, erityisesti laboratoriotutkimusten viitearvioihin ja verikeskustoimintaan liittyen. Sukupuolitiedon kysely VTJ:stä on haastavaa, koska Fimlabilla ei ole pääsyä kansalliseen rajapintaan, vaikka Fimlab on sairaanhoitopiirien täysin omistama yhtiö. Jos lupa myönnettäisiin, kyselyrajapinta pitäisi toteuttaa Fimlabilla ja käyttöönottaa useassa järjestelmässä. Fimlabin työmääräarvioiden perustana on jouduttu huomioimaan tilanne, jossa sukupuolitietoa ei ole saatavilla. Lisäksi monen asian yhtäaikainen muuttuminen kasvattaa kustannuksia, mm. hyvinvointialueisiin siirtyminen. Arvion mukaan muutoksesta aiheutuisi yhteensä 3 miljoonan euron kertakustannukset, jotka jakautuisivat vuosille 2023-2028.

Finanssiala ry:n mukaan vakuutusyhtiöt tarvitsevat tiedon asiakkaan sukupuolesta ja käyttävät sitä. Muutos vaatisi tietokenttien lisäämisen tietokantoihin, rajapintoihin, käyttöliittymiin ja ympäröiviin järjestelmiin. Sukupuolitieto tulisi kysyä tai hakea VTJ:stä erikseen ja tallentaa silloin, kun sitä tarvitaan. Käytännössä tämän vuoksi lukuisiin nykyisiin sovelluksiin, niiden käyttöliittymiin ja myös edelleen käytössä oleville paperisille lomakkeille tarvittaisiin jatkossa sukupuolitieto erilliseksi syöttökentäksi. Lisäksi koska sukupuolitieto on jatkossa saatavilla väestötietojärjestelmästä erillisenä tietoattribuuttina, tämän erillisen tietoattribuutin käsittely ja välitys vaatisi muutoksia nykyisiin päivitysrajapintoihin ja -sovelluksiin. Oletuksena on, että kerran tehdyn muutoksen jälkeen merkittäviä uusia muutoksia ei tarvitsisi tehdä, vaan kyseeseen tulisivat lähinnä tavanomaiset ylläpitokustannukset, jotka näiden toiminnallisuuksien osalta eivät olisi erityisen merkittäviä. Kustannusarviot vaihtelevat yhtiöittäin / yhtiöryhmittäin vajaan yhden miljoonan ja noin 5 miljoonan välillä. Resursseja vaatii lisäksi mm. asiakaspalveluprosessien päivittäminen ja henkilöstön kouluttaminen.

Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n mukaan muutoksen kertaluonteiset kustannukset olisivat 15 000 euroa ja ne kohdistuisivat vuodelle 2026.

Porin energia Oy ei käytä henkilötunnuksesta pääteltävää sukupuolitietoa tietojärjestelmissä.

Sallila sähkönsiirto Oy:n mukaan henkilötunnuksesta päätellään sukupuolitieto, koska henkilötunnus on Datahub:ssa pakollinen tieto. Sukupuolitiedon erottelu pitäisi toteuttaa konversiona, jossa väestötietojärjestelmästä tulisi molemmat tiedot eli uusi ja vanha. Tällä tavalla tiedot ajettaisiin suoraan kantapäivityksenä. Tästä seuraisi 5 000 euron kertakustannus vuodelle 2023.

SD worx Finland Oy käyttää henkilötunnuksesta pääteltävää sukupuolitietoa tietojärjestelmissä. Tämä aiheuttaisi muutoksia tietojärjestelmiin sekä tietojärjestelmien välisiin sanomakuvauksiin. Mikäli uudet rekisteröitävät tiedot sekä niiden taustatiedot (sukupuolitieto) ylläpidetään väestötietojärjestelmässä, niin uusi ohjelmistorajapinta toteutettaneen väestötietojärjestelmään, josta oikeussubjektin tiedot voidaan kysellä. Muutoksen kertakustannukseksi arvioidaan 378 000 euroa vuodelle 2026, mikä kohdentuu sukupuolineutraalien henkilötunnusten sekä niiden taustatietojen (rekisteröintitapa, sukupuolitieto) käsittelyyn ohjelmistoissa vuoden 2027 alusta sekä uuden rajapinnan käyttöönottoon väestötietojärjestelmään.

STTK ry:n vastaajista kaikki kertoivat käytävänsä jäsenrekisterissä henkilötunnuksista pääteltävää sukupuolitietoa ja hyödyntävänsä tietoa muun muassa sukupuolten välisiin tasa-arvotarkasteluihin ja -tilastoihin. Vaihtoehdot muilla tavoilla saatavasta sukupuolitiedosta olisivat 1) Jäsenrekisteriä hoitava yritys hakee tiedon väestötietojärjestelmästä 2) Jäseneltä kysytään tieto liittymisen yhteydessä ja jäsenrekisteriin tulee yksi muuttuja lisää, jossa on sukupuolivaihtoehdot. Tämä korvaisi nykyisin rekisterissä olevan henkilötunnuksesta laskettavan kaavan. Vastaajat arvoivat, ettei muutos aiheuttaisi merkittäviä kustannuksia.

SOK:n mukaan muutoksen kertakustannukset kohdentuvat vuosille 2024 ja 2027, molempien osalta arvio on 825 000 euroa. SOK:n vastauksessa on huomioitu vain SOK-yhtymälle aiheutuvat kustannusarviot, S-ryhmän alueosuuskaupat ja S-Pankki eivät sisälly näihin arvioihin.

Suomen Olympiakomitea ry:n mukaan sukupuolitietoa hyödynnetään urheilun nykyjärjestelmissä. Pintapuolisen arvion mukaan muutostyöt tietojärjestelmissä aiheuttavat pieniä kuluja, mutta jatkossa ylläpitokulut säilyvät ennallaan eli muutoksesta ei aiheutuisi lisäkuluja.

Suomen Terveystalo Oy käyttää henkilötunnuksesta päättelevää sukupuolitietoa tietojärjestelmissä. Muutos vaatisi jokaisen käytössä olevan järjestelmän ja integraation päivittämisen, joissa käytetään henkilötunnusta ja joihin on rakennettu henkilötunnuksen tarkistus. Tämä käsittää myös järjestelmät ja kannat, joissa käsitellään pseudonymisoitua hetua. Potilastietojärjestelmien muuttamisesta vastaavat toimittajat, mutta Terveystalon tulee huolehtia kaikkien muiden järjestelmien ja kokonaisuuksien päivittämisestä. Tällä on laajat vaikutukset Terveystalon ja julkisten organisaatioiden kanssa tehtävään yhteistyöhön, sähköiseen asiointiin ja pankkitunnistautumiseen. Lisäksi Terveystalon on korvattava muutamissa sovelluksissa sukupuolen päättely henkilötunnuksen perusteella vaihtoehtoisella ratkaisulla.

Kustannusvaikutuksia tälle on vaikea arvioida, mutta ne ovat merkittävät. Samoin muutoksen eriaikaisuus toimintaympäristössä aiheuttaa kustannuksia. Alustavasti arvioiden muutostöiden kustannukset ovat noin 2 miljoonaa euroa. Lisäksi olemassa olevien sovellusten tarkistaminen ja jatkuvuuden varmistus maksavat todennäköisesti toiset 2 miljoonaa euroa.

TietoEvry Oy ei käytä toiminnassaan henkilötunnuksesta saatavaa sukupuolitietoa. Jos henkilötunnuksen tarkistamiseen liittyen tulee tehdä muutoksia jatkossa, niin järjestelmätoimittaja päivittää tarkistussumman laskukaavan. Tästä ei odoteta aiheutuvan kustannuksia.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Yhteisö	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Akava								
Certia								
Elenia								
Finanssiala ry								
Lappeenrannan Energia-verkot					1 000	1 000	1 000	3 000
Porin energia								
Sallila sähkönsiirto*								
SD worx Finland						52 800	52 800	105 600
STTK								
SOK								
Suomen Olympiakomi-tea								
Suomen Terveystalo		50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	400 000
TietoEvry (oma toiminta)								
Fimlab						200 000	200 000	400 000
Yhteensä	0	50 000	50 000	50 000	51 000	303 800	303 800	**808 600**

Fimlab Oy:n mukaan muutoksesta aiheutuisi vuosittaisia käyttömenoja 200 000 euron verran alkaen vuodesta 2027.

Lappeenrannan Energiaverkot Oy:n mukaan muutoksesta aiheutuisi vuosittaiset 1 000 euron ylläpitokulut vuodesta 2026 alkaen jatkuvana kuluna.

SD worx Finland Oy arvioi muutoksesta seuraavan vuosille 2026 ja 2027 jatkuvia kustannuksia yhteensä 105 600 euron edestä. Nämä kustannukset kohdentuisivat muutosten seurantaan ja ylläpitoon.

Suomen Terveystalo Oy mukaan jatkuvaa kustannusta muutoksesta syntyy asiakkaiden sukupuolitiedon manuaalisesta ylläpidosta, jota saatetaan joutua tekemään asiakaspalvelutilanteiden yhteydessä. Tämän kustannus olisi arviolta 50 000 euroa vuosittain alkaen vuodesta 2023.

5. Uusi yksilöintitunnus

Hallituksen esityksessä yksilöintitunnuksen käyttöönotto on organisaatioille vapaaehtoista. Poikkeuksena on Digi- ja väestötietovirasto, jolle tulee pakollisia kustannuksia esimerkiksi uuden tunnusjärjestelmän kehittämisestä. Vastauksissa moni toimija ilmoitti, ettei ole ottamassa tunnusta käyttöön, mutta esitti kuitenkin kyselyssä pyydetyn arvion siitä, mitkä kustannukset olisivat, jos tunnus otettaisiin käyttöön henkilötunnuksen rinnalla. On kuitenkin kirjallisten vastausten perusteella mahdollista, että osa kyselyyn vastanneista (ei koske valtionhallinnon toimijoita) on tehnyt arvionsa sillä ajatuksella, että yksilöintitunnus korvaisi henkilötunnuksen pääasiallisena yksilöivänä tunnisteena.

5.1. Valtion viranomaiset

5.1.1. Kustannukset

Tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotto edellyttäisi valtionhallinnon toimijoilta muutostoimenpiteitä, joiden vaihteluväli virastoittain liikkuu muutamasta tuhannesta eurosta ja 3 miljoonan euroon. Vastausten yhteenlaskettu summa muutoksen kustannuksista on noin 11 miljoonaa euroa. Uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton ollessa valtion viranomaisille vapaaehtoista jakautuvat arviot kustannusten kohdentumisesta useille vuosille. **Kustannukset muodostuvat pääosin tietojärjestelmien muutoksista aiheutuvista lisäkustannuksista.** Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto valtion virastoilta ja laitoksilta saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista.

Virasto / laitos	HA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Valtioneuvoston kanslia	VNK							
Oikeusrekisterikeskus	OM							
Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	OM							
Rikosseuraamuslaitos	OM							
Tuomioistuinlaitos	OM							
Ulosottolaitos*	OM							
Maahanmuuttovirasto	SM	113 000						113 000
KRP	SM							
Poliisihallitus	SM							
Rajavartiolaitos	SM							
Suojelupoliisi	SM			50 000	50 000	50 000	25 000	175 000
Puolustusministeriö	PLM							
Puolustusvoimat	PLM	100 000	1 050 000		50 000	50 000		1 250 000
Aluehallintovirasto	VM							
Digi- ja väestötietovirasto	VM	382 000	300 000					682 000
Palkeet	VM				100 000	100 000		200 000
Rahoitusvakausvirasto	VM							
Tilastokeskus	VM							
Tulli	VM							
Valtiokonttori	VM							
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus – VATT	VM							
Valtori	VM		1 000	1 000				2 000
Verohallinto	VM	520 000	680 000					1 200 000
Verohallinto / tulorekisteriyksikkö	VM							

Virasto / laitos	HA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Valtionvarainministeriö	VM							
Celia	OKM			80 000	50 000	40 000	40 000	210 000
Opetushallitus	OKM							
Suomen Akatemia	OKM			100 000				100 000
Ylioppilastutkintolautakunta	OKM			50 000				50 000
Maanmittauslaitos	MMM				1 500 000	1 500 000		3 000 000
Metsähallitus	MMM		50 000					50 000
Ruokavirasto	MMM							
Liikenne- ja viestintävirasto	LVM		410 000	540 000	150 000	100 000		1 200 000
Business Finland	TEM							
Energiavirasto	TEM							
ELY-kekukset (Keha)	TEM			200 000	200 000	200 000		600 000
GTK	TEM							
Huoltovarmuuskeskus	TEM							
KKV	TEM							
PRH **	TEM				1 000 000	500 000	500 000	2 000 000
Tukes	TEM			50 000	50 000	50 000		150 000
TEM	TEM							
Fimea	STM							
SAMU*	STM							
Yhteensä		1 115 000	2 491 000	1 071 000	3 150 000	2 590 000	565 000	**10 982 000**

Valtioneuvoston kanslia on arvioinut, ettei ehdotuksesta ei arvioida aiheutuvan kustannuksia sen hallinnonalalle.

Ulkoministeriön hallinnonalalle ehdotuksesta ei arvioida aiheutuvan kustannuksia.

Oikeusministeriön hallinnonalan virastojen ja laitosten osalta uuteen yksilöintitunnukseen ei arvioida liittyvän merkittäviä lisäkustannuksia, koska tunnuksen käyttöönotto voidaan toteuttaa riittävän pitkällä aikavälillä, jolloin muun muassa tietojärjestelmissä jo olevia tietoja ei ole pakko muuttaa. Hallinnonalan arvion mukaan, mikäli uudet rekisteröidyt saavat pituudeltaan entisenkaltaisia henkilötunnuksia, suurin osa tietojärjestelmistä pystyy niitä käsittelemään ilman erityisempiä muutoksia. Esitettyihin arvioihin ja rajauksiin esitetään kuitenkin liittyvän epävarmuutta.

Sisäministeriön hallinnonalalla ehdotuksen arvioidaan aiheuttavan Maahanmuuttovirastolle noin 113 000 euron ja Suojelupoliisille noin 175 000 euron kertaluonteisen resurssitarpeen tietojärjestelmiin tarvittaviin muutostöihin.

Puolustusministeriön hallinnonalalla uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotto vaatisi puolustusvoimilta noin 1,25 miljoonan euron panostusta tietojärjestelmien kehittämiseen. Muutos kohdentuisi puolustusvoimien ylläpitämiin rekistereihin ja käyttämiin tietojärjestelmiin ja niiden välisiin integraatioihin vaadittujen muutosten toteuttamisesta.

Valtiovarainministeriön hallinnonalan osalta ehdotus edellyttäisi Digi- ja väestötietovirastolta noin 682 000 euron panostusta prosessien ja tietojärjestelmien muuttamisen vaatimiin palveluostoihin ja henkilöstökustannuksiin. Verohallinnolle muutoksen kustannusten arvioidaan olevan yhteensä noin 1,2 miljoonaa euroa, josta 450 000 euroa kohdentuu verotustoimintaan ja 750 000 euroa tulorekisteritoimintaan. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus (Palkeet) arvioi ehdotuksen vaativan noin 200 000 euron muutoksia tietojärjestelmiin. Valtion tieto- ja viestintätekninen palvelukeskus on arvioinut myös uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton

edellyttävän noin 2 000 euron kertaluonteisten kustannusten turvallisuusverkkotoiminnan palvelujen osalta. Valtiokonttorin näkemyksen mukaan, uuden yksilöintitunnuksen ollessa vapaaehtoinen sitä ei mahdollisesti toteutettaisi asianhallintajärjestelmään pyynnössä esitetyllä aikavälillä, jolloin se ei myöskään aiheuttaisi järjestelmien muutoskustannuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotto aiheuttaisi Celialle (näkövammaisten kirjasto) noin 210 000 euron, Suomen Akatemialla noin 100 000 euron ja Ylioppilastutkintolautakunnalle noin 50 000 euron kertaluonteisen muutoskustannuksen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla ehdotus aiheuttaisi Maanmittauslaitokselle 3 miljoonan euron kertaluonteiset kustannukset, jotka jakautuisivat kahdelle vuodelle. Lisäksi Metsähallitukselle muutos aiheuttaisi noin 50 000 euron muutoskustannuksen, joka kohdentuisi kiinteistöjen luovutus-, vuokraus- ja käyttöoikeussopimusten hallinnassa käytettäviin tietojärjestelmiin.

Liikenne- ja viestintäviraston hallinnonalan osalta Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton edellyttävän noin 1,2 miljoonan euron muutoksen henkilötietoa käsitteleviin tietojärjestelmiin ja niiden integraatioihin sekä muutoksen toteuttamisen edellyttämään suunnittelu-, testaus- ja arkkitehtuurityöhön.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan osalta ehdotuksen on arvioitu aiheuttavan ELY-keskusten (ml. KEHA) osalta yhteensä 600 000 euron kustannukset, Patentti- ja rekisterihallituksen osalta yhteensä 2 miljoonan euron kustannukset ja Tukesin osalta yhteensä 150 000 euron kustannukset.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan virastoilta ei ehdotuksen euromääräisiä vaikutuksia tai tietoa ehdotuksen edellyttämistä toimenpiteistä ole tietopyynnöllä saatu. Sosiaali- ja terveysministeriö arvioi saamiensa lausuntojen perusteella, ettei muutoksesta aiheutuvat kustannukset olisi merkittävän suuret.

Ympäristöministeriön mukaan ehdotuksesta ei arvioida aiheutuvan kustannuksia sen hallinnonalalle.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Virasto / laitos	HA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Valtioneuvoston kanslia	VNK							
Oikeusrekisterikeskus	OM							
Oikeusapu- ja edunvalvontapiiri	OM							
Rikosseuraamuslaitos	OM							
Tuomioistuinlaitos	OM							
Ulosottolaitos*	OM							
Maahanmuuttovirasto	SM							
KRP	SM							
Poliisihallitus	SM							
Rajavartiolaitos	SM							
Suojelupoliisi	SM							
Puolustusministeriö	PLM							
Puolustusvoimat	PLM		100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	600 000
Aluehallintovirasto	VM							
Digi- ja väestötietovirasto	VM							
Palkeet	VM							
Rahoitusvakausvirasto	VM							
Tilastokeskus	VM							
Tulli	VM							

Virasto / laitos	HA	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Yhteensä
Valtiokonttori	VM							
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus – VATT	VM							
Valtori	VM							
Verohallinto	VM							
Verohallinto / tulorekisteriyksikkö	VM							
Valtionvarainministeriö	VM							
Celia	OKM							
Opetushallitus	OKM							
Suomen Akatemia	OKM							
Ylioppilastutkintolautakunta	OKM							
Maanmittauslaitos	MMM							
Metsähallitus	MMM							
Ruokavirasto	MMM							
Liikenne- ja viestintävirasto	LVM							
Business Finland	TEM							
Energiavirasto	TEM							
ELY-kekukset (Keha)	TEM							
GTK	TEM							
Huoltovarmuuskeskus	TEM							
KKV	TEM							
PRH **	TEM							
Tukes	TEM							
TEM	TEM							
Fimea	STM							
SAMU*	STM							
Yhteensä		0	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	**600 000**

Uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotosta aiheutuvia kustannuksia oli tietopyyntöön saaduista valtion virastojen ja laitosten vastauksista arvioitu vain puolustusministeriön hallinnonalan osalta. **Puolustusvoimille** ehdotuksen arvioidaan lisäävän vuosittaisia tietojärjestelmien lisenssikustannuksia noin 100 000 eurolla vuodessa alkaen vuodesta 2023.

5.1.2. Hyödyt

Valtion virastojen ja laitosten tietopyyntöön saaduissa vastauksissa ei ole esitetty arvioita uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotosta saavutettavista hyödyistä.

5.2. Kunnalliset viranomaiset

5.2.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Kunnilta ja kuntayhtymiltä tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella ei ole mahdollista muodostaa käsitystä uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton aiheuttamista kustannuksista yksittäisille kunnille tai kuntasektorille ko-

konaisuudessa. Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenveto kunnilta ja kuntayhtymiltä saaduista euromääräisistä arvioista ehdotuksen aiheuttamista kertaluonteisista muutoskustannuksista. Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien vastaukset on esitetty hyvinvointialueita koskevissa kappaleissa, kuntayhtymien toiminnan siirtyessä hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023.

Kunta / kuntayhtymä	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Enonkoski								
HSL								
Lapua								
Pieksämäki								
Porvoo								
Pälkäne								
Raahe								
Raasepori								
Salo								
Tampere		30 000	1 500 000	1 500 000	2 000 000			5 030 000
Valkeakoski	20 000							20 000
Yhteensä	20 000	30 000	1 500 000	1 500 000	2 000 000	0	0	**5 050 000**

Lapuan kaupunki ei pidä uuden yksilöintitunnuksen luomista henkilötunnuksen rinnalle järkevänä, varsinkin kun se on vapaaehtoista. Käytännössä sen ottaminen lainsäädäntöön tarkoittaa järjestelmien muokkaamista siten, että siinä olisi yksilöintitunnuksen käytön mahdollisuus ja sen kustannus olisi useita satoja tuhansia euroja. **Pieksämäen, Porvoon ja Raaseporin kaupungit** arvioivat, ettei niillä ole tarvetta uuden yksilöintitunnuksen käytölle. **Salon kaupunki** ei arviossaan ole osannut antaa kustannusarviota uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotosta.

Tampereen kaupunki ei ole tunnistanut tarvetta uuden yksilöintitunnuksen käyttöön, mutta kaupungissa ei ole toteutettu kattavaa selvitystä tarpeen osalta. Tunnuksen käyttöönoton arvioidaan aiheuttavan tietojärjestelmien ja integraatioiden muuttamisen myötä yli 5 miljoonan euron kustannuksen. **Valkeakosken kaupunki** arvioi, että uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotto edellyttäisi henkilökunnan kouluttamista. Lisäksi potilastietojärjestelmien pitäisi pystyä hyödyntämään tätä yksilöintitunnusta ja yhdistämään se henkilötunnukseen. Merkittävimmät noin 20 000 euron kustannukset muodostuisivat potilastietojärjestelmien päivitystarpeista.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Kunnilta ja kuntayhtymiltä tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella ei ole mahdollista muodostaa käsitystä etärekisteröinnillä tuotettujen tietojen käsittelyn aiheuttamista jatkuvista kustannuksista yksittäisille kunnille tai kuntasektorille kokonaisuudessa. Vastauksissa ei ole esitetty euromääräisiä arvioita jatkuvista kustannuksista.

5.2.2. Hyödyt

Porvoon kaupunki arvioi yksilöintitunnuksen käyttöönoton olevan mahdollisesti hyödyllinen tulevaisuudessa muun muassa sen osalta, että yksilöintitunnusta voitaisiin hyödyntää varmistamaan, ettei eri rekistereistä löydy rinnakkaisia tai synny päällekkäisiä tietueita jo olemassa olevista tiedoista. Uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton hyötyinä **Raahen kaupunki** arvioi yksilöintitunnuksen käyttäminen laajasti järjestelmissä ratkaisevan useita tietojen yhdistämiseen liittyviä ongelmia.

Tampereen kaupungin arvion mukaan uudesta yksilöintitunnuksesta olisi todennäköisesti hyötyä, esimerkiksi jos sillä voidaan paremmin ylläpitää henkilön anonymiteettiä ja/tai välttää henkilötunnuksen turhaa käyttöä. **Valkeakosken kaupunki** arvioi, että uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotto olisi välttämätöntä tietoturvallisuuden parantamiseksi sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hyötyinä ehdotuksen osalta katsottiin myös joissakin palveluissa mahdollistuvasta anonyymistä asioinnista sekä henkilöstön rekrytoinnissa (anonyymissa rekrytoinnissa) tasa-arvoa lisäävänä vaikutuksena.

5.3. Hyvinvointialueiden viranomaiset

5.3.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton osalta sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten näkemykset tunnisteen käytön välttämättömyydestä ja hyödyllisyydestä hajautuivat huomattavasti. Viranomaiset, jotka arvioivat tunnisteen käytön hyödylliseksi, arvioivat sen käyttöönoton edellyttämän muutoksen suuruudeksi muutamista sadoista tuhansista useisiin miljooniin euroihin. Tietopyyntöön vastanneet terveydenhuollon tietojärjestelmien inhouse-toimittajat pitivät tunnuksen edellyttämiä tietojärjestelmämuutoksia tarpeettomina.

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Eksote								
EPSHP								
Essote								
PSHP								
KymSote	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	17 500 000
Pohjois-Karjalan HVA		50 000	250 000					300 000
Päijät-Hämeen hhky								
Varsinais-Suomen HVA								
Apotti Oy * / **								
Esko Systems Oy **								
Yhteensä	2 500 000	2 550 000	2 750 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	**17 800 000**

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin (Eksote) tarve uuden yksilöintitunnisteen käytölle on tunnistettu jo aikaisemmin ja tunnisteen tarvitsemia toteutuksia on tehty joihinkin yksittäisiin tietojärjestelmiin. Tiedon hyödyntäminen laajemmin järjestelmien välillä tiedonvaihdossa edellyttäisi, että kaikkiin järjestelmiin, jotka ovat kytköksissä toisiinsa henkilötietotasolla on rakennettava rinnalle toinen identiteettimalli. Muutoksen suuruutta kuntayhtymä ei ole pystynyt arvioimaan. **Etelä-Pohjanmaan kuntayhtymä** arvioi, ettei sillä ole tarvetta uudelle yksilöintitunnukselle, koska terveydenhuollossa tarvitaan henkilötunnus yksilöimään potilas. **Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Essote)** ei ole arvioinut uuden yksilöintitunnuksen käyttöä välttämättömäksi, eikä näin ollen arvioinut sen käyttöönoton vaatimaa muutosta.

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymässä (KymSote) potilastietojärjestelmä käyttää jo tällä hetkellä yksilöintitunnuksen omaista tunnistetta. Kuntayhtymän mukaan uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton vaatimien toimenpiteiden arviointi on vaikeaa, mutta muutoksen kustannukseksi on arvioitu noin 17,5 miljoonaa euroa.

Pirkanmaan sairaanhoitopiiri (PSHP) ei katso uuden yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömäksi, mutta aikoo muuttaa muut kuin potilastietojärjestelmän valmiiksi käsittelemään uutta tunnusta jo ennen sen käyttöönottoa. **Pohjois-Karjalan hyvinvointialue** pitää uniikkia yksilöintitunnusta erittäin tärkeänä, koska jatkossa varsinainen henkilötunnus voi henkilöllä muuttua ja täten on pystyttävä silti henkilö yksilöimään. Tunnuksen käyttöönotto edellyttäisi muutoksia henkilötietoja käsitteleviin tietojärjestelmiin, joiden kstannusarvio olisi noin 200 000 – 300 000 euroa. **Varsinais-Suomen hyvinvointialue** ei arvioinut uuden tunnisteen käyttöä välttämättömäksi toiminnalleen, eikä arvioinut muutoksen mahdollisia kustannuksia.

Uudenmaan hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle palveluja tuottavan **Apotti Oy** arvioi, ettei uutta tunnistetta tulla todennäköisesti hyödyntämään sosiaali- ja terveydenhuollossa lähimpään 10 vuoteen, joten karkeaa arviota kustannuksista ei vastauksessa esitetty.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Eksote								
EPSHP								
Essote								
PSHP								
KymSote	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	3 500 000
Pohjois-Karjalan HVA				50 000	50 000	50 000	50 000	200 000
Päijät-Hämeen hhky								
Varsinais-Suomen HVA								
Apotti Oy * / **								
Esko Systems Oy **								
Yhteensä	500 000	500 000	500 000	550 000	550 000	550 000	550 000	**3 700 000**

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (KymSote) mukaan uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton vaatimien toimenpiteiden arviointi on vaikeaa, mutta käyttöönoton arvioidaan nostavan tietojärjestelmien ylläpitokustannuksia noin 500 000 eurolla vuodessa. **Pohjois-Karjalan hyvinvointialue** on arvioinut uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton nostavan vuosittaisia jatkuvia kustannuksia noin 50 000 euroa vuodessa.

5.3.2. Hyödyt

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri (Eksote) on tunnistanut mahdollisena hyödyntämiskohteena muun muassa henkilön tunnistamisen järjestelmien vikatilanteiden selvittelyssä, joissa henkilötunnuksen sijaan voisi käyttää yksilöintitunnusta tietosuojanäkökohdat huomioiden. **Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin** näkemyksen mukaan mahdollinen hyöty uudesta tunnisteesta syntyisi, mikäli eri sosiaali-ja terveydenhuollon palveluissa olisi yhdenmukaisesti käyttävä kyseistä tunnusta yli hyvinvointialueiden rajojen. **Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Essote)** näkemyksen mukaan yksilöintitunnus, joka ei sisällä henkilötietoa, voisi parantaa tietoturvallisuustasoa ja uusi tunniste voisi olla hyödyllinen esimerkiksi niissä sosiaali- ja terveyspalveluissa, joissa henkilötietoja joudutaan käsittelemään välillä suhteellisen laajasti. Vapaaehtoisesti tunnusta olisi mahdollista hyödyntää itse asioinnin lisäksi (jos tunnus kävisi vaihtoehtoisena tunnistamistapana) muun muassa kansanterveystyössä ja terveyden analysoinnissa.

Kymenlaakson sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (KymSote) arvion mukaan uusi yksilöintitunnus mahdollisesti parantaisi rekisteröityjen henkilötietojen käsittelyn tietoturvaa niissä tietojen siirroissa ja käsittelyissä, joissa tunnisteellista tietoa ei edellytetä käsiteltävän. **Pirkanmaan sairaanhoitopiirillä (PSHP)** on ollut pitkään käytössä henkilökunnalla paikallisesti laadittu henkilönumero, jota käytetään eri järjestelmissä henkilötunnuksen sijasta. Kuntayhtymä arvioi, että tulevaisuudessa yksilöintitunnus saattaisi olla järkevä tunniste korvaamaan nykyistä henkilönumeron. **Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen** arvion mukaan uuden yksilöintitunnuksen hyödyntämisen käyttötapaukset liittyisivät suurelta osin kansalaisille tarjottaviin sähköisiin palveluihin ja esimerkiksi niihin liittyvään tunnistautumiseen ja tietojen jakamiseen.

Uudenmaan hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle palveluja tuottavan **Apotti Oy** pitää kokonaan uutta yksilöintitunnusta hyvänä uudistuksena, mutta arvioi sen tekninen toteuttamisen olevan toistaiseksi mahdotonta. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella palveluja tarjoava **Esko Systems Oy** arvioi, ettei yksilöintitunnuksen toteuttamisesta koituvan mitään välitöntä hyötyä asiakas- ja potilastietojärjestelmien näkökulmasta. Jos järjestelmien välisessä integraatiossa tulisi välittää sekä henkilötunnus että yksilöintitunnus, tulisi integraatioiden toteutus ja ylläpito huomattavasti nykyistä kalliimmiksi.

5.4. Itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset

5.4.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Kela / Kanta-palvelut		2 500 000						2 500 000
Kela (ei summaa)								
Keva		200 000						200 000
Suomen metsäkeskus								
Riistakeskus		60 000						60 000
Yhteensä	0	2 760 000	0	0	0	0	0	**2 760 000**

Kansaneläkelaitoksessa (Kela) ei nähdä uuden yksilöintitunnuksen käytölle tarvetta tai hyötyjä tässä vaiheessa. Merkittävimmät kustannukset syntyisivät sidosryhmien tietojenvaihtoon liittyvistä järjestelmämuutoksista. Arvion mukaan tässä vaiheessa ei ole tietoa miten laajasti yksilöintitunnusta otetaan yhteiskunnassa käyttöön, ei ole myöskään mahdollista arvioida uuden yksilöintitunnuksen käyttöönottoon liittyviä kustannuksia

Kelan Kanta-palvelujen vastauksen mukaan ei ole tunnistettu perusteita sille, miksi rinnakkaista tunnusta otettaisiin lähivuosina käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollossa. Muutoskustannus olisi 2,5 miljoonaa euroa ja kohdentuisi vuodelle 2023.

Kevassa ei ole tunnistettu välttämätöntä tarvetta ottaa yksilöintitunnusta käyttöön. Mahdollisesti yksilöintitunnuksen käyttöönotto voisi olla tarpeellista, mikäli muut toimijat ja viranomaiset ottaisivat tunnuksen käyttöön ja tästä aiheutuisi tarvetta käsitellä tunnusta myös Kevan järjestelmissä. Käyttöönotto aiheuttaisi muutoksia tietojärjestelmiin. Muutoksen ajankohta ei ole tiedossa, muutoskustannukset olisivat arvioilta 50 000 – 200 000 euroa.

MMM:n lausunnon mukaan **Riistakeskukselle** aiheutuu vuodelle 2023 60 000 euron kustannus. **Suomen Metsäkeskukselle** ei ole kustannusvaikutuksia.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Viranomainen	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Kela / Kanta-palvelut			500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	2 500 000
Kela (ei summaa)								
Keva								
Suomen metsäkeskus								
Riistakeskus								
Yhteensä	0	0	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000	**2 500 000**

Muutoksesta aiheutuisi **Kelan Kanta-palveluille** 500 000 euron vuosittaiset kustannukset vuodesta 2024 alkaen. Muut vastanneet eivät tunnistaneet jatkuvia kustannuksia.

5.4.2. Hyödyt

Kelan Kanta-palvelujen mukaan hyötyjä rinnakkaisen tunnuksen käytöstä sotessa on vaikeaa tunnistaa, koska henkilön sukupuoli ja ikä tiedot on oltava joka tapauksessa palvelunantajien käytössä. Yksittäiset sote-organisaatiot eivät voi päättää rinnakkaisen tunnuksen käyttöönotosta, koska on varmistettava sote-järjestelmien ja sote-tiedon yhteentoimivuus. Sosiaali- ja terveydenhuollossa organisaatiokohtaiset yksilöintitunnusten käyttöönotot voisivat muodostaa riskin myös sosiaali- ja terveydenhuollon yhteentoimivuuden ja potilasturvallisuuden näkökulmasta.

5.5. Yliopistot ja korkeakoulut

5.5.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Yliopistojen ja korkeakoulujen lausuntojen perusteella uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotosta aiheutuisi noin 201 000 euron kertaluonteiset kustannukset korkeakoulusektorille.

Oppilaitos	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Arcada	16 000							16 000
Humak								
Jyväskylän yliopisto	10 000	30 000	10 000	15 000				65 000
Karelia		50 000						50 000
Laurea					70 000			70 000
Oulun yliopisto								
Taideyliopisto								
Yhteensä	26 000	80 000	10 000	15 000	70 000	0	0	**201 000**

Arcadan arvion mukaan heidän tulisi tehdä muutoksia tietojärjestelmiin, mikä tarkoittaisi työmäärällisesti noin 500 työtuntia. Tästä aiheutuisi noin 16 000 euron kertaluontoiset kustannukset vuodelle 2022.

Humak toteaa lausunnossaan, ettei muutoksista aiheudu merkittäviä kustannuksia, mutta ei erottele sen tarkemmin.

Jyväskylän yliopisto näkee yksilöintitunnuksen käyttöönoton todennäköisenä liittyen ulkomaalaisten henkilöiden henkilötietojen käsittelyyn. Lausunnossa ilmoitetaan käyttöönotosta aiheutuvan kertaluontoisia kustannuksia vuosille 2022-2025 yhteensä noin 65 000 euron edestä. Esimerkiksi identiteetinhallinnan järjestelmään tulee toteuttaa uusi yksilöintitunnisteen vaatima tietomalli ja tiedon käsittely useammassakin järjestelmärajapinnassa. Lisäksi tietojen yhdistämiseen tarvitaan todennäköisesti pysyvä integraatio VTJ-järjestelmään tietojen saantia varten. Kustannuksia tulee myös vaikutusten teknisestä arvioinnista ja HAKA-luottamusverkostoon liittyvistä toimenpiteistä.

Karelia-ammattikorkeakoulu ei koe yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömäksi. Käyttöönoton kustannusvaikutukset olisivat varsin merkittävät. Muutokset edellyttävät laajoja muutoksia lähes kaikissa tietojärjestelmissä. Muutoksia aiheutuu järjestelmien käyttöliittymiin ja niissä tehtäviin oikeellisuustarkistuksiin, raportteihin, ohjelmiston taustalogiikkaan ja tietojen tallennusmuotoihin (tietokannat ja tietovarastot). Korkeakouluissa henkilötietoja käsitellään esim. opiskelijatietojärjestelmässä, opiskelijoiden harjoitteluihin liittyvissä järjestelmissä, palkkahallinnossa ja matkustuksenhallinnassa. Karelia on ilmoittanut kustannusarviokseen kertaluontoisten kustannusten osalta 50 000 euroa vuodelle 2023.

Laurea ei pidä uuden yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömänä. Koulutusektorilla oppija-ID (OID) on jo vastaavassa käytössä kuin uusi yksilöintitunnus, vaikkakin sitä käytetään vielä rajallisesti. Laurea arvioi käyttöönoton aiheuttavan noin 200 000 euron kertakustannukset vuodelle 2026, jos yksilöintitunnuksella korvattaisiin henkilötunnus kaikkiin järjestelmiin ja noin 70 000 euron kertakustannukset, mikäli tunnus otettaisiin henkilötunnuksen rinnalle. Tässä yhteydessä on huomioitu jälkimmäinen kustannusarvio sen vastatessa kysymyksenasettelua.

Oulun yliopisto ei ole ilmoittanut lausunnossaan kustannuksista.

Taideyliopiston lausunnon mukaan he eivät tunnista yksilöintitunnukselle tarvetta opintohallinnossa. Opintotietojärjestelmä käyttää henkilötunnuksen ohella opiskeluoikeusnumeroa opiskelijoiden tunnisteena. Mikäli jokin yhteistyötaho käyttäisi yksilöintitunnusta henkilötunnuksen sijaan, tulisi Taideyliopiston pystyä tunnistamaan opiskelijat ja henkilökunta myös yksilöintitunnuksella, erityisesti koska yksilöintitunnus ei ole johdettu syntymäajasta. Näin ollen yksilöintitunnus tulisi olla tietokenttänä sekä opintotieto- että henkilöstöjärjestelmässä. Yksilöintitunnusten lisäämiseen ja ylläpitoon rekisterissä tarvittaisiin todennäköisesti VTJ-rajapinta. Ei ilmoitettuja kustannuksia.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Oppilaitos	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Arcada								
Humak								
Jyväskylän yliopisto			20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Karelia		12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000	72 000
Laurea								
Oulun yliopisto								
Taideyliopisto								
Yhteensä	0	12 000	32 000	32 000	32 000	32 000	32 000	**172 000**

Yliopistojen ja korkeakoulujen lausuntojen perusteella uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotosta aiheutuisi ainakin 172 000 euron jatkuvat kustannukset korkeakoulusektorille.

Jyväskylän yliopisto toteaa lausunnossaan, että tietojen yhdistämiseen tarvitaan todennäköisesti pysyvä integraatio VTJ-järjestelmään tietojen saantia varten. Tästä aiheutuu jatkuvaluonteisia lisäkuluja, ellei VTJ-palvelun käyttöä muuteta samassa yhteydessä kansallisella tasolla maksuttomaksi. Jatkuvaluonteisten kulujen on arvioitu olevan noin 20 000 euroa vuosittain alkaen vuodesta 2024.

Karelia-ammattikorkeakoulu arvioi yksilöintitunnuksen käyttöönotosta aiheutuvan jatkuvaluonteisia kustannuksia noin 12 000 euron edestä vuosittain alkaen vuodesta 2023.

5.5.2. Hyödyt

Jyväskylän yliopisto pitää uutta yksilöintitunnusta tarpeellisena. Yliopiston opetustoiminnassa on ulkomaalaisia henkilöitä lisääntyvässä määrin, henkilöt eivät saa suomalaista henkilötunnusta ja heidät täytyy kuitenkin yksilöllisesti tunnistaa. Tunnistetietona tarvitaan siten jokin pysyvä yksilöllinen tunniste, joka ei ole henkilötunnus. Myös **Laurea** tunnistaa yksilöintitunnuksen tarjoavan vaihtoehdon henkilötunnukselle tai OID:lle etenkin ulkomaalaisia opiskelijoita koskien.

5.6. Julkista hallintotehtävää hoitavat

5.6.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Yhteisö	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Eläketurvakeskus							23 000 000	23 000 000
Tela ry**								
Työllisyysrahasto		170 000						170 000
Finnvera Oyj	100 000	25 000						125 000
Ilmastorahasto Oy	600							600
Suomen Teollisuussijoitus Oy								
VTT Oy								
Yhteensä	100 600	195 000	0	0	0	0	23 000 000	**23 295 600**

Eläketurvakeskuksen arvion mukaan (arvio tehty koko työeläkealan osalta) työeläkealalla yksilöintitunnuksen käyttöönottoa ei ole tunnistettu välttämättömäksi. Työeläkeala ei ole ottamassa käyttöön uutta yksilöintitunnusta, eikä katso sen olevan hyödyllinen myöskään tulevaisuudessa. Mikäli tiedonvaihdossa toisella organisaatiolla on käytössä yksilöintitunnus tai erilainen henkilön tunniste, niin käytännössä tiedonvaihto ei onnistuisi ko. sidosryhmän kanssa. Tiedonvaihdossa henkilön tunnisteena toimii henkilötunnus ja mikäli toisella osapuolella on käytössään erilainen henkilön tunniste, ei henkilöä voida tunnistaa/henkilötietoja ei voi hakea. Muutoksen kustannus on arvoitu olevan vuonna 2028 tai myöhemmin 23 miljoonaa euroa. **Tela ry** on ilmoittanut lausunnossaan, että heidän kustannusarvionsa sisältyvät Eläketurvakeskuksen lausunnossa esitettyihin lukuihin.

Työllisyysrahaston mukaan yksilöintitunnuksen käyttöönottovuonna kustannukset olisivat noin 170 000 euroa aikuiskoulutusetuuksissa ja työnantajan vakuutusmaksuissa (työttömyysvakuutus-, omavastuu- ja muutosturvamaksut). Työllisyysrahasto ei ole tunnistanut uuden yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömäksi ainakaan heti ehdotetun lakimuutoksen voimaantulosta alkaen. Koska yksilöintitunnuksen käyttöönotto on toistaiseksi vapaaehtoista, ei tiedonvaihdossa tulisi edellyttää yksilöintitunnuksen käyttöä. Jos uusi yksilöintitunnus otettaisiin käyttöön Työllisyysrahastossa, edellyttäisi sen käyttöönotto huomattavia järjestelmämuutoksia. Yksilöintitunnukselle tulisi muodostaa uudet tietokentät tietojärjestelmiin, minkä lisäksi tulisi tehdä tarvittavat järjestelmämuutokset tietojen yhdistämiseksi.

Finnvera Oyj:lle yksilöintitunnuksen käyttöönotto aiheuttaisi yhteensä 125 000 euron kustannukset, jotka jakaantuisivat vuosille 2022 ja 2023. **Ilmastorahasto Oy:n** mukaan käyttöönotosta tulisi heille 600 euron kertaluonteinen kustannus.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Julkista hallintotehtävää hoitavien vastauksissa ei ollut arvioita tai mainintaa siitä, että muutoksella olisi vaikutuksia niiden jatkuviin menoihin.

5.6.2. Hyödyt

Työllisyysrahasto seuraa lakiesityksen etenemistä ja yksilöintitunnuksen käyttöä yleisesti yhteiskunnassa. Työllisyysrahasto voisi mahdollisesti ottaa tulevaisuudessa yksilöintitunnuksen käyttöön etenkin, jos yksilöintitunnuksen käyttö yleistyy sidosryhmien toiminnassa ja yhteiskunnassa yleisesti. Yksilöintitunnusta käytettäisiin tällöin henkilön yksilöimiseen henkilötunnuksen rinnalla.

5.7. Muut yritykset ja yhteisöt

5.7.1. Kustannukset

Muutoksen aiheuttamat kustannukset (kertaluonteiset kustannukset):

Yhteisö	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Akava								
Certia								
Elenia								
Finanssiala ry **								
Lappeenrannan Energiaverkot		15 000						15 000
Porin energia					200 000			200 000
Sallila sähkönsiirto*		10 000						10 000
SD worx Finland		546 000						546 000
STTK								
SOK								
Suomen Olympiakomitea								
Suomen Terveystalo*		2 000 000						2 000 000

TietoEvry (oma toiminta)								
Yhteensä	0	2 571 000	0	0	100 000	0	0	**2 771 000**

Akava ry:n toteaa lausunnossaan, että keskusjärjestöstä käsin on haastavaa antaa yhteistä vaikutusarvioita kaikkien jäsenjärjestöjen puolesta. Yksilöintitunnuksen käyttöönoton tarvetta tai vaikutuksia ei ole mainittu lausunnossa.

Certia Oy ei ole lausuntonsa mukaan tunnistanut tunnuksen käyttöönotonottoa välttämättömäksi. Mikäli viranomaiset korvaisivat henkilötunnuksen yksilöintitunnuksella tai muuttaisivat integraatiorakenteita yksilöintitunnuksen lisäämisen osalta, vaatisi muutos suuren työn järjestelmiin ja niiden integraatioihin. Nykyisellä mallilla jatkaminen tarkoittaisi, ettei tiedossa ole kustannuksia.

Elenia Oy ei ole tunnistanut erillisen uuden yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömäksi, jos nykyisen henkilötunnuksen käyttö jatkuu. Sähkömarkkinoilla yksilöintitunnuksen käyttöönotto vaikuttaisi eri markkinaosapuolten väliseen kommunikaatioon (sähköverkkoyhtiöt, sähkönmyyntiyhtiöt, kansallinen datahub ja muut palveluyhtiöt). Tiedonvaihto eri osapuolten välillä on nyt standardoitu kansallisen datahub-palvelun prosessien ja menettelyiden mukaiseksi. Yksilöintitunnuksen käyttöönotosta seuraisi, että kaikki tietojärjestelmät ja tietojärjestelmien väliset integraatiot pitäisi päivittää vastaamaan uutta rakennetta.

Fimlab Oy:n ei näe uuden yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömänä, eikä tunnista tällä hetkellä sen käyttöönottoon mahdollisesti liittyviä hyötyjä. Fimlabin mukaan organisaation tiedonhallinta vaikeutuisi huomattavasti, jos viranomaiset tai muut sidosryhmät ottaisivat yksilöintitunnuksen käyttöön ainoana yksilöivänä tunnuksena.

Finanssiala ry:n lausunnon mukaan nykytiedoilla finanssialan yritykset eivät ole pystyneet tunnistamaan yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömäksi omassa toiminnassaan. FA:n mukaan on olemassa riski, että vapaaehtoisuus voi tulevaisuudessa joissakin tilanteissa vaarantua ja tuottaa ennakoimattomia vaikutuksia ja kustannuksia myös sellaisille toimijoille, jotka eivät vapaaehtoisesti ole ottamassa yksilöintitunnusta käyttöön. Vaikka tunnusta ei pidetä välttämättömänä eikä edes hyödyllisenä, kokee ainakin osa finanssialan yrityksistä tarpeelliseksi ottaa yksilöintitunnuksen käyttöönoton varautumisen huomioon tietojärjestelmiä kehitettäessä. Ensi vaiheessa se tarkoittaa tietokentän luomista yksilöintitunnusta varten tietojärjestelmiin.

Taloudellisia vaikutuksia ja muita tiedonhallintaan kohdistuvia vaikutuksia yksilöintitunnuksen käyttöönotossa ei ole voitu arvioida, koska mahdolliset käyttökohteet ovat hyvin epäselviä. Finanssialan yritykset eivät ole ottamassa tunnistetta rinnakkaiskäyttöön. Oletus on, että kustannuksia voi tästä huolimatta aiheutua, mutta niiden arviointi on mahdotonta, koska ei ole tiedossa, millaisia käyttötapauksia ja vaatimuksia jatkossa kohdistuu organisaatioihin, joilla tunniste ei ole käytössä.

Lappeenrannan Energiaverkot Oy ei ole tunnistanut yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömäksi, eikä ole tunnistettu yksilöintitunnuksesta saatavia hyötyjä. Yksilöintitunnus olisi yksi keino yksilöidä sähköverkon asiakkaita Datahub-palvelussa. Kertaluonteiset käyttöönottokustannukset on arvioitu 15 000 euron suuruisiksi.

Porin energia Oy ei ole tunnistanut uuden yksilöintitunnuksen käyttöönottoa välttämättömäksi. Yksilöintitunnuksen käyttöönotto vaatisi muutoksia VTJ-rajapintaan, Datahub-tietomallin ja tiedonvaihdon tulisi mahdollistaa uuden yksilöintitunnuksen käsittely, asiakastietojärjestelmään tulisi tehdä toiminnallisuus uudelle yksilöintitunnukselle (asiakastiedot, sopimus, laskutus, saatavien hallinta). Muutosten kustannusvaikutuksia ei ole ollut

mahdollista arvioida vuosien 2023-2025 osalta, koska ne eivät ole tällä hetkellä järjestelmätoimittajien kehityslistalla. Vuodelle 2026 muutoksen kustannusvaikutus olisi 200 000 euroa.

Sallila sähkönsiirto Oy:n lausunnon mukaan toisen yksilöivän tunnuksen käyttö ei välttämättä olisi hyödyllistä ja aiheuttaisi turhaa ihmetystä. Henkilötunnusta käytetään tiedonvaihdossa jo tällä hetkellä, joten muille tunnuksille ei ole tarvetta. Kertakustannus käyttöönotolle olisi 10 000 euroa.

SD worx Finland Oy vastauksessa uudesta todetaan, mikäli hankkeen edellä mainitut kohdat pyritään toteuttamaan kuvausten mukaisesti ja sekä uudet että vanhat tunnus- ja yksilöintitiedot ylläpidetään väestötietojärjestelmässä, tarvitaan uusi ohjelmistorajapinta väestötietojärjestelmään, josta oikeussubjektin tiedot voidaan kysellä. Muutoksen kustannusarvio olisi 455 henkilötyöpäivää eli yhteensä 546 000 euroa, joka kohdentuu vuodelle 2023 yllä mainittuihin toimenpiteisiin.

STTK:n mukaan yksilöintitunnuksen käytön välttämättömyyttä ei ole tunnistettu, mikäli henkilötunnus on muutoin käytettävissä ja sitä voidaan käyttää henkilön vahvaan tunnistukseen. Yhdessä jäsenistön vastauksessa kuitenkin todettiin, että tarve voi syntyä nopeastikin, mikäli muiden organisaatioiden tekemät toimintatapamuutokset pakottavat myöhemmin liiton ottamaan sen käyttöön. Mikäli tunnuksen käyttöönotto katsotaan välttämättömäksi, se vaatisi palkanlaskentaan ja jäsenrekisteriin liittyviä muutoksia. Muutokset olisivat ohjelmistotalojen ohjelmistopäivityksiä, joiden kustannukset jakautuisivat usean eri toimijan kesken. Näin ollen kokonaiskustannuksia on haastavaa arvioida.

SOK:n ei näe yritykselle hyötyjä yksilöintitunnuksen käyttöönotosta, mutta toteaa, että asiakkailta voisi mahdollisesti tulla painetta sen käyttöönottoon. Toimenpiteitä ja resurssitarpeita uuden yksilöintitunnuksen toteuttamiselle ei ole pystytty arvioimaan, mutta tietojärjestelmistä riippuen tämä voisi aiheuttaa erittäin merkittäviä lisäkustannuksia. Erityisesti järjestelmien rajapintojen ja tiedonvaihdon kannalta käyttöönotto nähdään merkittävää lisätyötä aiheuttavana.

Suomen Olympiakomitea ry:n mukaan tässä vaiheessa on vaikea arvioida mitä uusi, henkilötunnuksen rinnalle tuleva yksilöintitunnus käytännössä tarkoittaisi. Yleisellä tasolla kaksi rinnakkaista tunnusta aiheuttaa hämmästystä kansalaisten keskuudessa ja sitä kautta haasteita myös kansalaisia palvelevissa tietojärjestelmissä. Olympiakomitean mukaan perustamiskustannukset voivat olla merkittäviä, mutta vastaukseen niitä ei ole pystytty euromääräisesti arvioimaan.

Suomen Terveystalo Oy ei tulisi ottamaan yksilöintitunnusta käyttöön, mutta toteaa, että käyttöönoton tapahtuessa siitä tulisi noin kahden miljoonan euron kertakustannukset.

TietoEvry Oy:n lausunnon mukaan uuden yksilöintitunnuksen lisääminen organisaation HR-järjestelmiin vaatisi hyvin vähän toimenpiteitä ja kustannuksia. TietoEvry käyttää jo nyt yksilöintiin useita erilaisia attribuutteja ja uusi yksilöintitunnus tarjoaisi uuden lisävaihtoehdon esimerkiksi maakohtaiseksi tunnisteeksi.

Vaikutukset toiminnan kuluihin (käyttömenot):

Yhteisö	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028 -	Yhteensä
Akava								
Certia								
Elenia								
Finanssiala ry **								
Lappeenrannan Energiaverkot		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	6 000
Porin energia					20 000			20 000
Sallila sähkönsiirto*		4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	27 000

SD worx Finland			52 800	52 800	52 800	52 800	52 800	264 000
STTK								
SOK								
Suomen Olympiakomitea								
Suomen Terveystalo*		50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	300 000
TietoEvry (oma toiminta)								
Yhteensä	0	55 500	108 300	108 300	128 300	108 300	108 300	**617 000**

Lappeenrannan Energiaverkot Oy on arvioinut käyttöönotosta seuraavaksi jatkuvaksi kustannukseksi 1 000 euroa vuodessa liittyen ylläpitoon.

Porin energia Oy:n mukaan yksilöintitunnuksen käyttöönotosta seuraisi 20 000 euron käyttömenot vuodelle 2026.

Sallila sähkönsiirto Oy:n mukaan yksilöintitunnuksen käyttöönotosta seuraisi 4 500 euron vuosittaiset kustannukset vuodesta 2023 alkaen.

SD worx Finland Oy on arvioinut, että yksilöintitunnuksen käyttöönotosta seuraisi muutosten seurantaan ja ylläpitoon liittyen yhteensä 264 000 euron jatkuvat kustannukset alkaen vuodesta 2024.

Suomen Terveystalon vastauksessa arvioitiin, että käyttöönotosta seuraisi yhteensä 300 000 euron kustannukset vuodesta 2023 alkaen.

5.7.2. Hyödyt

Finanssialan yrityksille ei ole selvinnyt, mitä yksilöintitunnuksella varsinaisesti tavoitellaan. Finanssiala ry:n mukaan yksilöintitunnuksen väitetyt hyödyt ovat kytköksissä sen käyttöasteeseen ja suurin osa niistä toteutuu vasta, jos tunnisteella korvataan nykyiset henkilötunnukset. Esityksessä ja kyselyssä omaksuttu linja, jonka mukaan vapaaehtoisella käyttöönotolla pienennetään kustannuksia, hämärtää asiaa. Vapaaehtoisessa käytössä kokonaiskustannukset tietenkin jäävät sitä pienemmiksi, mitä harvalukuisempi on käyttäjäjoukko. Samalla kuitenkin kutistuvat myös hyödyt. Rinnakkaiskäyttö tuottaa kustannuksia ja aiheuttaa hallinnollista taakkaa sekä mahdollisesti sekaannuksia. Todellinen riski piilee siinä, että tunnuksen käyttöönotosta tulee organisaatioille tosiasiallisesti pakottavaa. FA:n mukaan sekä lopullisten hyötyjen että tosiasiallisen pakottavuuden näkökulmasta olisi tärkeää, että kustannuksia arvioitaessa otettaisiin huomioon ne kustannukset, jotka aiheutuisivat henkilötunnuksen korvaamisesta yksilöintitunnuksella. FA:n mukaan tulevaisuudessa uudesta yksilöintitunnuksesta ei nähdä hyötyä liiketoiminnassa. Päinvastoin erillinen henkilötunnuksen rinnalla käytettävä yksilöintitunnus lisäisi hallinnollista taakkaa ja kustannuksia.